

KIRK HAMILTON

DOCK HOLLIDAY

CENA 400 DINARA

PROJ 198

TIHO
ENDU

8 600125 011251

POSLEDNJI METAK

★ **DOK HOLIDEJ** ★

198

KIRK HAMILTON

POSLEDNJI METAK

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 198

Glavni i odgovorni urednik:
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik:
Zorka CIRIĆ

Naslov originala:
Kirk Hamilton
YESTERDAY'S GUNS

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:
Lajoš ILÉŠ

Naslovna strana
Ferenc BARAT

Korektori:
Erika KOČIŠ HORVAT
Iren GALAMBOŠ

Štampa: 6. VII 1987.
Tržište: 21. VII 1987.

Izdaje i štampa NISRO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvo-
de Mišića 1.

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Zorka CIRIĆ.

Naslov originala: Kirk Hamilton — YESTERDAY'S GUNS

Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u
celini, ili delimično, ili na bilo koji drugi način.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Krećući se prepunim trotoarom ka hotelu „Teksaška ruža“, Holidej je pokušavao da sebi dočara sliku čoveka sa kojim se nije video već nekoliko godina, tačnije još od otmiče Emili Vanderbruk, kada su zajedno gonili kidnapere sve do Stoni Benda u Kansasu. Ne primećujući lica prolaznika koji su, poneti opštom ekstazom slavlja, većinom glasno govorili i mlatarali rukama, pitao se kako bi sada mogao da izgleda njegov prijatelj i drug iz mnogih zajedničkih avantura, nekadašnji šerif Stokforda, a sada federalni šerif Renson Bredi. Sa nestrpljenjem je očekivao da ga ponovo vidi.

Prilika za to bila je proslava dana osnivanja grada Ostina, to jest dana kada je naselje od nekoliko kuća dobilo prvu gradsku upravu, kao i završetak gradnje novog hotela „Teksaška ruža“ u donjem delu grada, gde je trebalo da se održi centralno slavlje i skup odabranih gostiju iz svih krajeva Teksasasa i nekih drugih država. Reporter mnogih listova, pa čak i nekih iz Njujorka, doputovali su da na licu mesta prikupe materijale za svoje članke. „Teksaška ruža“ bila je dovoljno velika da primi svu silu gostiju i radoznalaca koji su želeli da se nađu na istom mestu sa brojnim poznatim i uticajnim osobama. Hotel je bio građen kombinacijom cigle, drveta i kamena i sudeći po solidnoj građi, cilj nadobudnog arhitekta bio je da svojoj nameni služi i stotinu godina kasnije. Tih dana, u kasno leto 1880. godine, građevina je delovala

impozantno, a njeni blistavobeli balkoni sa ogradom od kovanog gvožđa blistali su na svetlesti stotine svetiljki. Lokacija je bila idealna za budućnost: blizu teretne stanice za utovar stoke na ivici grada i velikih obora gde su se slivala krda goveda, hotel je trebalo da odgovori potrebama svih poslovnih ljudi koji su u sve većem broju dolazili u grad.

Ogromne mase ljudi okupile su se oko hotela jer je bilo objavljeno da će se besplatno davati hrana i točiti piće. Gradski oci, uz pomoć železničke kompanije, nekoliko banaka, udruženja stočara i izvesnog broja drugih poslovnih ljudi, smogli su dovoljno sredstava za veliku proslavu sa vatrometom i grandioznom zakuskom kojom će se večernje slavlje verovatno produžiti do duboko u noć, o čemu će se još dugo pričati u Ostinu.

To je bar bio program koji su zamislili organizatori, gradski oci i vlasnik hotela koji je večerom za dve stotine odabranih gostiju hteo da doprinese opštem slavlju. Ali, čovek sa nadimkom „Sabljaš“ je u velikoj meri poremetio te njihove planove i to baš u trenutku kada je kineska zajednica u gradu izvodila svoj ritualni program sa zmajem jarkih boja, uz mnogo vatrometa, pucanja žabica i raketa i gruvanje prangija, koje je imalo simboličnu svrhu da odagna zle duhove.

No pucnji i gruvanje prangija nenamerno su poslužili i jednom sasvim drugom cilju: da prikriju vešto doziranu eksploziju dinamita,

kojom je razbijena kasa u železničkoj banci. U prvom momentu niko ništa nije zapazio jer je eksplozija dinamita, prigušena nagomilanim tepisima, bila sasvim slična pucanju prangije. Ali, iskusnom Rensonu Brediju taj prigušeni tresak izgledao je čudan; imao je drukčiju intonaciju i dolazio je sa druge strane, iz pravca Teksaske železnike banke. Neprimećen od ostalih gostiju, pa čak i od svoje mlade žene koju je ostavio da čeka sa dve lokalne dame, gošće na večeri, on se udaljio sa balkona na prvom spratu, odakle su pratili povorku, i uputio se niz stepenice.

Bila je to jedinstvena prilika, najbolji mogući trenutak za pljačku banke. Ne samo da je pažnja svih bila usredsređena na povorku igrače i zmaja, već je opšti metež i šarenilo pružalo maksimalnu mogućnost prerušenim ljudima da se umešaju u gomilu i neprimećeni stignu do banke, da nasilno otvore zadnja vrata u sporednoj ulici i uđu unutra. Noćni čuvar banke, koji je kroz prozor prema glavnoj ulici pratio kretanje šarene gomile, bio je ubijen metkom iz pištolja pre nego što je stigao da se maši revolvera.

Vreva i pucnji vatrometa odvratili su pažnju građana i pucanj revolvera ostao je neprimećen. Isto tako i prasak eksplozije dinamita kojim su razvaljena vrata kase. Jedino je Renson Bredi nešto posumnjao i na svoju nesreću, pošao u susret zloj sudbini.

Dok Holidej je prilazio hotelu sa druge strane i nije zapazio eksploziju. Bio je zanet mislima o bliskom susretu sa Bredijem i prizorom koji se odigravao pred njim. Išao je lagano, sa rukama spuštanim pored tela, a šakom desne ruke osećao je dršku svog „kolta“ pokrivenog dugačkim sakoom. Po-

java zmaja na ulici njega nije previše zaokupljala jer je slične priredbe već vidao u Nju Orleansu i zato je zapazio Bredija kada je izašao iz hotela i uputio se uz ulicu ka zgradi banke. Bredi mu je izgledao isti kao pre četiri godine, visok, širokih ramena i odlučnog koraka, samo što mu je sada kosa bila proseda. Renson Bredi bio je samo malo stariji od Holideja, ali su tegobe opasnog zanimanja uzele i od njega svoj danak.

Holidej je zaustio da ga glasno dozove, ali je to bilo nemoguće u opštoj zbrci i galami. Doziv bi ostao bez uspeha i sve što je Holidej mogao da učini bilo je da ga prati pogledom i da ga u gužvi ne izgubi. Tako je primetio da se Bredi odjednom mašio revolvera i potrčao. U nekoliko skokova našao se na uglu sporedne ulice koja je vodila pored zgrade banke i nešto povikao, ali Holidej nije mogao da razabere šta je vikao. Digao je zatim revolver i opalio dva puta, a onda se trgao, uhvatio za grudi i pao nauznak.

Istog trenutka nastao je kaos; najpre u neposrednoj Bredijevoj blizini, a zatim se kaos preneo na masu u celini. Ljudi i žene počeli su bežati dozivajući prodornim glasovima decu koja su se muvala okonogu begunaca saplićući ih i smetajući im da se uklone sa mesta događaja. Holidej je odgurnuo u stranu nekoliko begunaca koji su natrčali na njega i sa revolverom u ruci pohitao ka Brediju. Krici straha zaglušili su još nekoliko pucnjeva i kada je Holidej stigao do Bredija, prostor na uglu ulice bio je čist, a ljudi i žene su sa decom u naručju ili vukući ih za ruke bežali tražeći bezbednije mesto.

Jedan pogled bio je dovoljan Holideju da vidi kako je Bredi ozbiljno ranjen. Iz rane na prsima navi-

rala je krv kvaseći košulju i prsnik. Holidej je skinuo sako i savivši ga u smotuljak, stavio ga Brediju pod glavu. Ovaj je za trenutak otvorio oči i prepoznavši Holideja, osmehnuo mu se bleđim usnama. — Nezgodan način da se sretnemo, zar ne, stari moj — rekao je slabim, jedva čujnim glasom.

— Jeste — odgovorio je Holidej i rukom pozvao jednog čoveka koji je čučao zgrčen iza bureta za vodu. — Čoveče, pohitaj da dovedeš lekara. On je sigurno na slavlju u hotelu! — zatim se okrenuo Brediju. — Da, nezgodan, i što je najgore, izgleda da su oni koje si gonio uspeli da pobegnu.

Holidej je jednim letimičnim pogledom odmah shvatio šta se desilo i šta je navelo Bredija da potrči ka banci i pripuca iz revólvera. Zadnja vrata bančine zgrade, koja su vodila u unutrašnje prostorije, bila su odškrinuta i očigledno pre toga nasilno otvorena. Iako je dvorište banke bilo neosvetljeno, do njega je dopirala svetlost uličnih svetiljki i vatrometa oko hotela, pa se ipak moglo videti šta se tu odigravalo. U magnovenju, Holidej je shvatio da je Bredi intervenisao da bi sprečio pljačku banke ili onemogućio njihovo bekstvo. Rana na Bredijevim prsima potvrđivala je da je pokušaj izvela vrlo opasna grupa.

Bredi je samo klimnuo glavom i očima pokazao na sporednu ulicu, iz koje se ulazilo u dvorište banke. — Neko je provalio...

— Čuti — naredio mu je Dok Holidej. — Imaćeš vremena da podneseš izveštaj — digao je glavu i pogledao niz sporednu ulicu, gde su na kraju zamicali poslednji begunci iz svečane povorke. U blizini nije više bilo nikoga. — U sva-

kom slučaju, taj je pobegao verovatno sa dobrim plenom.

U tom trenutku iz pravca hotela, hitajući žurnim korakom, približile su se dve osobe. Muškarac sa crnom torbicom bio je doktor Bols i Holidej ga je poznavao, ali mu je mlada žena koja ga je pratila bila nepoznata. No, videvši Bredija na zemlji, ona je kriknula i pritrčavši kleknula na trotoar pored njega. Iako je bila znatno mlađa od Bredija, Dok Holidej je zaključio da mu je to svakako žena.

— Ne brinite se — rekao joj je umirujućim glasom — sve će biti u redu. Doktore Bolse — dodao je obraćajući se lekaru tišim glasom — pogoden je u grudi i dosta krvavi.

Doktor Bols se sagnuo i raskopčao prsnik i košulju na Bredijevim grudima. Odmah je shvatio da je rana ozbiljna i krišom je dobacio kratak pogled Holideju, a onda poslao jednog rendžera po ambulanta kola. U međuvremenu, pokušao je da nekim belim prahom zaustavi bar spoljno krvarenje, što mu je pošlo za rukom pre nego što su kola stigla. Za to vreme Holidej je sa revolverom u ruci preko glava mnoštva ljudi koji su se odmah okupili da vide šta se događa, posmatrao one koji su pokušavali da se udalje. Iako su pljačkaši verovatno bili pobegli, postojala je mogućnost da se neki od saučesnika još uvek nalaze umešani u gemilu. Doviknuo je rendžerima, koji su u međuvremenu prispeli na lice mesta, da opkole gradsku četvrt i šćepaju svakog ko pokuša da se izvuče iz obruča, a onda nekolicini njih dao uputstva da pretraže zgrade iza hotela, koje su mogle poslužiti razbojnicima kao skrovište. Začudo, rendžeri su bez pogovora poslušali njegove naredbe, a saslušali su i savet da odmah formiraju

grupu, i pođu u poteru za osobama koje su napustile grad, naravno ako se utvrdi da je pljačka banke izvršena. Kratak pregled unutrašnjosti banke uverio ga je da su vrata kase zjapila razvaljena, a kasa prazna sa dosta metalnog novca razbacanog po podu. Pljačkaši su očigledno mnogo žurili. Pre nego što je napustio prostorije banke, saznao je od usplahirenog direktora koji je odmah stigao da je opljačkano ni manje ni više nego stotinu hiljada dolara.

Na žalost, tu se više ništa nije moglo. Novac je odnet, a pljačkaši su verovatno bili umakli. No, Holideja je čudilo kako su umakli. Dok su rendžeri uz pomoć lokalnog šerifa vršili pretres obližnjih zgrada i spremali se za poteru, Holidej je prišao doktoru Bolsu i mladoj ženi, koji su još uvek klečali pored onesvećenog Bredija. Krv je ponovo pošla iz rane i Bredi je bio voštano žut, a doktor Bols je komadom zavoja pritiskao ivice rane, odakle je krv pulsirala u ritmu otkucaja srca.

— Kako mu je? — zapitao je Holidej ozbiljnog lica.

Bols nije digao pogled sa ranjenika, a mlada žena je bila suviše zauzeta brisanjem istekle krvi. Pružajući ruku da iz torbe uzme komad konca za šivenje rana, Bols je ipak progovorio.

— Samo jedan metak ga je pogodio. Za dlaku je promašio srce, ali je presekao nekoliko krvnih sudova, koje sada zašivam. Vrh jednog plućnog krila je probijen, što prosuđujem po kapljicama krvi na njegovim usnama; to znači da postoji i unutrašnje krvarenje. Nadam se ipak da to neće biti previše tragično. Da je neki veći krvni sud prekinut, on bi do sada već bio mrtav.

— Znači, ima realnih šansi da se

izvuče? — zapitao je Dok Holidej nestrpljivo.

— Naravno. On je mlad, mada je rana ozbiljna. Krv što mu je istekla biće brzo nadoknađena... uz pomoć ove mlade dame — dodao je pogledavši mladu ženu koja mu je pomagala. Kada je primetio Holidejev začuden pogled, on je dodao. — Misis Bredi je osoba koja ne pada u nesvest kad vidi krv, mister Holideje. Ona je prava kei Divljeg zapada i dostojna supruga jednog federalnog šerifa.

— Ne sumnjam u to, doktore — rekao je Dok Holidej i pažljivije pogledao Hortenziju, koja je uprkos svog pitomog izgleda ostavljala utisak čvrstine i samopouzdanja. Hteo je još nešto da kaže, ali je primetio neko kretanje na ulici i gomila se razmakla da propusti ambulantna kola. Holidej se kiselo osmehnuo. Bila je to ironija; grad je tek juče dobio ambulantna kola za prevoz teških bolesnika i Bredi će biti prvi koji će se njima povesti.

Holidej se okrenuo ka jednom visokom rendžeru koga je poznao samo po imenu Mel. Ovaj je prišao očigledno sa namerom da ga nešto pita, ali se ustezao.

— Blokirali smo četvrt i zadržali sve one koji su se tu zatekli, mister, mada ne znam šta će na to reći kapetan Mičel — rekao je rendžer. — Ali, ne izgleda da ćemo upecati one koje želimo. Većinom su to ljudi koji su se slučajno zatekli u blizini i pošli da beže. Uzgred, mister, jeste li i vi federalni šerif?

Holidej se dvoumio sekund dva.

— Ne, ali sam blizak sa Bredijem i guvernerom. Ima li sumnjivih?

— Kao što rekoh, nema.

Holidej je klimnuo glavom. — Nastavite samo, Mele. Pustite ku-

ćama građane, a zadržite one koji bi mogli nešto znati. Doći ću u vaš štab čim smestimo Bredija u ambulantu.

— O keaj, mister, ali za to nema potrebe. Znamo mi svoj posao.

— Ne sumnjam, ali Bredi je moj prijatelj i želim da budem u toku. Ako bude potrebno, doneću ovlašćenje od guvernera. Imam utisak da istraga neće biti laka. Sve ukazuje da su pljačku izveli vrlo perfidni zločinci.

— Naći ćemo mi te hulje, ne zvao se ja Mel — rekao je rendžer samouvereno i udaljio se.

Ali, Dok Holidej nije bio tako siguran u to. Kasnije, u toku noći, kada se doznalo i za druge činjenice, pokazalo se da su njegove sumnje imale dosta osnova. Pljačkaši su iskoristili najpogodniji momenat za pljačku.

Sve je bilo vešto smišljeno i izvedeno, ali ono što je Holideja zbunjivalo bio je kasniji razvoj događaja. Sem Renzona Bredija, niko ih nije primetio niti je znao kuda su otišli. Nije bilo uobičajene trke na konjima kroz ulice niti pucnjave koja je pratila bekstvo pljačkaša. Samo jedan konjanik viđen je da je u tom vremenu trkom napustio grad, ali on sa sobom nije nosio vreće koje bi bile potrebne da se u njih spakuje sto hiljada dolara.

Taj drugi deo pljačke bio je, dakle, krajnje zagonetan. No zagonetan ili ne, Holidej je znao da mora prodrati do dna tajne, da mora pronaći opljačkani novac i počinioce zločina.

Za to je imao bar tri vrlo jaka razloga. Prvo, Renzon Bredi mu je bio prijatelj, čovek sa kojim je delio dobro i zlo, i oni koji su doveli u opasnost njegov život morali su biti kažnjeni; drugo, u Teksaškoj banci on sam imao je ulog od pet

hiljada dolara dobijenih na pokeru u toku poslednje dve noći i treće, nagrada za vraćanje sto hiljada opljačkanih dolara iznosila je deset procenata od te sume, što znači ni manje ni više nego deset hiljada dolara. To je predstavljalo čitavo bogatstvo, novac kojim se na bilo kom mestu u svetu mogao početi nov život.

Sva tri razloga bila su veoma jaka i Holidej se ni trenutka nije dvoumio šta mu valja činiti.

II

Holidej je snažno grunuo nogom u vrata i drvo oko brave raspalo se u komade, a vrata su se otvorila i tresnula o zid. On je uskočio u mračnu, duboko zasenčenu sobu držeći u ruci zapet revolver.

U zamračenom uglu odaje zapazio je neko kretanje i bacio se na pod u trenutku kada je revolver grmnuo i kratak blesak obasjao odaju otkrivši čoveka šćućurenog pored prozora zakriljenog teškim zavesama. Holidej se pružio prema nepoznatom čoveku iako je ovaj još jednom opalio iz revolvera. Čuo je kada se kuršum zario u pod, okrenuo se na leđa, a onda na trbuh i opalio jedan hitac. Čovek u tami je zastenjao, a onda se u odaji začulo lomljenje drveta i Holidej se našao ispod prevrnutog stola sa stolnjakom na glavi, preko kojeg se slivala voda iz prevrnutе vaze.

Proklinjući u sebi one koji u vaze sipaju toliko vode, Dok Holidej se upinjao da se iskobelja ispod stola i stolnjaka. I treći pucanj je grmnuo i metak se zario u tablu stola koje je Holidej s mukom odbacio u stranu i dok je jednom rukom skidao sa lica nabačen stolnjak, on je drugom opalio hitac iz revolvera da bi zbunio napadača. No, istovremeno je čuo tresak raz-

bijenog prozorskog stakla i kada je uspeo da sa glave skine stolnjak, ugledao je stolicu koja je proletela kroz razvaljen prozor. Za stolicom je proletela i silueta nekog čoveka, koji se glavačke bacio kroz otvor. Još uvek se boreći sa stolnjakom, Holidej je digao revolver i po treći put opalio. Učinilo mu se da se silueta u letu zgrčila, a odmah zatim čovek je već proleteo kroz prozor i Holidej ga je čuo kada je pao na uzanu nadstrešnicu.

Holidej je priskočio prozoru i ugledao begunca koji se grčevito trudio da ne sklizne sa uzane krovne nadstrešnice. U ruci više nije imao revolver. Pustolov je sagnuo glavu, opkoračio prozor i kroz otvor izašao na krov u trenutku kada je begunac kriknuo, ispustio uporište i kao list poleteo na ulicu. Holidej je prešao preko krova. Stigavši do oluka za vodu, zastao je i ugledao begunca koji je pokušavao da ustane oslanjajući se na jednu nogu i pritiskujući rukom desnu stranu grudi. Primetio je i nekolicinu ljudi koji su trčali da vide šta se to na ulici događa. Holidej je odmerio rastojanje, zamislilo se jedan trenutak, a onda skočio sa krova. Pao je tačno na begunca, koji je tog momenta upola ustao, i svom težinom ga ponovo srušio na zemlju. Dodao je uz to još i jedan udarac u vilicu, ali to nije bilo potrebno; begunac je već bio bez svesti.

Ne obazirući se na pitanja građana, Holidej je ščepao svog čoveka za prsa košulje, sagnuo se malo i prebacio ga preko ramena. Iako pod teretom, pošao je lakim korakom niz ulicu držeći i dalje u ruci revolver koji se još uvek pušio, a krug okupljenih radoznalaca, izbuđenih i bez reči, razdvojio se da ga propusti. Holidej je došao do jednog kamenog pojila za stoku i

bez trunke samilosti pljusnuo onesećenog čoveka u korito. Zagnjurio ga je nekoliko puta u vodu, sve dok ovaj nije seo zagašen kašljem. Onda ga je Dok Holidej izvukao iz pojila i bacio ga na zemlju. Čovek je zastenjao i prikupio noge u koljenima, ali je licem i dalje ostao oslonjen na zemlju puštajući da mu se voda sliva iz kose na lice i pravi mrlje od blata. Ostao je tako izvesno vreme da kleči i stenje, a Holidej je na desnoj strani njegovih grudi, tamo gde ga je pogodio kuršum, ugledao mrlje krvi.

Holidej je prislonio čizmu na zadnjicu nepoznatog i grubo ga gurnuo na bok. Ovaj je glasno zajaukao i pogledao Holideja bolom ispunjenim očima. Ne obraćajući ni najmanju pažnju na gomilu koja se počela okupljati, Holidej je čučnuo pored njega i prineo cev zapetog revolvra na desetak santimetara od njegovih očiju.

— Imaš deset minuta da propervaš, mister — rekao je kruto. — Ti dobro znaš šta želim da čujem. Ako ne čujem to što hoću, izgubićeš jedno uho. Zatim levo koleno. Zatim na red dolazi desno. Posle toga preći ću na tvoju desnu ruku, jedan po jedan prst, imaš ih pet, je li? Razmrskacu ti ih drškom revolvra. Jasno?

Ranjenik je isprekidano zaklimao glavom, smrtno uplašen. Prešao je jezikom preko prašinom i blatom umrljanih usana. — Ssa-bljaš — izustio je s mukom. — Pljačku je izveo čovek po imenu... Sabljaš.

Holidej je nabrao obrve. Činilo mu se da je čuo za to ime, ali se samo nejasno sećao kako i sa čim u vezi. — Ko je taj?

— Jedan stari revolvraš... veoma stari, od pre mnogo vremena — promucao je ranjenik isprekidano, ne opirući se više Holidejevom za-

htevu. — Nekada je služio u konjici. Izgleda da je malo skrenuo s uma kada je jedini preživio masakr koji su im Indijanci priredili. Kada mu je nestalo municije, počeo je da mlati sabljom po Indijancima. No, bio je ščepan i skoro savladan kada se pojavila druga četa konjice i spasla ga. Posle toga je dobio nadimak Sabljaš i taj nadimak ostao mu je i kada je napustio konjicu.

Holidej je počeo da klima glavom i pre nego što je uhvaćeni završio. Sada se dobro sećao priče o Sabljašu. Sabljaš je bio munjevito brz na revolveru, ali se pričalo da je sulud jer je njegova žed za ubijanjem bila neodoljiva. No, Holidej već duže vremena o njemu nije ništa čuo. To je bilo dosta razumljivo jer je Sabljaš uživao veliki glas, a budući da su ga smatrali suludim, malo ko se usuđivao da ga izazove. No, postojala je još jedna osobitost u vezi sa njim, koje se Holidej prisetio: taj čovek nije mogao da odoli pomisli da postoji neko ko tvrdi da je u potraživanju revolvera brži od njega.

Ako bi čuo za takvog čoveka, on bi izvesno vreme trpeo da ga grize ta pomisao i kada više nije mogao da je izdrži, on bi pojahao konja i pošao da tog čoveka izazove. Činjenica da je Sabljaš još uvek hodao zemljom i bio aktivan, bila je siguran dokaz da je on još uvek munjevito brz i precizan revolveraš.

— Sabljaš je samo oruđe, plaćeni izvršilac. Reci mi ko plaća račun, čoveče.

Ranjenik je lagano zavrteo glavom. — Ne znam, kunem se da ne znam. Sabljaš je platio da čekam sa kolima na željezničkoj stanici i da ih na određeni znak dovezem do zadnjeg ulaza u banku. Tu mi je u kola ubacio četiri puna džak-

čica i naredio mi da kola lagano odvezem na Bakšot Futhils, što sam i učinio. On mi je tu platio, uzeo džakčice i nestao u noći. Ostali su se razišli pre toga. Ne poznajem više nijednog sem Sabljaša i ne znam više ništa, kunem vam se.

Holidej je hladno i netremice fiksirao pogledom tog čoveka. Poverovao mu je. Bio je to samo običan poslušni izvršilac, neko ko je trenutno odgovarao Sabljašu. Holidej je digao pogled, ugledao dvojicu rendžera koji su trčali ka njemu i uspravivši se, dao im znak da priđu pošto je u jednom od njih prepoznao Mela, istog onog rendžera sa kojim je razgovarao neposredno posle pljačke banke.

Mel je pogledao čoveka na zemlji i tiho zviznuo, a onda digao pogled do Holidejevog smrknutog lica. — Vraga, mister Holideje, bojim se da ste ovoga puta preterali, makar u pitanju bilo i pomaganje čuvarima zakona. Čini mi se da ste bili previše revnosni. Bojim se da se kapetanu Mičelu to neće dopasti. Znao da vas on ne gleda sa simpatijama, a ovde je bilo i upotrebe oružja...

— A mene je, opet, mnogo briga šta se kapetanu Mičelu sviđa a šta ne. U pitanju je čista samoodbrana. Čim sam provalio u njegovu sobu, pripucao je na mene, a to je skoro isto kao da je sa vrha krova glasno priznao svoju krivicu...

— Ali, on je provalio u moju sobu — zastenjao je ranjenik. — Ja sam se uplašio da je u pitanju neki pljačkaš ili...

— Kušuj — presekao ga je Mel i čušnuo ga čizmom. — Jeste li doznali sve što ste hteli?

— Skoro sve, sem jedne stvarčice — rekao je Dok Holidej i obratio se čoveku u prašini. — Kako izgleda taj Sabljaš?

Čovek na zemlji je slegnuo ramenima i pritisnuvši jače rukom ranu, napravio bolnu grimasu lica. — Čini mi se da je srednje visine, ali kada sam ga video, imao je na sebi kišni ogrtač, pa je možda i izgledao manji nego što jeste. Imao je bradu, ali mi brada nije izgledala prava. Isto je i sa kosom, koja mu je padala čak do ramena. Izgledalo mi je kao da je pričvršćena za šešir. Čini mi se da nije želeo da bilo ko zna kako on stvarno izgleda.

To je bilo otprilike sve što je Holidej znao o tom čoveku. U toku svih godina lutanja po Divljem zapadu, nikada nije video ni jednu poternicu sa Sabljaševom slikom. Ne zbog toga što je Sabljaš uvek živio u skladu sa zakonom, već zato što nikada nije uhvaćen na delu. Možda bi bilo moguće od njegovih armijskih drugova ili iz vojnih arhiva dobiti neku njegovu fotografiju, ali ta bi slika bila stara i verovatno od male pomoći. Sabljaš je kasnije uvek uspevao da pri svakom pojavljivanju u javnosti izgleda drukčije i zbog toga u dosijeima rendžera verovatno nije postojao tačan opis.

To ipak nije značilo da je Sabljaš izuzetno inteligentan čovek, pomislio je Dok; verovatno da je preživeo tolike opasne godine zahvaljujući životinjskom lukavstvu, koje je kod mnogih ljudi njegove vrste njihova druga priroda, možda čak jača od one spoljašnje, vidljive prirode. Ako bi ga čovek video na ulici, verovatno da ga ne bi mogao razlikovati od drugih ljudi. Ali, u njegovoj glavi i duši postojala je bolesna žed za ubijanjem, a nikada se nije moglo predvideti, kada će i zbog čega ta žed planuti.

— Ovaj vam više neće biti od koristi — rekao je Mel pustolovu i Holidej je klimnuo glavom.

— Vodite ga na previjanje, a onda ga bacite u zatvor.

Mel je glavom dao znak svom pratiocu, koji se sagnuo i povukao uhapšenika da ustane. — Kako ste uspeli da ga pronađete?

— Jedna žena se prisetila da je videla neka laka kola sa pokrivenim zadnjim delom, koja su se lagano kretala iz pravca banke — rekao je Holidej hodajući pored Mela i puneći uz put svoj revolver. — To „sasvim lagano“ učinilo mi se malo neprirodno. Pomislio sam da je vozar tako postupao kako ne bi privukao nečiju pažnju. U stvari, bilo je obrnuto. Svi drugi bežali su bezglavo, pokušavali su da pobegnu sa mesta događaja bez obzira o čemu se radilo. Raspitao sam se i kod nekih drugih ljudi koji su se našli u blizini i još dvojica su se setili da su videli ta kola. Svi su zapazili da je zadnji deo kola bio pokriven. I tako, pošavši od nekog predosećaja, ja sam proverio u gradskoj štali i saznao da je ovaj čovek iznajmio ta kola. Verovatno je mislio da je mnogo mudar što se drži mirno dok svi ostali bezglavo beže, ali i on se uspaničio kada sam ga našao u njegovoj sobi. Možda bi me prevario da je ostao pribran i da nije počeo da puca kao lud.

— To onda znači da ste bili na pravom putu, mister Holideje — izrazio je rendžer svoje mišljenje. — Imate li nekih vesti o Brediju?

Holidej je neraspoloženo zavrteo glavom. — Još uvek je u nesvesti i doktor Bols nije siguran kako će se stvar dalje razviti.

— Kakve su mu šanse?

— Ja nisam doktor i ne znam. Nameravam samo da ščepam čoveka koji je ispalio metak na njega.

— Ne znam šta će na to reći kapetan Mišel. Može smatrati da je

sve ovo ometanje zvanične istrage?

— Bez obzira na sve, namjeravam da uhvatim čoveka koji je ranio Bredija — zastao je kada su stigli do gradske štale. — Mele, možete mirno reći kapetanu Mičelu da sam našao trag i da ću ga slediti. Ako saznam nešto što bi bilo interesantno, možda će se javiti.

— Do đavola, mister Holideje, kuda mislite? Ovaj čovek ne zna gde je Sabljaš otišao niti zna kako izgleda.

Holidej ga je pogledao svojim čeličnoplavim očima. — Ostavio je Sabljaša na Bakšot Futhilsu. Otuda ima samo jedan put.

— Jeste, ali taj put vodi kroz nekoliko gradova.

— Ja ću se u svim tim gradovima raspitivati o čoveku koji je u određeno vreme tuda mogao proći. Nadam se da ću nešto saznati.

— U redu, mister Holideje. Sa srećom.

•

Prvi grad posle Bakšot Futhilsa bio je Vanderberg i Holidej ga je od ranije znao. Šerif toga grada bio mu je znanac i jedan od onih predstavnika zakona koji ga je sa simpatijama gledao, možda još od onih dana kada je izbio na glas kao borac iz O. K. Korala. On je Holideju rekao da nijedan konjanik nije prispeo u grad u vreme koje je za Holideja moglo biti interesantno.

— A ako se nije uputio ovamo, Holideje — zaključio je šerif — onda jedino mesto gde je mogao otići, sem da se direktno vrati u Ostin, može biti sledeći grad na ovom putu, a on se nalazi malo više zapadno, Pig Krik.

No, ni u Pig Kriku nije se pojavio nikakav nepoznati konjanik mada je tamošnji vlasnik štale re-

kao Holideju da su u vreme koje je Holidej naznačio trojica konjanika došli u grad.

— Neka čudna grupa su bili — rekao je štalar. — Jedan od njih izgledao mi je nekako... kako da kažem... drukčiji od ostale dvojice. Izgledao je nekako pridodat, nekako različit od njih, mada su sva trojica nastojali da ostave utisak kao da su stari prijatelji.

Holidej se zainteresovao. — Kako je izgledao taj čovek, taj koji se izdvajao od ostalih?

Štalar se zamislio i smušeno se počeošao po čelu. — Znam da će vam to zvučati čudno, ali zaista ne znam kako je izgledao. Stajao je stalno u senci, a došli su posle zalaska sunca. No, čini mi se da je bio visok, možda ne tako visok kao vi, ali u svakom slučaju ne bih želeo da se sukobim sa njim.

— Je li imao bradu?

— Ovaj... da! Mislim da jeste. I dugačku kosu takođe. Ali, vidite, to su samo neki moji utisci. Nijednom nisam imao mogućnost da ga dobro zagledam.

— I ovako ste dosta videli — rekao je Holidej. — Sledeće pitanje...

— Da, znam — presekao ga je štalar — ali tu vam ne mogu pomoći. Ne znam kuda su otišli. Ni kada. Došao sam sledećeg jutra, a njihovih konja više nije bilo. Novac su mi ostavili na sanduku za zob.

— A kako stoji stvar sa noćnim momkom? Da li bi on možda znao nešto da kaže?

Lice vlasnika štale se smračilo i on je odrečno odmahnuo glavom. — Mislim da ne bi. Beskorisni i enjivac i pijanac, eto šta je on! Čovek koga sam uzeo da mi preko noći čuva štalu i prima goste, običan je gradski pijanac i ništarija.

Treću noć uzastopce nalazim ga kako mrtav pijan spava na tavanu u senu. Kod takvog čoveka svako može da uđe u štalu i uzme bilo kog konja.

Holidej je prošetao gradom i raspitujući se našao dvojicu ljudi koji su radili kao čistači u salunu i koji su slučajno videli trojicu konjanika kada su izjahali iz grada i uputili se ka severu. Ali po tome kako su oni te ljude opisali i kako su rekli da su izjahali iz grada jašući sredinom ulice, ne trudeći se da izbegnu pogled nekog budnog oka, Holidej je pomislio da su oni možda namerno želeli da budu viđeni kako odlaze ka severu. Čim su izašli iz grada, oni su lako mogli da skrenu ka jugu, istoku ili zapadu. Holidej je konsultovao svoju mapu. Gradovi su se nalazili u svim pravcima od Pig Krika, ali samo kroz jedan od njih prolazila je železnica, kroz grad koji se zvao Demon Pik. Železnička pruga koja je tuda prolazila povezivala je Demon Pik sa mnogim gradovima iz kojih su, opet, linije vodile u svim pravcima, širom Teksasa, i dalje širom Sjedinjenih Država.

No ipak, grad sa železnicom činio se Holideju kao najbolje moguće rešenje i on je opet krenuo na put pošto je prethodno pribavio od štalara i dvojice salunskih čistača koliko-toliko tačan opis dvojice ljudi koji su pratili zagonetnog čoveka. Pokušao je čak da ispita i pijanca koji je kritične noći bio u štali na dužnosti, ali taj čovek nije bio ni od kakve koristi. Sve što je on video i zapamtio bilo je viđenje i pamćenje kroz dno flaše i zato je sve što je on rekao bilo potpuno neupotrebljivo. No, rekao je ipak jednu stvar koje se Holidej kasnije setio, naime da je, kako mu se činilo, jedan od dvojice ljudi bio Francuz zbog toga što je čuo

da je, obraćajući se svojim kompanjonima, rekao „tuše“, a taj propali pijanac, Holidej je to saznao pre nego što je napustio grad, bio je nekada, pre nego što je njegova lepa mlada žena iznenada umrla pod tragičnim okolnostima, gradski učitelj koji je između ostalog pomalo znao i taj jezik. Holidej je zbog toga zapamtio to čudno „tuše“. Možda će mu to u nekom momentu kasnije pomoći.

Nije trebalo da stigne do Demon Pika pa da sazna kako je učinio dobar izbor i kako se nalazi na pravom putu. Deset milja izvan Pig Krika upao je u zasedu.

Dočekala su ga dvojica busijaša sa namerom da ga uhvate u unakrsnu vatru u jednoj jaruzi sa zupčastim ivicama. Holidej je sve vreme jahao sa dosta opreza i budnim okom motrio je put pred sobom. Ta jaruga izgledala mu je kao idealno mesto za zasedu, ali drugog puta nije bilo i zato je oprezno pojahao kroz nju motreći na vrhove ivica. No, nije bio u mogućnosti da obe strane jaruge osmatra u isto vreme i kada je neko kretanje na jednoj strani privuklo njegovu pažnju, hitac ispaljen na njega došao je sa drugog, severnog zida.

Kuršum mu je probio obod šešira i digao mali gejzir prašine sa zemlje. Kada je druga puška opalila, ovoga puta sa druge, južne strane, Holidej je već punim trkom jurio i obojica busijaša ispalila su na njega nekoliko hitaca dok je krivudavom linijom jurio putem. No, put se naglo sužavao i dramatično smanjivao mogućnost manevrisanje, pa je, munjevito razmišljajući, Dok naglo zaustavio konja. Dva gejzira prašine dignuta kuršumima prsnuli su ispred njega i Dok Holidej je skrenuo konja i punom brzinom ga poterao ka dru-

gom kraju, na koji je ušao u jarugu.

U prvom momentu busijaši su ostali iznenađeni i njihovi kuršumi su promašili. Stigavši opet do šireg dela jaruge, Holidej je krenuo na levu stranu i zadihanog konja naterao iza jedne skupine stena. Skoro tuce kuršuma odbilo se potom od stena, jer su busijaši sa litica osuli na begunca besnu paljbu. Pucali su odozgo pod nepovoljnim uglom i olovna tanad počela su brazdati dublje linije u krečnjačkoj steni iza njega. Nekoliko komadića krečnjaka prsnulo mu je po licu i vratu, a olovna tanad zujala su oko njegovih nogu kao ljute osice. Holidej je u međuvremenu uzeo pušku u ruke i naslonivši cev između dva kamena, pritegao kundak uz rame i nanišanio prema ivici jaruge, gde je video oblačiće barutnog dima. Primetio je da su njegova prva tri hica odbila komadiće stene sa ivice dižući oblačić crvenkaste prašine i video kada je čovek skriven iza ivice ustuknuo sa rukom na licu. Holidej nije pomišljao da je ozbiljno pogodio neprijatelja, ali je pomislio da ga je neki komadić stene verovatno okrznuo po licu.

No kada se busijaš zaneo unazad, njegova silueta jasno se odrazila na nebu i Holidej je munjevito nanišanio i jedan za drugim ispalio tri metka. Busijaš se trgao, okrenuo i nestao sa vidika. Ovaj put Holidej je bio siguran da ga je pogodio, ali nije znao da li je pogodak fatalan ili ne. Okrenut leđima steni, izvirio je iz zaklona da bi osmotrio ivicu jaruge iznad sebe. No, drugi busijaš je pripucao i Holidej je bio prinuđen da se baci u zaklon, koji je zasula kiša kuršuma. Rešen da okonča sukob, odmilio je oko stene rizikujući da se potpuno otkrije prvom busijašu,

koga je maločas pogodio, no nadajući se da ovaj drugi nije primetio njegov manevar i da će nastaviti da gađa između zida jaruge i stene, gde je Holidej do maločas bio.

Tako se upravo dogodilo i Holidej je po tome znao da je uspešno izveo svoj manevar. Položio je cev puške na stenu i šarajući pogledom po ivici jaruge, pokušao da utvrdi gde se neprijatelj nalazi. Gore na ivici video je oblačiće barutnog dima, ali vetar je nosio dim i najviše što je Holidej mogao da učini bilo je da nagađa koliko daleko je vetar poneo dim od mesta pucanja. Eho poslednjih busijaševih pucnjeva još je lebdeo između zidova jaruge, ali sem toga ništa drugo se nije čulo. Pucanja više nije bilo.

Možda ipak nije uspeo da svoj manevar sasvim neopaženo izvede, pomislio je Holidej dok je čekao sa kundakom puške pritisnutim u rame i prstom na obaraču, i dok je pogledom češljao ivicu jaruge. Ali, nije video nikakvo kretanje, niti je odozgo dopirao odjek pucnjeva.

Ubica je verovatno pokušavao da ga nadmudri, nekako je smerao da promeni položaj i da dođe u poziciju odakle bi imao Holideja otkrivenog na nišanu i odakle je mogao da ga ustreli. Ako je hteo da preživi, Holidej je morao da ga nadmudri... i to brzo.

Napadač se nije kretao niz onu stranu jaruge koju je Holidej kontrolisao, što je značilo da postoji drugi put kojim se može ići ili, što je bilo takođe moguće, da je busijaš jednostavno pošao da promeni mesto odakle je prvi put napao. Holidej je napeto iščekivao, zgrčen od strepnje, da svakog momenta može dobiti metak u leđa. Ivica jaruge poigravala je u jari zamagljujući mu vidokrug. Mušice su mu nesenno zujale oko glave, a ka-

pljice znoja slivale su mu se sa čela niz lice i vrat sve do vlažnog okovratnika. Cev i kundak puške bili su sve topliji u njegovim rukama, a od ubice iz zasede još nije bilo nikakvog znaka.

No, morao se ipak nalaziti tu negde, negde u blizini.

Odjednom je Holidej iza sebe začuo slab šum i okrenuo se u istom trenutku kada je puška planula i kada je kuršum digao oblačić prašine samo nekoliko santimetara daleko od njega. Holidej je munjevitno okrenuo pušku i opalio na čoveka koji se iznenada pojavio iza jedne velike jajolike stene na suprotnoj strani jaruge. Napadač je još jednom opalio, ali Holidej nije znao kuda je kuršum odleteo. Iz cevi njegove puške planula su tri uzastopna pucnja. Video je da je jedan kuršum napravio široku brazdu u steni a da su dva druga pogodila cilj. Napadač se zakašljao, ispustio pušku i teturajući se pošao nekoliko koraka ka Holideju pre nego što je, kada su ga noge izdale, pao na zemlju kao bezoblična masa.

Holidej je ubacio nov metak u cev, laganim korakom pošao napred i stao iznad pogođenog napadača sa otvorom puške naslonjenim na njegovu glavu. Vrhom čizme okrenuo ga je na leđa i zagledao se u lice koje nikada pre toga nije video, ali čije crte su odgovarale opisu koji mu je dao vlasnik štale u Pig Kriku. Taj čovek bio je jedan od trojice koji su se čudno ponašali u tom gradu.

Holidej je lagano zaklimao glavom videvši da je napadač mrtav. Izgledalo je da je u svakom slučaju na pravom putu.

Oprezno se uzverao na vrh jaruge i prebacivši se preko ivice, ugledao telo drugog napadača opruženo nedaleko od mesta gde je po-

skočio iz zaklona i nestao sa vidika. Holidejev metak pogodio ga je u glavu i jedna strana lica bila mu je pokrivena usirenom krvlju. Pustolov je spustio obarač puške i zabacio šešir na potiljak. Ovaj čovek odgovarao je opisu drugog lica iz trojke.

Posao je već da se okrene, a onda se naglo zaustavio u pola pokreta i palcem pritisnuo obarač do punog zamaha. Cev puške okrenuo je ka busijašu jer su se njegove oči lagano otvorile i on se zamagljenim pogledom zagledao u Holideja.

Ali, u tom pogledu nije bilo borbenog žara. Bio je isuviše blizu smrti.

Nedaleko odatle Holidej je ugledao busijaševog konja vezanog u žbunju i uzevši čaturicu sa vodom sa sedla, vratio se nazad i kleknuo pored ubice. Prineo je grlić čaturice napadačevim vrelinim ispucanim usnama i ovaj je požudno počeo piti prolivajući vodu niz bradu na košulju i prsa. Zakašljao se i slablašno klimnuo glavom.

Holidej je pregledao njegovu ranu na glavi i zaključio da za tog čoveka nema nikakve pomoći. — Izgleda loše, čoveče — rekao je mirno. — Možda bih mogao da zaustavim krvarenje, ali to je sve.

Busijaš je lagano klimnuo glavom i očni kapci počeli su mu se sklapati. Holidej ga je uzeo za rame i pažljivo prodrmusao.

— Onaj treći čovek koji je bio sa vama. Onaj bradati. Je li to bio Šabljaš?

Ranjenik nije odgovorio toliko dugo da je Holidej pomislio da je svakako izgubio svest, ali konačno je lagano potvrdio glavom. Pustolov se trgao.

— On vam je platio da mu se pridružite kako bi na taj način prikrrio svoje kretanje od Ostina i Vanderberga?

Opet potvrđan pokret glavom, mada je i ovaj put na njega dugo trebalo čekati.

— Ostavio je vas dvojicu da se pobrinete za mene, to je jasno, ali znaš li kuda je otišao?

Posle izvesnog vremena busijaševe oči su zatreptale i on je kao iz daljine pogledao Holideja. Usne su mu se razvukle u slab osmeh. Zakašljao se i kroz kašalj začula se jedna jedina reč, koja je na Holidejevom čelu urezala duboku brazdu. — Tuše.

III

Put je dalje vodio ka Demon Piku. Izvesno vreme to je Holideju ulivalo mnogo nade da će sa uspehom pratiti Sabljašev trag i da će ga stići i uhvatiti... živog ili mrtvog.

Ali, u Demon Piku trag je potpuno nestao. Nevolja je bila u tome što je u dvodnevnom periodu za koji se Holidej interesovao iz tog grada pošlo mnogo vozova. Ti vozovi su otišli prema raznim gradovima koji su uz pomoć rendžera i lokalnih šerifa mogli biti provereni, ali sem njih bilo je na prugama mnogo usputnih „zvižduk stanica“ i stanica na kojima nije bilo stalnog železničkog osoblja, pa u mnogim slučajevima niko ne bi mogao da vidi putnika koji je iz voza izašao, sem onih koji su nastavili put.

Nije posedovao tačan i verodostojan opis koji bi mogao dati službenicima železnice i to je još više otežavalo stvar. Holidej nije mogao da zna kako Sabljaš sada izgleda. Računice zasnovane na podacima iz vojske govorile su da je star negde oko pedeset pet godina, ali bilo je nagoveštaja da je on godine nešto povećao da bi mogao biti regrutovan što za vojnu službu nije bio ni-

kakav izuzetak. Prema tome Sabljaš je mogao imati između četrdeset sedam i pedeset pet godina. Mogao je imati bradu i dugu kosu a mogao je opet biti obrijan i kratko podšišan; mogao je imati bradu i kratko podšišanu kosu, ili dugu kosu i obrijano lice.

Sabljaš je bio najneodređenija osoba za kojom je Holidej ikada tragao. To nije značilo da ne može biti nađen i da neće biti nađen; ali, značilo je da će traganje biti vrlo teško.

Holidej je raznim stanicama na pruži poslao telegrame sa pitanjem da li je neko ko odgovara generalnom Sabljaševom opisu — visok, pedesetih godina, eventualno sa bradom — sišao sa bilo kog voza koji je prošao u vreme koje ga je interesovalo. Nije imao mnogo nade da će dobiti pozitivan odgovor; ništa nije sprečavalo Sabljaša da side s voza na nekoj uzbrdici kada bi voz usporio do brzine pešačkog hoda. Mnogi kauboji su to radili ako se uzbrdica nalazila u blizini njihovog ranča.

Pretresao je temeljno i sam Demon Pik, ali bez rezultata. Niko nije zapazio nekoga sa datim opisom, ali Holidej je znao da je to samo zato što je opis bio suviše površan i nepotpun. Poslao je jedan telegram i u Ostin pitajući za Bredijevo stanje i usne su mu se stisnule kada je dobio odgovor:

„Stanje se nije pogoršalo. Stop. Ali ni poboljšalo. Stop. Očekujemo vesti od vas. Pozdrav Hortenzija.”

Holidej je izustio kletvu. Do vra- ga, još uvek isto. Kasnije su počeli stizati i odgovori na druge telegram- me; svi negativni. Sabljaš je nestao.

Bilo je, dakle, vreme da se ponovo krene od početka. Pošto je ustanovio identitet ljudi koji su ga napali u jaruzi, Holidej je odlučio da

se vrati u Ostin. Lokalni šerif u Demon Piku znao je jednog od busijaša koji se zvao Ed Karmodi; drugi je bio skitnica koji se služio mnogim imenima i za koga se utvrdilo da je ucenjen zbog ubistva u Oregonu. On je bio čovek koji je svoje usluge iznajmljivao onome ko više plati, ali nije bio čvrsto povezan ni sa kojom razbojničkom bandom ili organizacijom i zato nije bilo interesantno dalje se njim baviti. I Karmodi je bio čovek koji je svoje usluge prodavao onome ko više plati, ali je uz to bio i tip koji je sa raznim nalogodavcima i kasnije održavao veze, bar izvesno vreme. On je bio čovek koji je u mislima uvek bio van zakona, a sem toga, rendžeri u Ostinu naknadno su utvrdili da je tamo viđen sa Konrojem, čovekom koji je kolima izneo opljačkan novac iz Ostina i predao ga Sabljašu.

Uz pomoć rendžera Mela, Holidej je ušao u odeljenja sa specijalnim ćelijama i tamo zatekao Konroja, koji je ležao na svom ležaju, sa gomilom zavoja koji su mu prekrivali ranu i sa izgledom bolesnog čoveka. No kada je ugledao Holideja da ulazi u njegovu ćeliju, on je ipak uzmakao dalje ka zidu. Zagledao se netremice širom otvorenim uplašenim očima u Holideja, koji je prišao, stavio nogu na ležaj i naslonio se laktom na koleno. Uprkos svog džentlenskog izgleda, Holidej je ponekad znao da bude veoma grub i Konroj je već imao prilike da iskusi udarce njegovih negovanih ruku. Sa drugom rukom pored drške revolvera, Dok se prodorno zagledao u Konroja.

— Ed Karmodi — rekao je Holidej kratko.

Zapazio je kratak blesak u Konrojevim očima, a onda je ovaj progutao vazduh i lagano odmahnuo

glavom. — Ne poznajem nikoga ko se tako zove.

— Viđen je sa tobom u gradu pre pljačke banke — Holidej je sačekao da prođe nekoliko sekundi, a onda kao uzgled dodao. — Karmodi je mrtav. Ubio sam i njega i njegovog ortaka iz Oregona u jednoj jaruzi južno od Pig Krika, na putu za Demon Pik.

Konroj je još više pobledео, a podočnjaci su mu potamnili i dobili boju mastila. Odmahnuo je glavom. — Ne znam ništa sem da sam odvezao kola do Baškot Fulhilsa, gde sam vreće predao Sabljašu.

Holidej se primakao bliže i zažmirio očima. — Otkuda poznaješ Karmodija?

— On... on je mene našao. Neko mu je dao moje ime.

— Ko?

— Neki čovek u Hjustonu.

— Kako se zove taj čovek?

Konroj se osetio nelagodno i počeo se vrteti na svom ležaju. Pogledao je pored Holideja ka vratima ćelije, ali je svaka nada na pomoć umrla u njemu kada je video da je hodnik iza vrata prazan.

— Ovde smo samo ti i ja, Konroje — rekao je Holidej. — Niko ne može da čuje tvoje reči ili pak tvoje jauke. Zavisi od tebe.

Pošto je preleteo pogledom preko Holidejevog lica, Konroj nije više dugo razmišljao. — Čovek u Hjustonu zove se Rigen, Džejk Rigen, to je istina, kunem se. Nekada sam radio za njegov račun, pre mnogo vremena.

Holidej je zadržao bezizrazno lice, ali mu je srce brže zakucalo. Džejk Rigen je bio poznati buntovnik, ne kriminalac od zanata, već čovek koji nije želeo da se pokori zakonima progressa. Iz priča nja Vajata Erpa znao je da je Rigen imao nekih sporova sa železnicom i da je predvodio grupu agre-

sivnih nepomirljivih rančera koji nisu hteli da dozvole da železnica prođe preko njihovih imanja. U svadi sa službenicima železnice potegao je revolver i ranio jednog čoveka. Rigen je za to dobio kaznu zatvora.

— Znači da je Rigen izašao iz zatvora? — zapitao je Konroja.

Ovaj je klimnuo glavom. — Pre mesec dana.

— On je uvek bio nezgodan i tukao se sa svim i svakim samo ako je to bilo upereno protiv banke i železnice. S kim je sad povezan?

Konroj je liznuo usne. — Ne znam tačno. Mislim da je pominjao ime nekog Lorengana.

Holidej je lagano zaklimao glavom. Mozaik je počeo da se sklapa. Zik Lorengan iz Nju Orleansa, čovek sumnjivog bogatstva izraslog niotkuda, sa smislom za intrige i ogovaranja, imao je sada i drugih ambicija. Hteo je političku karijeru i za to mu je trebalo novca. No, verovatno da je već raspolagao značajnim fondovima kada je mogao da plati čoveka kao što je Sabljaš i još niz drugih. Pomenio je to Konroju.

— Oni su izveli veliku pljačku u Meksiku. Oteli su neko astečko blago iz muzeja i zatražili od meksičke Vlade otkup. Čuo sam da su za to dobili milione pezosa.

To je za Holideja bila novost, ali on je razumeo zašto se afere kao što je ta drže u strogoj tajnosti; Meksikanci verovatno nisu želeli da se taj slučaj procuže kako neko drugi ne bi pokušao nešto slično.

— O kej. Čini mi se da sada imam nešto od čega mogu da počnem — rekao je pustolov. — Mada ne mnogo. Mislio sam da ako budem znao razlog zbog koga je Sabljaš angažovan, da ću moći da pratim njegov trag do čoveka koji

ga je angažovao. Sa Rigenom i Lorenganom nikada čovek nije siguran; oni mogu da igraju samo na novac ali isto tako i na nešto drugo.

Holidej se spremio da pođe i Konroju je vidno laknulo, ali se opet zgrčio kada je Holidej zastao kod vrata, naslonio se na rešetke i zagledao se u njega.

— Onaj čova iz Oregona... koristio je mnogo imena. Niko ne zna koje je pravo. Da nije možda bio Francuz? Ili je možda neko od njegovih predaka bio Francuz?

Konroj je zatreptao i prošlo je neko vreme pre nego što se pribrao od iznenađenja. Slegnuo je ramenima. — Ne znam, kunem se, Holideje. Zašto?

— Dva puta je rekao „tuše“, a to je francuska reč. Ta reč ima svoje značenje... ali vidim da ti ne znaš ništa o tome i zbog toga nije važno, zaboravi da sam te pitao.

Konroj ga je gledao nabrajanog čela i Holidej je otvorio vrata ćelije i okrenuo se da izađe. Izašavši u hodnik, pustolov je zatvorio rešetkasta vrata za sobom i okrenuo ključ u bravi. Bacio je još jedan pogled na Konroja i skamenio se kada je zapazio izraz njegovog lica.

— Ili možda znaš značenje te reči? — upitao je strogo.

Još uvek namršten, Konroj je digao pogled do Holidejevog lica. — Možda — rekao je lagano. — Možda — ponovio je i ustavši sa ležaja, prišao vratima odlučno isturene brade. Uhvatio se rukama za rešetke i značajno pogledao Holideja. — Možemo li da napravimo jedan sporazum?

— Ne — odgovorio je Holidej bez dvoumljenja.

Konroj se lukavo osmehnulo. —

Bilo bi bolje da možemo, Holideje. Zbog toga što mislim da vam mogu reći gde se Sabljaš sada nalazi.

Holidej se ukrutio i pažljivo pogledao uhapšenika u oči. — Kakav sporazum imaš na umu?

— Pa, nešto što bi me izvuklo odavde — rekao je Konroj, ali je Holidej već odrečno odmahivao glavom.

— To je nemoguće. Nemam te moći. A i da imam, ne bih te pustio. Možda bih mogao da preko svojih poznanstava izdejtstvujem neku lakšu presudu pod uslovom da od tebe dobijem važna obaveštenja

— Holidejev glas postao je britak kao sečivo brijača. — A mogao bih ti poslati ovde i nekoliko specijalnih zatvorskih službenika, koji se posebno bave ljudima kao što si ti. Posle jedan čas ti bi bio srećan da kažeš sve što znaš i molio bi ih da te saslušaju. Šta kažeš na to, Konroje?

Uhapšenik je glasno opsovao. — Biću zadovoljan da napravim sporazum sa vama. Pristajem na lakšu osudu. Ali, dajte mi reč da će tako biti, važi?

— Ništa dok ne čujem šta imaš da kažeš.

Konroj je uzdahnuo. — I to je pošteno — zagrizao je zubima donju usnu kao da se još dvoumi, a onda rekao. — Šta kažete na to da ona reč uopšte nije „tuše“?

Holidej je nabrao obrve. — To je moguće, zašto da ne. Prvi put reč sam čuo od jednog pijanca, učitelja doduše, ali pijanca koji ju je možda pogrešno čuo. Može biti da sam je i ja pogrešno čuo u onoj jazuži, čovek je bio na samrti i govorio je nerazgovetno. Ali, učinilo mi se kao da je rekao „tuše“. Ako nije rekao to, šta je onda rekao?

Konroj se dvoumio, a onda tiho progovorio. — Dušej.

Holidej je nabrao obrve i nakri-

vio glavu na stranu kao da želi bolje da čuje. — Kako si rekao?

— Dušej — ponovio je Konroj. — Dušej.

Holidej je lagano zaklimao glavom. — Zaista je slično i može se pobrkati. Prvi put mi se učinilo da si i ti rekao „tuše“. O kejj, ko ili šta je Dušej?

Konroj je sačekao izvesno vreme pre nego što je odgovorio, jer je znao da u sledećem potezu odigrava svoju glavnu kartu. Ako je Holidej bio odlučio da ga prevari, onda posle odigrane karte više ništa nije mogao da učini.

Hoćete li se držati reči, Holideje — zapitao je sa strepnjom u glasu.

— Rekao sam ti... kad utvrdim koliko je značajno ono što imaš da kažeš.

— Da, o kejj. O vama se priča da ste čovek u koga se može pouzdati, ali ja takve ljude još do sada nisam upoznao. Može biti da ovo što ću reći nije tačno, ali morate mi uzeti u obzir da sam hteo da pomognem. Slažete li se?

— Reci šta znaš, Konroje!

Konroj je duboko uzdahnuo; shvatio je da je Holidejevo strpljenje na izmaku. — O kejj. Dušej je ime jedne doline u blizini Brazosa. Džejk Rigen mi je jednom rekao za nju; udaljena je kao i sva pribežišta. U blizini doline nalazi se grad koji se zove Paisano.

Holidej je nabrao čelo i lagano zaklimao glavom. Nejasno se prisećao da je na svojoj mapi video ime grada, ali ne i ime doline. Ledenim pogledom zaronio je u Konroja. — A zašto misliš da bi se Sabljaš tamo uputio?

— Stvar je u tome, kao što sam rekao, da je to jedan od načina da se zametne trag; on se tamo može bez teškoća prikriti, može ostati dokle god mu je volja. Drugo, Karmodi je rekao da Rigen priprema

neko skrovište za njega i da na tome radi. Slučajno znam da je Rigen izvesno vreme proveo u Paisanu i računam da ako je nešto sredio za Sabljaša, onda je to u dolini Dušej.

Izašavši iz Konrojeve ćelije, Holidej se uputio u katastarski biro i uzeo otuda poslednje, najnovije mape pokrajine.

I zaista, Paisano je na jednoj od mapa bio označen kao nov grad sa izabranim šerifom i sve većim brojem stanovnika, kojih je trenutno bilo oko tri stotine. Taj broj uključivao je i stanovnike rančeva u blizini doline Dušej, koja je, uprkos sličnosti reči sa francuskim jezikom, svoje ime dobila po jednom apačkom poglavici, Dušej Robertsu, jednom ratniku crvenokošcu koji je ugledao svetlost božiju i preobratio se u hrišćanstvo, dodavši svom imenu ime propovednika koji ga je pokrstio. Kasnije je on tom istom propovedniku prerezao grlo i pokrenuo rat protiv bledolikih sa skalpom tog propovednika okačenim o pojas. Na kraju, utvrdio se u dolini koja je sada nosila njegovo ime i tu pružio poslednji otpor pre nego što se sa litice bacio u provaliju, radije nego da ode u rezervat.

Paisano, mesto vojnog logora odakle je konjica pošla u pohod protiv Dušeja, dobio je ime po Indijancu koji je izdao apačkog poglavicu. No Paisanova smrt nije bila laka; Dušejevi ratnici su ga uhvatili i danima ga držali živog obešenog za palčeve iznad gomile usijanog kamenja koje su povremeno polivali vodom, tako da je vrela para prosto kuvala meso na njegovim kostima.

Dolina Dušej bila je krvavo mesto, pomislio je Holidej razgledajući mapu. I po svemu sudeći, u njoj će se prolići još dosta krvi pre nego što ova afera bude okončana.

IV

Pre nego što bi digao jedra i krenuo za dolinu Dušej, Dok Holidej je morao da izvrši mnoge pripreme za koje mu je bila potrebna pomoć komande rendžera ili drugih državnih vlasti. Pošto je znao da kapetan rendžera Mičel neće biti oduševljen da mu pomogne, Holidej se obratio upravi banke u Ostinu, a ova guverneru države, koji je naredio Mičelu da uprkos svom neprijateljskom stavu uradi sve što se od njega traži. Kao prvo, na Holidejev zahtev dat je nalog da se u državnoj štampariji odštampa veći broj poternica i da se pošalje u sve krajeve zemlje, a veći broj naročito u oblast Paisano. Na poternici je bila utisnuta izbleдела i mutna Holidejeva slika, a ispod slike stajalo je odštampano ime Rid Bener. Iz poternice se moglo saznati da je on begunac pred zakonom zbog različitih krvničkih dela, uključujući i pljačku i krađu konja, ali sve to u drugim državama. Na poternici je stajalo da je učenjen malom učenom; bilo bi opasno da se naznači veća novčana nagrada, jer bi ona mogla postati iskušenje za razne lovce učen. Glavni cilj je bio da se u svesti ljudi stvori o njemu pojam kao o čoveku koji beži pred zakonom, s tim što je dat opis njegovih zločina i uz to dodate reči da je begunac vrlo brz na revolveru. To poslednje trebalo je da bude mamac za Sabljaša i Holidej se nadao da će ga on zagristi.

Štampar se odmah dao na posao, uvek spreman da izađe u susret željama čoveka sa reputacijom Doka Holideja. Posle toga, Holidej je, uz malu nagradu koju je on lično isplatio, poslao dvojicu rendžera na odsustvo da u oblasti Brazos prošire vesti o nekom Ridu Beneru, sitnom kriminalcu, ali veštom na

oružju, i da lansiraju nekoliko priča o njegovoj brzini potezanja revolvera. Trebalo je takođe da prikupе, pazeći da ne privuku ničiju pažnju, sve pojedinosti o onima koji su se nedavno doselili da žive u dolini, bilo u gradu bilo na nekom od obližnjih rančeva. Holidej je sa njima dogovorio sastanak na jednom mestu izvan Paisana, gde su mu mogli preneti obaveštenja koja su za njega prikupili.

Pošto je organizovao te dve ključne stvari, pustolov se dao na prikupljanje svega onog što se moglo saznati o Sabljašu. Prekopao je vojne i policijske arhive, kao i mnogobrojne članke iz novina. Otputovao je u nekoliko obližnjih gradova da bi razgovarao sa ljudima koji su tvrdili da su revolveraša videli u akciji. Bez izuzetka, svi su oni govorili o njegovom hladnokrvnom ubilačkom nagonu, o tome kako nikada nije dopuštao da njegov protivnik ostane živ, čak i ako se radilo o lakoj rani. Uvek je iz tih priča izbijala Sabljaševa nepomirljivost prema svakom saznanju da negde postoji čovek koji tvrdi da je brži na revolveru od njega. To saznanje nije mu davalo mira i on se nikada ne bi skrasio sve dok ne bi otišao da potraži tog čoveka i da se s njim obračuna.

Činjenica da je posle toliko godina još uvek bio u životu, dokazivala je koliko je stvarno brz na revolveru.

Ali, o Sabljašu se već mnogo godina ništa nije čulo, što je svakako značilo da mu je bio potreban novac. To je unekoliko objašnjavalo njegovu pojavu i učešće u pljački banke. Otuda je postojala i mogućnost da se ponovo pojavi u javnosti, ali trebao je jači mamac da ga privuče.

Tako je ipak stekao neku sliku o tom čoveku, ne sliku koja bi mu

pomogla da ga fizički prepozna, već predstavu o njegovoj psihi i duševnom stanju. Mada je svoju fizičku pojavu i svoje ime menjao, pa čak i načine delovanja, duboko u svojoj suštini njegov karakter ostao je isti. Holidej se nadao da će biti dovoljno inteligentan i vešt da to saznanje o njemu iskoristi i da natera Sabljaša da izađe iz svog skrovišta ma gde se nalazio.

U međuvremenu, Renson Bredi je stigao do kritične tačke. Svest mu se vratila i on se žestoko borio za život. Bio je u stanju da prepozna ljude. Holidej ga je posetio samo na nekoliko minuta i bio je potresen saznanjem koliko se blizu smrti nalazio njegov prijatelj. Govorio je slabim, krkljavim glasom; a ruke su mu bile hladne.

Mada se Hortenzija šalila sa njegovim fizičkim stanjem, nije joj uspelo da Holideja obmane, a on je sumnjao da je uspela da obmane i samog Bredija. Bredi je znao da je ozbiljno ranjen i Holidej bi mnogo dao kad bi starom prijatelju mogao da kaže da je počinilac zločina uhvaćen i kažnjen. To bi mu verovatno dalo snage.

Pošto to nije mogao, on mu je objasnio da je neki napredak ipak učinjen. Pomislio je da bi mu sada dobro došao čovek kao Vajat Erp, koji na žalost nije mogao da se uključi u istragu. Nekog novajliju, koga bi mu kapetan Mičel rado dao više kao kontrolu nego kao ispomoć, Holidej nije hteo ni da traži. Stisnuo je stoga mlitavu Bredijevu ruku, pozeleo mu zbogom i lagano izašao iz sobe. Hortenzija ga je sačekala u hodniku i on je zapazio brižan izraz njenog lica.

— Hoće li se izvući, misis Bredi? — zapitao je Holidej tiho.

Ona je duboko uzdahnula, i obočila glavu. — Zaista ne znam, mister Holideje; zavisi od toga koliko

želi da živi, bar tako kaže doktor Bols.

— Bredi je hrabar, to znam — rekao je Holidej i stisnuo je za mišicu. — Dajte mu i vi snage da se bori još nekoliko nedelja i preživeće. Dotle ću se i ja vratiti sa čovekom koji ga je ranio i sa vešću da je banda pohvatana. Mislim da će to biti dovoljno da ga izvuče.

Hortenzija se umorno osmehnula i pružila mu ruku. — Nadam se da ste u pravu, mister Holideje!... čuvajte se.

— Doviđenja, misis Bredi — rekao je Dok i dodirnuvši prstima obod šešira, okrenuo se i čvrstim korakom udaljio se hodnikom.

Pola časa kasnije otputovao je vozom iz Ostina za Brazos i uzevši privremeno ime revolveraša Rida Benera, ostavio za sobom Doka Holideja.

*

Tek kada je voz poodmakao iz Gidingsa, Holidej je po prvi put zapazio čoveka sa konjskim licem.

Bio je obučen u odeću običnog kaubojia i svoje otrcano sedlo nosio je prebačeno preko levog ramena. Tresnuo je sedlo na prazno sedište i seo pored njega sa druge strane prolaza, preko puta visokog pustolova. Holidej je pogledom pratio tog čoveka dok je prolazio kroz vagon ispred njega idući ka kolima u kojima je Holidej sedeo, bacao poglede levo i desno na putnike. Zastakljena vrata između vagona omogućile su Holideju da prati njegov dolazak.

U drugom vagonu bilo je dosta praznih mesta, pa čak i u vagonu u kojem je pustolov sedeo, ali čovek sa konjskim licem izabrao je da sedne baš preko puta Holideja. Bio je srednjeg rasta i pustolov je pomislio da nikada do tada nije vi-

deo čoveka koji je toliko ličio na konja a da ipak ide samo na dve noge. Zubi su mu bili dugački i žuti, oči kestenjaste, vlažne i bujave, a nozdrve široke. Na nogama je imao iznošene čizme, a opasač sa revolverom izgledao je sasvim obično.

No, bilo je u njemu ipak nečega što je Holideju ipak ulivalo nespojstvo. Možda je to bilo zbog toga što je prošao dužinom oba putnička vagona da bi seo baš blizu njega; ili je možda tome doprinela činjenica što, mada je na sebi imao iznošeno i izbledelo odelo koje je odgovaralo izgledu kaubojia, njegove ruke nisu bile grube i prljave kao ruke čoveka koji je dugo vremena preveo radeći na ranču.

Čovek sa konjskim licem opružio se po sedištu i namaknuvši šešir na oči, prepustio se dremežu, ali Holidej je uočio da u njegovim udovima i celom telu nije došlo do dremljivog opuštanja. Holidej je izvadio duvankesu i zamišljeno zavio cigaretu, za šta mu je bilo potrebno dosta vremena obzirom da je obično pušio gotove cigare. Pri tom je sve vreme sedeo tako da je lako mogao potegnuti revolver ako to bude potrebno. Stavio je zavijenu cigaretu između usana i mašio se džepa da izvadi palidrvce. No, onda se nagnuo preko prolaza i dodirnuo po nozi čoveka sa konjskim licem. Morao je nekoliko puta da ga prodrmusa pre nego što je ovaj lagano digao šešir i upitno, ali ponešto napregnuto pogledao Holideja svojim krupnim vlažnim očima.

— Imate li vatre, mister? — zapitao je Holidej.

Čovek sa konjskim licem kratko je odmahnuo glavom i ponovo spustio šešir. Holidej se vratio na svoje sedište i rekao. — O-kej, nije važno. Zapaliću mojim palidrvcem.

Izvadio je palidrvce i kresnuvši

ga noktom palca, prineo plamičak vrhu cigarete. Kroz oblak dima ugledao je kada je čovek sa konjskim licem ponovo podigao šešir i tupo se zagledao u njega mršteći neprijetno obrve. Holidej mu se osmehnuo.

— Mislio sam da bi to moglo probiti led, pa da počnemo razgovor.

— A šta vas navodi na pomisao da želim da razgovaram sa vama, mister?

Holidej je slegnuo ramenima. — Možda je obrnuto, možda ja želim da razgovaram sa vama.

Čovek sa konjskim licem je ostao zamišljen nekoliko sekundi, nastojeći da prozre šta njegov sagovornik ima na umu, i bora između obrva mu se probudila. — O kej, a zašto biste vi želeli da razgovarate sa mnom?

— Želeo bih da saznam zašto ste seli baš ovde iako ste prošli kroz dva vagona praznih sedišta. Zašto se pretvarate da dremate — Holidej je nastavio da puši, na izgled bezbrižan, ali njegov glas je odjednom postao oštar, a izraz lica tvrd. — I zašto nastojite da se predstavite kao kauboj iako su vam ruke nežne, a nokti čisti.

Čovek sa konjskim licem dugo ga je gledao i onda se odjednom osmehnuo šireći nozdrve i otkrivajući svoje ogromne žute zube. Kada se kruto nasmejao, Holidej je bio spreman da se zakune da je to podsećalo na udaljeno konjsko rzanje, ali možda je to ipak bila sasvim podsvesna asocijacija u njegovoj glavi. Čovek sa konjskim licem spustio je noge na pod i seo, zabacujući palcem šešir na potiljak.

— Rekli su mi da ste vrlo oštrouman tip, Holideje.

Holidej je odmah zapamtio još jednu informaciju: ovaj čovek znao je njegovo pravo ime uprkos tome

što je putovao pod lažnim imenom Bener. — Oštrouman sam ponekad. Ko te šalje? Sabljaš?

Nepoznati se nasmejao. — Nije važno ko me šalje. Više bi trebalo da brinete zbog onoga zašto sam poslat.

Holidej ga je hladno pogledao. — Nisam zabrinut, amigo.

Osmeh na licu nepoznatog upola je iščezao i Holidej je zapazio napetost mišica na njegovim ramenima. Čovek sa konjskim licem zazmirio je očima. — Trebalo bi da budete, mister. Zbog toga što nećete živeti više od nekoliko minuta.

— Jedan od nas sigurno neće — složio se Holidej.

Konjsko lice ostao je da sedi na svom mestu, zureći u pustolova bez senke osmeha na licu. Uzdahnuo je i digao desnu ruku da bi se počeo po vratu ispod potiljka i Holidej je odjednom shvatio zašto je kod tog čoveka opasac sa revolverom izgledao tako obično. Taj čovek nije bio revolveraš; on je koristio nož. I tog trenutka njegova desna ruka pokrenula se naniže munjevitom brzinom vadeći iz kanije pričvršćene na leđima ispod košulje smrtonosni nož za bacanje.

Holidej nije imao vremena da izvuče „kolt”. Kada je sjajna oštrica poletela prema njemu, uspeo je samo da se baci u stranu sa sedišta. Oštrica se zarila u naslon sedišta i ostala da podrhtava u drvetu, a Holidej je pao na pod između dva niza sedišta. No, bacač noža već se mašao rukom ispod košulje i izvukao otuda nešto blistavo; ovoga puta nož sa kraćom oštricom, ali isto tako smrtonosnom.

Ubica se bacio na Holideja unošeći svu telesnu težinu u zamah noža. Holidej je podigao noge i dočekao napadača udarcem peta u rame. Udarac nije bio jak, ali je okrenuo napadača tek toliko da nož

promaši cilj i zakači tapacirano sedište. Nož je u povratnom zamahu ponovo zviznuo i Holidej je jedva uspeo da skloni lice. Još uvek nije bio u poziciji da izvadi revolver i zato je dograbio napadača za desnu ruku, a u isto vreme zadao mu kolenom udarac u trbuh i isterao mu dah. Konjsko lice je zamahnuo noktima prema Holidejevim očima, ali Dok je okrenuo glavu i nokti su ga zagrebali po licu zakačivši samo kraj desnog oka. Trenutno zaslepljen na toj strani, Dok Holidej je mahinalno zamahnuo laktom i pogodio napadača u prsa.

Držeći jednom rukom napadačevu ruku s nožem, Dok je pružio drugu ruku da ga dohvati za gušu, ali se ovaj upinjao da se izmakne. No, Holidej je uspeo da ga ščepa. Ubica se onda izmakao i svom težinom tela bacio se naniže, u nameri da zarije nož u žrtvu. Holidej je svu snagu ulio u mišice da zadrži nalet i popustio stisak ruke oko napadačevog grla. Ubica je uspeo da se otme, ali je Holidej stisnuo pesnicu i zadao mu udarac u konjsko lice. Krv ga je poprskala po zglavcima pesnice i Holidej je zadao još jedan udarac. Dugački zubi zasekli su kožu na pesnici, ali pritisak ruke s nožem je popustio.

Holidej se izvio između sedišta i uspeo da savije kolena i da uz napor pridigne teret na sebi, još uvek držeći ruku sa nožem. U jednom momentu dograbio ga je obema rukama za zglavak ruke i udario njome o ugao sedišta. Konjsko lice je opsovao i Holidej je video kada se mašio rukom u unutrašnjost košulje. Instinktivno je pustio ruku sa nožem i odskočio. Konjsko lice je u drugoj ruci držao još jedan nož, kojim je zamahnuo i samo za neki santimetar promašio Holideja. Oštrica je dohvatila Holideja po košulji i on je odskočio na sedište.

Kada je ubica skočio ka njemu, Holidej ga je dočekao obema čizmama, odbacio ga nazad na njegovo sedište i rukom zgrabio nož koji je stajao zabijen u naslon sedišta.

Jednim jedinim glatkim pokretom Holidej je istrkao nož i hitnuo ga na ubicu koji je ponovo nasrnuo. Video je kada je konjsko lice širom otvorio oči i kriknuvši pokušao da se sagne, ali oštrica ga je pogodila u prsa i zarila se duboko u telo. Ubica se trgao i izdigao na vrhove prstiju. Rana nije bila trenutno smrtonosna i konjsko lice je zamahnuo rukom za još jedan napad nožem. Pustolov je instinktivno spustio ruku naniže i u treptaju oka njegov „kolt” je planuo. Tane se zarilo u ubicu i snažno ga odbacilo nazad. Odjeknulo je lomljenje drveta i prasak razbijenog stakla, jer je konjsko lice tresnuo u prozor i probivši ga ostao da visi upola presamićen napolje.

Holidej je priskočio, dograbio ga za noge i izbacio ga kroz prozor. Video je kada je telo odskočilo od padine pored pruge i skotrljalo se u mali potok preko kojeg su prolazili. Kada se osvrnuo, ugledao je dvanaestak ljudi koji su nagnuli u vagon privučeni tučom. Pogledao ih je, ali nije rekao ništa i izbacivši praznu čauru iz magacina revolvera, napunio ga novim metkom.

Zatim je ponovo seo i digao noge na sedište. Ostali putnici su se zgledali i postepeno se povukli ostavljajući tog visokog revolveraša na miru.

No mada je spolja izgledao miran i opušten, Holidej je u sebi bio zabrinut. Pitao se da li je njegova kamuflaža potpuno otkrivena ili ga je čovek konjskog lica pratio od Ostina. Ma kakav da je bio odgovor na to pitanje, znao je da će biti srećan ako iz ove avanture izađe živ; duž puta sigurno ga je će-

kalo mnogo nepoznatih neprijatelja. No, to je izvesno ukazivalo da je na pravom putu.

V

Paisano je bio kraj železničke pruge i u njegovom izgledu nije bilo ničega od čega bi nepoznatom čoveku srce brže zakucalo kada ga ugleda. Od sunca, kiše i vetra izbledele i nagrižene zgrade, kao slučajno razbacane tu i tamo, sačinjavale su jednu jedinu glavnu ulicu, krivu i vrlo prašnjavu. Nekoliko lažnih fasada dignutih nešto više od ostalih kuća, narušavale su ružnu jednodimenzionalnost niskih prizemljaša od brvana, dasaka i nepečene cigle. U gradu se nije dizao crkveni toranj, niti bilo šta drugo vredno pomena.

U gradu nije postojala prava železnička stanica. Putnici su jednostavno silazili iz vagona na nasip od šljake pored šina. Mala koliba od dasaka služila je kao biletarnica i telegrafski ured; nije postojala ni čekaonica, niti odeljenje za prtljag.

Dok Holidej je gipkim korakom skočio na peron noseći u levoj ruci svoju putnu torbu. Nije bio impresioniran onim što je video po dolasku u Paisano, i to se ogledalo na njegovom licu. Sem njega na stanicama se iskrcalo malo putnika i izgledalo je da su to uglavnom ljudi koji žive u dolini i koji su se vraćali kući posle posete nekom drugom mestu. Holidej je pomislio da je svako drugo mesto sigurno bolje od Paisana. Sama dolina pružala se nešto dalje iza grada i nad njom se podrhtavala izmaglica jare, ali čak i kroz tu nejasnu mutnu perspektivu mogao je da primeti nagoveštaj boje na stenama i nekoliko vrhova od krečnjaka koji su se dizali u bakarno nebo. Dolina mu je izgledala interesantnija nego sam grad.

— Čekajte malo, mister.

Na taj glas Holidej se lagano okrenuo; glas je zvučao dosta autoritativno. Ugledao je visokog sredovečnog čoveka sa dugačkim opuštenim brkovima, koji je išao ka njemu izašavši iza stanične barake. Revolver mu je visio nisko pripasan, a vrh dobro podmazane futrole dosezao mu je do iznad kolena. Oči su mu bile hladne i plave, kosa progrušana sedim vlasima, a na prsima izbledele košulje imao je bakarnu šerifsku zvezdu.

U skladu sa svojim držanjem revolveraša, koje je hteo da predloži, Holidej je spustio svoju torbu i desnu ruku zadržao blizu drške revolvera. Pogledao je hladno šerifa. — Govorite meni?

— Nikom drugom nego vama. Sve ostale na stanici dobro poznajem. Vi ste jedini došljak i ja obično porazgovaram sa svakim došljakom koji dođe u moj grad. Specijalno sa onima koji dođu da prave gužvu.

Holidej se jedva primetno osmehnuo. — A šta vas navodi na pomisao da sam došao da pravim neprilike, šerife?

— Vaš izgled. Način kako nosite revolver. Sem toga, dolazeći ovamo, ubili ste u vozu jednog čoveka.

Holidej je zadržao bezizrazno lice. — Samoodbrana.

Šerif je zaklimao glavom. — To sam čuo. U svakom slučaju, šerif u Džordžtaunu, koji mi je poslao telegram, kaže da je bio zadovoljan vašim odgovorima. Neki svedoci videli su događaj. Ali, pogrešili ste što ste telo tog čoveka izbacili kroz prozor.

Holidej je slegnuo ramenima. — Bio je to samo leš — rekao je.

Šerifov brk se neprimetno izvio; možda je to bio neki njemu svojstven osmeh, ali taj osmeh nije se dotakao šerifovih očiju. — U sva-

kom slučaju, ovde sam zbog toga što hoću da vam kažem da u mom gradu ne pokušavate ništa ili ćete imati posla sa mnom.

— Zar baš tako?

— Moje je ime Len Kenon. Ja ovaj grad držim mirnim i ne želim nikakve neprilike sa vama i ljudima vašeg kova, mister. Vaše ime je Bener, je li tako?

— Rid Bener — rekao je Dok. Klimnuo je zatim glavom. — U redu, Kenone, primio sam k znanju. Ali da znate, nisam došao ovamo da pravim neprilike.

— To nas sad dovodi do pitanja zbog čega ste došli ovamo, Benere.

Holidej je slegnuo ramenima i pokušao da ostane neodređen. — Pa, čuo sam da je Paisano prilično miran grad; da čovek možda može otići do doline i naći za sebe komad slobodne zemlje, gde se može naseliti a da ga pri tome niko mnogo ne uznemirava.

— Mislim da je to tačno. No, čini mi se da sam ovih dana video neku poternicu za vama, Benere.

— Nisam tražen ni zbog čega što sam učinio u Teksasu — odgovorio je žurno Holidej. — To je i razlog što sam ovde.

Kenon je lagano zavrteo glavom. — Nema nikakvog značaja. Ako vas vlasti traže u bilo kojoj državi, ja sam dužan da vas pritvorim.

Holidejevo lice se zateglo. — Čak i ako je to zbog čega me traže godinama zastarelo?

— Ne može biti tako davno. Vi tek ako imate trideset.

— Kad sam bio mladić, bio sam pustahija i pravio sam razne gluposti i od tada postoji nekoliko poternica za mnom. Sada imam osećaj da sam previše kušao sreću i želeo bih da se skrasim.

Šerif ga gledao sa očiglednom nevericom. — U poslednje vreme čuo sam mnogo priča o va-

ma, Benere. O nekim obračunima koje ste imali i iz kojih ste izašli čitavi. To mi ne liči mnogo na čoveka koji želi da se skrasi.

— Kad imate neki ugled i neko vas prepozna, glas o tome brzo stiže do ljudi koji smatraju da su brži od vas. Nije nužno da vi tražite obračun. To ste sigurno već videli stotinama puta, Kenone, ako već duže nosite tu vašu značku.

— Duže nego što vi pamтите — rekao je ovaj kratko. Pogladio je šakom brkove. — Pa lepo, Benere, ja verujem u princip da čoveku treba pružiti šansu. Ali, to zavisi od vas.

— Mnogo hvala, šerife.

— Ja ne krivim paragrafe ni zbog koga, Benere. Držite se pravo, pazite na zakon koji ja u Paisanu sprovodim ili ćete se sukobiti sa mnom. Ili, ako to nećete, možete otići. To je moja poslednja reč.

— Sasvim pošteno.

Kenon ga je još jednom hladno pogledao, a onda se okrenuo i obišao oko daščare da bi se preko prašinom prekrivenog proplanka uputio ka gradu. Holidej je uzeo sa zemlje svoju putnu torbu i osvrnuo se po stanici. Službenik u daščari posmatrao ga je kroz jedini prozor na zgradi, a onih nekoliko ljudi na peronu zurili su u njega jer su čuli priču o njegovom sukobu sa konjskim licem. Osmehujući se sumorno u sebi, Dok Holidej se uputio ka gradu.

U gradu je postojao samo jedan salun i on je iznajmio sobu, umio se i ponovo sišao niz stepenice. Posle nekoliko čašica otkrio je da je krčmar prilično govorljiv čovek, i to je zapamtio. Nije nameravao da od njega odmah izvuče ono što želi da zna; nameravao je da to izvede večeras. Posle toga, Holidej je ručao u malom restoranu i požalio se vlasniku na žilavost komada

meša i slabo skuvan krompir. Kuvar se usprotivio i prepirao se sve dok mu pustolov nije zagnjurio lice u zdelu sa krompirima i šljisnuo ga odreskom po obrazu. Posle toga, ovaj je odlučio da od Holideja ne traži novac i Holidej je izašao ne plativši.

Sa štalaram je udesio da uvek ima konja spremnog da otputuje u bilo koje doba i za tu privilegiju dobro je platio, ali je izabrao i dobrog konja, jednog mrkova sa belom zvezdom ispod uha. — I za tebe bi bilo bolje da mi tog konja spremiš kada budem hteo — rekao je Holidej štalaru. — Ako pokušaš da ga zameniš, znaj da ću ti nabiti vilu u pete.

Vlasnik štale se zakleo da će mrkova sačuvati za Holideja. Zadovoljan time, Dok je lagano napustio štalu. Želeo je da odmah stvori utisak o sebi kao o razložnom čoveku, ponekad grubom i spremnom na upotrebu sile, ali samo da bi dobio ono za šta je platio. Znao je da će taj glas stići do krčmara; to bi mu moglo pomoći da bude predusretljiviji kada mu bude postavljao pitanja. Postojala je mogućnost da se Len Kenon umeša, ali sve dok se bude držao svojih prava, Holidej je smatrao da može držati šerifa na uzdi.

Zaključio je da je Kenon oštar i opasan čovek, ali nije se sećao da je o njemu već nešto čuo. No, to nije mnogo značilo. Kenon je možda nosio značku već trideset godina, ali možda ne u Teksasu, a i za najboljeg šerifa nije bilo jednostavno da se slava o njemu prenesu van države u kojoj radi. Sem toga, mada je bio oštar, Kenon možda nije bio željan okršaja revolverima uprkos načina kako je nosio opasač sa revolverom.

No, prva pitanja upućena krčmaru odnosila su se baš na Kenona.

Holidej je po krčmarevom držanju zaključio da su do njega stigli glasovi o pretnjama upućenim vlasniku ašćinice i vlasniku štale.

— Len Kenon? — ponovio je krčmar. — On nije dugo u ovom gradu. Svega pet meseci. Ali, za to vreme dosta dobro je održavao grad.

— Je li sve vreme bio u gradu? — zapitao je Holidej i krčmar je nabrao čelo. — Hoću da kažem, je li odlazio iz grada na neko duže putovanje otkako je ovde.

— Ah, sad sam shvatio. Pre dve-tri nedelje je bio je izvesno vreme na odmoru.

— Koliko dugo? — zapitao je Holidej gurnuvši čašu pred krčmara da mu je ovaj napuni i dajući mu znak da posluži i sebi jedno piće.

— Nedelju dana ili tako nešto — rekao je krčmar točeći pivo. — Imao je nekog posla u San Antuanu, bar tako sam čuo — stavio je čašu sa pivom ispred Holideja i nazdravio mu svojom čašom. — Nazdravlje!

Nastavili su da pijuckaju i dokono posmatraju ljude koji su izlazili, tako da su na kraju u salunu ostali samo Holidej i grupa igrača pokera za jednim stolom.

— Ima li mnogo naseljenika u gradu i dolini? — zapitao je Holidej. — Ili vam je već dovoljno ovih koji su tu?

— Pa ne bih znao. Pretpostavljam da ima nekoliko stotina stalnih stanovnika. Neki dosta putuju, a neki se opet nigde ne miču. A što vas to interesuje? Ovaj... ako nemate ništa protiv što pitam.

— Nastojim da dobijem jasnu predstavu o ovom gradu i pokrajini — rekao je Holidej kratko. — Šta ste mislili time da neki ljudi dosta putuju.

— Pa, uzmite na primer majora Kerija. On ima veliki ranč u gor-

njem delu doline. Verovatno da je jedan od najmoćnijih i najuglednijih ljudi u pokrajini. Ali, on mnogo putuje, otprilike jedanput u svakih pet nedelja. Ponekad je odsutan nedeljam, a ponekad opet samo neki dan. Niko ne zna gde on odlazi i šta radi. Možemo samo da pretpostavljamo kako je to u nekoj vezi sa njegovim rančom.

— Rekli ste major Keri... je li on bivši vojnik?

— Tako sam čuo. Drugi opet kažu da je to samo počasna titula.

— Kakve su šanse za došljake u Paisanu? Hoću da kažem, razmišljao sam o tome da pokušam da zauzmem nešto slobodne zemlje u dolini, ali možda bih odlučio da počnem neki posao u gradu. Vama nedostaju trgovine i saluni.

Krčmar ga je oštro pogledao i napucao usne. — Ja ne bih brinuo za nedostatak saluna. Mislim da je ovaj jedah sve što sebi naš grad može priuštiti.

Holidej je osetio prizvuk nečeg nedorečenog. — Šta time hoćete da kažete?

— Hoću da kažem kako sam tek nedavno preuzeo ovaj salon i kako u vezi sa tim ima krupnih planova, ali ti planovi ne uključuju konkurenciju.

Na zvuk nečijeg glasa iza sebe, Dok Holidej se lagano okrenuo i ugledao dvojicu ljudi koji su stajali kod vrata na kraju šanka. Jedan je bio u kasnim četrdesetim godinama, nosio je dugačak taman sakou, belu košulju i kravatu, štraftaste pantalone i nisko pripasan opasač sa revolverom. Drugi je bio odeven jednostavno, u košulju i pantalone, ali je oko vrata imao vezanu kravatu. Nosio je dva revolvera sa dva ukrštena opasača, za koje je sada zakačio palčeve na rukama. Bio je isto toliko visok kao i čovek u tamnom sakou, ali

više mišićav, sa licem izbrazdanim ožiljcima i posekotinama, i sa dugom crnom kosom koja mu se, zalizana pozadi i začesljana preko usiju, spuštala do okovratnika.

Krčmar je odjednom postao nespokojan, jer mu je čovek u dugačkom sakou dao neki znak pokretom glave. Pohitao je niz šank i počeo prati prijavu čaše.

— Ja sam Linkoln Ferguson — rekao je čovek u sakou. Pokretom glave pokazao je na revolveraša sa zalizanom masnom kosom. — Ovo je moj telohranitelj, zove se Biš — šakom je pljesnuo dršku svog revolvera. Nosim ovo samo kao dekoraciju. Ne moram uopšte da ga upotrebim, bar dok je Biš u blizini.

Biš se oštro zagledao u Holideja i pustolov je skrenuo pogled ponovo do Fergusona. — Rid Bener — predstavio se mirno. — Nisam imao nameru da vam ovde pravim konkurenciju. Samo smo razgovarali.

— To je pametno — rekao je Ferguson. — Lari, ostavi te čaše i počasti Benera jednim pićem iz moje specijalne flaše — vratio je pogled ponovo do Holideja, a krčmar se užurbao i doneo flašu i čašice. — Samo po jedno piće. Zatim završavam.

Holidej se blede osmehnuo. — A šta je sa igračima pokera?

— Privatna stvar — rekao je Ferguson učtivo.

— Ja bih želeo da im se pridružim za nekoliko deljenja. Imam nešto novca.

— Rekao sam: privatna stvar.

Holidej je ispio čašicu do dna. — Odličan viski. Kako bi bilo da odem do tamo i da zapitam one ljude imaju li nešto protiv da uđem u igru?

Kao da je već odlučio, Holidej je zakoračio da pde, a onda se Bišo-

va ruka našla na njegovim grudima i pritisnula ga nazad do šanka. Crnim dubokim očima Biš je prodorno pogledao pustolva

— Čuo si šta je gazda rekao, Benere.

Holidej ga je pogledao u oči ne sklanjajući pogled. — Ali, gazda ne igra. Mislim kako bi bilo dobro da mi sami igrači kažu da me ne primaju.

— Ne izazivaj previše, Benere — upozorio ga je Ferguson. — Bišu nije potrebno da upotrebi revolvere kako bi ga ljudi slušali.

Holidej se lukavo osmehnuo. — Zaista? A šta radi? Lupa ih po glavi svojim velikim nosom?

Bile su to izazovne reči, baš kao što je Holidej želeo da budu. Trebalo mu je nešto što će ga predstaviti kao vrlo surovog čoveka. Borba pesnicama mogao bi poslužiti tom cilju, pod uslovom da meć dobije dovoljno ubedljivo, ali bi možda pravi obračun revolverima bio ubedljiviji i takav obračun mogao bi privući Sabljaša, koga bi intrigirala pojava nekog čoveka brzog na oružju. Ali, revolveri uvek odnose neki život, a to Holidej nije želeo, makar u pitanju bio život lupeža kao što je Biš.

No i Biš nije imao nameru da se maša revolvera. Pokrenuo se iznenađujuće brzo za tako gorostasnog čoveka i kada je njegova pesnica pogodila Holideja u grudi, ovaj je morao da prizna kako je to bio jedan od najtežih udaraca koje je ikada primio. Holidej je mimo svoje volje jeknuo, a udarac ga je odbacio leđima na šank. Biš je priskočio i zgrabio ga za noge, a Lari se uklonio s puta kada je Holidejevo telo poletelo preko šanka rušeći čaše i flaše na policama. Sav ošamućen, Holidej je ispetljao noge iz police i pošao da se uspravi na noge. Ali, Biš se pružio preko

šanka, dograbio Holideja za kosu i povukao ga uvis. Sa zamahnutom pesnicom Biš je čekao da se Holidejeva glava pojavi u visini šanka. Holidej je imao tek toliko mogućnosti da izviije glavu, tako da ga je čelična pesnica samo okrzнула po vrhu brade. U suprotnom, udarac bi mu polomio vilicu.

No, udarac je ipak bio dovoljno jak da ponese Holideja i da ga odbaci na Larija, koji nije bio dovoljno oprezan da se brzo ukloni. Izmešanih udova obojica su zajedno pali na gomilu i krčmar je rukom zakačio zdelu sa hladnom vodom koja je stajala ispod tezge. Zdela se prevrnula i njen sadržaj se izručio Holideju na glavu. Šok od hladne vode pomogao mu je, međutim, da se povрати i odgurnuvši krčmara u stranu, on je posrćući ustao u trenutku kada je Biš zamahnuo da ga flašom udari po glavi. Holidej se sagnuo i pogodivši tezgu, flaša se razbila u hiljadu komada. Holidej se jednom rukom oslonio na tezgu, a drugom na policu i obema nogama, kao oprugama, svom snagom udario Biša u lice.

Ovaj je zastenjao mašući rukama kao da pokušava da poleti i rušeći stolove i stolice pred sobom, pao čak na drugi kraj saluna. Teško dišući, on se pridigao i očima punim mržnje presekao Holideja.

— Svrši s njim, Biše! — povikao je Ferguson oslonjen na zid, očiju skupljenih u žižu mržnje. — Svrši s njim ili je s tobom svršeno!

Biš je dobacio Fergusonu prazan pogled između podnadulih očnih kapaka i stisnutih pesnica pošao napred. Holideju je tog trenutka bilo jasno da mora što pre okončati tuču, jer neće moći dugo da odoleva nasrtajima tog bivola u ljudskom telu. Njegov proračun da je snažni Biš nedovoljno brz bio je

pogrešan i to ga je sada moglo mnogo koštati. Odbio je dva strahovita udarca i odskočio nekoliko puta da izbegne sledeće nasrtaje. A onda se sagnuo, uleteo u Bišov grad i zadao mu dva žestoka udarca u pleksus.

Do tog trenutka salun je bio prepun posmatrača koji su na viku i pozive nekog slučajnog prolaznika dojurili da vide okršaj. Svima je zastao dah, a neki su čak ispuštili i prigušen radostan poklič kada je Biš pao na jedno koleno.

Vrlo lagano, Biš se pridigao na ruke i kolena, ali Holidej nije mogao sebi da dopusti džentlmenski obračun. Priskočio je i dograbivši ga za kosu, pridigao mu glavu i zadao mu udarac kolenom u bradu. Biš je zakolutao očima otkrivajući iskolačene beonjače. Holidej ga je pustio i sekućim svongom zadao mu udarac u potiljak. Biš se trgao i odjednom umirio kao da je napravljen od kamena, a onda se, dišući isprekidano i glasno, kroz ras krvavljene nozdrve i usta srušio na bok i ostao da leži.

Holidej je ostao pored njega nekoliko sekundi, oborene glave, dišući punim plućima da bi povratio dah. Gomila je prišla bliže da vidi neobičan prizor: Biša onesvešćenog na zemlji. Ferguson je dobacio Holideju ubistven pogled i gužvajući ustima cigaretu, izašao na zadnja vrata saluna. Desetine ruku odmah su se pružile da Holideja potapšu po ramenima i mišicama, a krčmar mu je pružio čašicu specijalnog Fergusonovog viskija, koji je on nadušak ispio.

Događaj je bio na vrhuncu usijanja, ali kada mu se pred očima razbistrila izmaglica od ošamućenosti i umora, Dok je ispred gomi-
le jasno razabrao lice šerifa Lena Kenona.

— Čini mi se da mi rekoste kako želite da se skrasite, Benere.

— Tačno to želim — izustio je Holidej dišući ubrzano. Pokazao je rukom na onesvešćenog Biša. — Ali, to je prilično teško sa huljama kao što je on.

Kenonov hladan pogled ostao je kao prikovan za Holidejevo lice. — Znam kakav je Biš. Već duže vremena trebalo je da ga neko izlupa, ali niko u ovom gradu nije bio za to dovoljno sposoban. Sve do sada. Zbog toga ću pustiti da ovo ostane bez posledica. Ali, nemojte opet proigrati šanse. Ako još jednom prekoračite granicu, sukobićete se sa mnom.

Holidej ga je pogledao i lukavo se osmehnuo ne obazirući se na bol od povredjenih usana. — Postajem radoznao da saznam koliko ste vi stvarno opasni, šerife. Ovo je možda već treći ili četvrti put da me opominjete otkako sam došao u grad. Sad sam postao radoznao da vidim koliko su ta upozorenja zaista ozbiljna.

Pogled Kenonovih očiju ostao je da počiva na Holidejevom licu skoro pun minut. — Samo vi još jednom pređite granicu, pa ćete možda i to saznati — onda se okrenuo i prošao kroz okupljenu gomilu koja se, Holidej je to zapazio, brzo razmakla i napravila mu prolaz.

Bila je to naporna i teška noć, ali noć koja se isplatila. Znao je da postoje bar tri čoveka koje treba proveriti: rančer major Keri; Ferguson, koji je deo opljačkanog novca mogao iskoristiti za kupovinu saluna; i Len Kenon lično.

Možda je Sabljaš u tom gradu ili dolini pripremio sebi skrovište mnogo pre nego što je pljačka banke izvršena i posle toga se vratio svom ranijem životu. Tako nešto bilo je lako moguće. U tom sluča-

ju takvu postavu bilo je teško ras-krinkati i to je bio razlog više zbog kojeg je Holidej znao da svoju zverku mora isterati na čistinu.

VI

Sutradan ujutro bilo je pravo mučenje okrenuti se u krevetu i pripremiti se za nov dan. Holidej se osećao kao da ga je konj zbacio iz sedla i posle toga vukao jednu milju po neravnom tlu. Činilo mu se da izvesno vreme neće moći da jede meso, bar ne dok mu bol u vilici ne prođe. Jedno oko bilo mu je naduveno i modro, usne nabubrele, a udovi i telo bolni kao polomljeni.

Jedina ugodna misao bila mu je da se Biš mora osećati bar isto toliko loše, a nadao se čak i gore. Za doručak je uzeo samo tri šolje kafe i nešto malo kukuruznog hleba, što nije zahtevalo mnogo žvakanja. Posle toga spremio se da pojaše mrkova koga je iznajmio i da odjaše do drugog kraja doline da poseti majora Kerija.

Ali kada je stigao u štalu i pošao ka boksu u kojem se nalazio njegov mrkov, bacio je pogled u jednu drugu pregradu i ugledao čoveka koji je sedlao krupnog zelenka tamne dlake. Taj čovek bio je nedavno pretučen; u stvari, lice mu je još uvek bilo crveno i nabreklo od udaraca. Kada je Holidejeva senka pala u pregradu, on je digao glavu i pogledao preko zelenkovih leđa. Bio je to Lari, šan-ker u krčmi.

— Šta vas je to snašlo? — zapitao je Holidej malo nerazgovetnim rečima jer su mu usne i jezik bili odebljali.

Lari ga je pogledao iskolačenim očima. — Vi ste me snašli, mister!

Holidej je nabrao čelo. — Hoćete da kažete kako vam je to ura-

dio Ferguson zbog toga što ste prošle noći razgovarali sa mnom?

Lari ga je ne trepćući gledao. — To mi je učinio onaj pasji sin Biš. Naravno, po Fergusonovoj naredbi. Sem toga, Ferguson me je otpustio.

— Sve zbog razgovora sa mnom? — želeo je Holidej da sazna.

— Tako pretpostavljam.

Holidej se zamislio. Izgledalo je da Ferguson ima nešto što skriva i da je zabrinut zbog njegovog ras-pitivanja. Zavukao je ruku u džep i izvadio dva srebrna petaka i pružio ih Lariju. — Žao mi je što vam se to desilo zbog mene. Ovo će vam bar pomoći da stignete do sledećeg grada.

Lari je pogledao novac, kolebao se kratko vreme, a zatim uzeo srebrnjake i stavio ih sebi u džep košulje. Zatim je nastavio da sedla zelenka. — Mnogo hvala, Benere. Uzeo sam taj novac zbog toga što me je Ferguson išutirao ovakvog kakav stojim, bez plate koju mi je dugovao — zategao je kolan i vinuo se u sedlo. Zatim je pogledao Holideja. — Jeste li stvarno zainteresovani za Fergusona?

— Jesam... i za svakog drugog koji se na neki način ovde pojavio u toku poslednja dva meseca.

Lari je digao obrve do polovine čela. — Pa evo, Ferguson namerala da otvori pravi posao u salunu. Veliku kockarnicu. Sve počev od faroa, jednorukog džeka, pa do ruleta. Uz to će ići i devojke. Namerala da na spratu izgradi još soba.

Holidej se namrštio. — Izgleda mi da je ovaj grad mali za tako krupnu operaciju.

— Uz takvu operaciju ovaj grad možda neće još dugo biti mali.

Holidej je zaklimao glavom. Ako kockarnica postane atrakcija i ako se o tome raščuje u pokrajini, onda se broj gostiju može povećati i

Ferguson bi mogao napraviti bogatstvo. — Takav poduhvat dosta košta — primetio je.

— Ferguson ima para.

— Šta na to kaže Len Kenon?

— Pa... on i Ferguson su u poslednje vreme često razgovarali u Fergusonovoj poslovnoj odaji. Mislim da mu je šerif dao saglasnost... naravno uz procenat — protrljao je pažljivo otekline i modrice na licu i sa konja pogledao Holideja. — Interesujete se i za druge ljude koji su se pojavili za poslednja dva meseca, zar ne? Rekao sam vam već za majora Kerija... ali, ima još jedan čova koji se pre nekih šest nedelja pojavio kao da je sa neba pao. Zatim je dve nedelje kasnije otišao, a pojavio se opet pre nekih nedelju dana.

— Zvuči interesantno — rekao je Holidej. — Ko je taj?

— Ime mu je Vil Rals. Njegova kći Džini već godinama vodi trgovinu mešovitom robom. Vil tvrdi da ju je tražio već deset godina i sada, kada ju je našao, namerava da se nastani u gradu.

— Koliko godina ima?

Lari je slegnuo ramenima. — Približno kao Kenon, možda je neku godinu stariji. Visok je i mršav, i hoda nekako ukrućeno. Ne izgleda suviše dobro.

Holidej je pružio desnu ruku i posle kratkog razmišljanja Lari ju je čvrsto stisnuo. — Mnogo vam hvala, Lari. Sa srećom.

— I vama, Benere. Ako je to vaše ime.

Holidej ga je oštro pogledao. — Zbog čega mi to kažete?

— Kenon je nešto nagovestio Fergusonu da to možda nije vaše pravo ime. Rekao je da ima osećaj kako vas je već negde video, ali pod drugim imenom.

Holidej na to ništa nije rekao i

ustuknuo je korak dalje od pregrade da bi Lari lakše poterao zelenka u prolaz. Klimnuo je glavom i šanker je lagano odjahao kroz dvostruka vrata na rano jutarnje sunce. U zadnjem delu štale pojavio se štalar.

— Želite li da uzmete vašeg konja, mister? — doviknuo je.

— Ovaj... ne. Predomislio sam se. Možda ću doći kasnije.

— Kako god hoćete.

Holidej se vratio na ulicu i pred vratima zastao da zavije cigaretu razmišljajući o onome što mu je Lari rekao. Učinilo mu se da bi pre odlaska u dolinu i proveravanja majora Kerija trebalo da osmotri i tog Vila Ralsa.

Holidej je pripalio cigaretu, odbacio ugašeno palidrvce i pošao ulicom prema trgovini mešovite robe.

Zgrada trgovine nalazila se nešto izdvojena od ostalih zgrada u Paisanu i glavna ulica je malo zavijala prema njoj pre nego što se krivila nazad na drugu stranu i produžavala pored drugih poslovnih zgrada. Zgrada se nalazila u procesu bojenja, ili bar njen prednji deo. Zid oko izloga bio je sveže obojen belom bojom, dok se okvir vrata isticao crnom bojom. Na drvenom trotoaru videle su se sveže mrlje od boje, pa je Holidej stoga mislio da je neko na zidu radio još tog jutra.

Kada se on popeo uz stepenice na trotoar, vrata trgovine su se otvorila i kroz njih je izašao neki čovek noseći kantu sa bojom i četku. Bio je visok, kasnih' pedesetih ili ranih šezdesetih godina, i imao je donekle povijena ramena. Kosa mu je bila seda, a kozja brada i brkovi na krajevima voštanožuti. Lice mu je bilo uzano i kada je ugledao Holideja, on je posko-

čio, primetno se ukrutio i hladnim pogledom odmerio pustolova.

Revolver nije nosio, ali na njegovim bojom umazanim pantalonama video se trag koji je otkrivao da je tu nekad ležao pojas sa revolverom i futrola koja mu se pružala do nisko na desnom bedru.

Holidej je klimnuo glavom. — Dobar dan. Fino jutro. Tačnije, fino ako čovek ne mora da radi neki težak posao — pokretom ruke pokazao je na kanticu sa bojom i četku, i mršavi dugajlija kao da se malo opustio, mada mu je pogled i dalje ostao hladan i sumnjičav.

— Da. Prilično lep dan.

Okrenuo je leđa i zaronivši četku u boju, počeo da farba zid. Holidej je pušeci posmatrao sve dok dugajlija nije stigao do polovine visine zida. Onda je zastao sa četkom iznad kantice i namrštio se na Holideja.

— Želite nešto od mene, mister?

— Možda. Jeste li vi Vil Rals?

Dugajlija se ponovo trgao i poledeo u licu. Liznuo je jezikom usne i okrenuo se direktno prema Holideju. Ruka sa četkom počela je da mu podrhtava, ali on se brzo savladao. — Zašto?

— Jeste li vi Vil Rals?

— Šta ako jesam?

Holidej se jedva primetno osmehnuo. — Onda bih možda imao nekog posla sa vama. A možda i ne. Hoćete li da porazgovaramo?

Rals je i dalje stajao nervozan i gledao Holideja pokušavajući da dokuči ko je on. Izgledalo je kao da odmerava svaki rub na Holidejevom odelu, svaku poru njegove kože, svaku mrljicu ogrebotinu i zarez. — Nemam šta da kažem na to. Ne poznajem vas.

— Ne, mi se ne poznajemo, ali to ne znači da ne možemo da razgovaramo.

— Ja sam zauzet poslom, mis-

ter — rekao je Rals učtivo i okrenuvši leđa, zadržao s mukom rame na kruto ispravljena. Bez jedne reči više nastavio je da boji zid zgrade.

Holidej je još izvesno vreme pušio, a onda otpiknuo opušak na ulicu. Baš kad je zaustio da progovori, vrata trgovine su se otvorila i napolje je izašla neka devojkica i oštro ga pogledala. U rukama je držala kratku dvocevku sačmaru.

Bila je to nova dvocevka marke „Griner” i bila je otvorena; ona ju je malo okrenula, tako da je Holidej mogao da vidi dva patrona u cevima, a onda je uz resko metalno škljocanje zatvorila cevi puške zadržavajući palac na obaračima. Nastavila je da pažljivo posmatra Holideja, a on je isto učinio sa njom. Devojkica je bila vredna posmatranja. Bila je plava, oko dvadeset pet godina stara, skladne figure, visoka, uzanog, ali ljupkog i privlačnog lica, uključujući tu i svetloplave oči i pune rumene usne. Na njoj se ogledala velika sličnost sa Vilom Ralsom i Dok je pomislio da to mora biti njegova kći Džini, vlasnica trgovine. Kratka dvocevka bila je nehajno okrenuta u Holidejevom pravcu.

— Izvini što smetam, tata — rekla je tiho, i dalje gledajući pustolova. — Ovo je nova „Griner” dvocevka koju je naručio mister Anderson i želela bih da budem sigurna kako je sve u redu sa njom. Napunila sam je. Da li bi hteo da je uzmeš i pozadi ispališ nekoliko metaka da proveriš kako nosi? Rekla sam ti kakvo je on džangrizalo.

Vil Rals se slabo osmehnuo svojoj kćeri vratio četku nazad u kanticu. — Pa vidiš, to bi mogla biti dobra ideja. Treba biti siguran da će mušterije biti zadovoljne.

Spustio je na zemlju kanticu sa bojom i obrisao ruke krpom pre nego što je uzeo dvocevku iz devojčinih ruku. Holideja je zanimalo kako su je oboje držali tako da sve vreme cev bude uperena ka njemu.

— Bolje pripazite na taj obarač jer se može desiti da me raznesete širom glavne ulice — rekao je mirno.

— Raduje me što u tome nalazite nečeg zabavnog, mister — odvratila je devojka resko.

— Ipak, nisam suviše oduševljen time što je dvocevka uperena na mene — priznao je Holidej. Bacio je kratak pogled do Ralsa. — Pretpostavljam da to znači da nećete da razgovaramo?

— Tačno to.

Holidej je zamišljeno napucao usne i zapazio da je devojka uznemirena i da očekuje da vidi njegovu reakciju. Rals je u međuvremenu zapeo palcem obarač puške i Holidej je digao ruke od svojih bokova da bi pokazao kako nema neprijateljske namere. — Hteo sam samo prijateljski razgovor — rekao je pokušavajući poslednji put. — U vezi sa Ostinom i uopšte o tim stvarima.

I devojka i Rals izgledali su zbunjeni.

— Čini mi se da sam vas pre nekoliko nedelja video u Ostinu — nastavio je Holidej. — Prilikom proslave dana osnivanja grada i otvaranja hotela „Teksaška ruža“. U isto vreme kada je opljačkana železnička banka.

Ralsovo lice dobilo je sračunato neproziran izraz i on se netremice zagledao u Holideja. Devojka je nabrala obrve i oštro pogledala svog oca.

— Nisam bio u Ostinu čitavu večnost — rekao je Rals kratko.

Holidej je slegnuo ramenima. — Onda mora biti da je greška. Pomislio sam da ste vi čovek na koga sam skoro naleteo kada mi se zaprega otela iz ruku. Želeo sam da vidim ima li nečega što bih mogao da učinim da to popravim.

— Pogrešili ste — rekao je Rals učtivo.

— A čak i da niste pogrešili, malo ste zakasnili sa izvinjenjima, mister...? — zapitala je devojka.

— Bener, gospođice, Rid Bener — odlučio je da ne odgovori na njeno pitanje i dodirnuvši prstima obod šešira i klimnuvši kratko glavom, on se okrenuo i udaljio. Oboje, otac i kći, ispratili su ga pogledom i Rals je lagano spustio pušku. Devojka mu je prišla i stavila mu ruku na mišicu.

— Ko je on, tata?

Rals je lagano odmahnuo glavom. — Ne poznajem ga, ali nikako mi se ne dopada. Ma ko da je, mislim da je vrlo opasan čovek.

— Tata, zašto si slagao da nisi bio u Ostinu?

On je naglo okrenuo glavu ka njoj i namrštio se. Onda je zavrteo glavom i vratio joj pušku. — Biće bolje da nastavim sa bojenjem ili ga nikada neću završiti — uzeo je kanticu sa zemlje i počeo da šljapka boju na zid.

Džini je stajala namrštena i gledala ga držeći pušku u naručju. Zaustila je nešto da kaže, ali se predomislila, a onda još jednom zamišljeno pogledala za visokim pustolovom koji se udaljavao ulicom i ušla lagano nazad u trgovinu...

Holidej je pred sobom imao vrlo kratku listu sumnjivih, ali ni tako nije bilo nikakve čvrste garancije da je čovek koga traži na toj listi. Sve su to bile samo mogućnosti. Dok se on nalazio u ovoj udaljenoj

dolini, Sabljaš se možda nalazio miljama daleko, možda čak sa druge strane Ria, u bezbednosti Meksika. Ne, Sabljaš nigde nije bio siguran, Holidej će ga naći; možda će to potrajati, ali će ga naći i...

Na tutanj kopita trgao se i pogledao iza sebe u pravom trenutku da primeti konja koji je jurio na njega. Holidej se bacio u stranu i konj je projurio, ali ga je konjanik udario nogom u rame i oborio u prašinu. Holidej je nesigurno ustao na noge, a jahač na velikom vranu okrenuo se i zario mamuze u slabine konja. Vranac je njisnuo i jurnuo nazad, a Holidej je ponovo skočio u stranu, samo je ovoga puta dograbio jahača za ruku i oborio ga iz sedla.

Obojica su pali u prašinu kao uskomešana gužva tela, ruku i nogu. Tek što su se razdvojili, jahač je škrgućući zubima ponovo nasrnuo na Holideja i zamahnuo pesnicom. Holidej je izbegao udarac, dograbio napadača za ruku i iskoristivši jedan rvački zahvat, podmetnuo mu nogu i bacio ga na tlo. Jahač je tresnuo svom težinom, otkotrljao se, skočio na noge i zgrčen za nasrtaj, sada bez šešira, očima usjaktelim od usijane mržnje pogledao Holideja. Pustolov ga je sada prepoznao.

Zvao se Reven i mrzeo je Holideja iz dna duše. Prvi put došli su u sukob dosta davno, kada je, igrajući obeleženim kartama, svoju podvalu Reven hteo da prebaci na Holideja. Prevara je otkrivena i Reven je posle toga padao sve niže, pa je jednom u partiji pokera ranio teško čoveka koji ga je raskrinkao. Zbog toga je odležao tri godine robije, ali je po izlasku nastavio po starom. Sreća mu nikako nije bila naklonjena i smatrajući da je njegova zla sudbina počela od susreta sa Holidejem i njego-

vog otkrivanja i raskrinkavanja Revenove podvale, on se zakleo da će se Holideju osvetiti.

To, međutim, pustolova nije mnogo brinulo, ali brinulo ga je što Reven zna ko je on i što će verovatno pred ljudima koji su se okupili i kojih je bilo sve više svakog trenutka otkriti kakvu ulogu on ovde igra.

— Kada sam te video da ideš ulicom, nisam mogao da poverujem u toliku svoju sreću — izustio je Reven bez daha.

— Ja to ne bih nazvao srećom.

Revenove usne su se izvile u gadnu grimasu. — Ne, za tebe sigurno nije, Hol...

— Šta ti uostalom radiš ovde? — povikao je Holidej presekavši Revena pre nego što je izgovorio njegovo ime. — Poslednji put kada sam za tebe čuo, ti si tucao kamen u državnom zatvoru.

— Da, a ti si bio taj...

— Jeste, sa gomilom drugih kukavnih lupeža koji su zaslužili da vise na konopcu.

Reven je zaustio nešto da kaže, ali je zastao i namršten donekle iznenađeno pogledao Holideja. Nije mogao da dokuči zašto ga je pustolov izazivao; kao da je priželjkivao da dođe do obračuna, što je Revenu odgovaralo jer je iskreno mrzeo Holideja i smatrao da se njihovi računi mogu rešiti samo kuršumom. Ali, to izazivanje nije odgovaralo Holidejevoj prirodi. On je znao da pustolov nikada nikoga nije izazvao i da je uvek izbegavao obračun ako je to ikako bilo moguće. Ovo ga je sada brinulo. No, Holidej nije nameravao da mu nedoumicu olakša; morao je da učutka Revena pre nego što ga ovaj demaskira, a to je mogao samo ako ga pošalje na onaj svet.

— Naš sastanak je previše zakasnio, Revene — rekao je Holidej

muklo spuštajući desnu ruku pored drške revolvera. Izazov je bio jasan i Reven je još uvek sumnjao, ali je mržnja nadvladala i on je Holideju sasuo pogrde u lice. Pustolov se osmehnulo. — Time je naš sukob zapečaćen, zar ne? Sada moraju odlučiti revolveri.

— Meni to odgovara! — odgovorio je Reven režeći. — Ukoliko ti je jasno šta te čeka, Hol...

— Zaveži i potegni, kućkin sine! — presekao ga je Holidej i to je bilo dovoljno; Revenova ruka munjevito se pružila ka revolveru i dok je izvlačio svoj „kolt“, Holidej je pomislio da je Reven sada mnogo brži nego pre.

Crni otvori revolverskih cevi bljunuli su plamen i dim, a pucnji su se slili u jedan. Ali, Holidejev „kolt“ planuo je delić sekunde pre Revenovog i kuršum je pogodio Revena u sredinu grudi istog momenta kada je on pritisnuo okidač. Udar kuršuma podigao je Revena sa tla i skrenuo ugao cevi njegovog revolvera. Tane je proletelo pored Holidejeve glave i razbilo okno negde iza njega. Reven je pao na leđa, ruku raširenih kao da leži na raspeću, a dok je tako ležao, noge su mu još nekoliko trenutaka podrhtavale pre nego što su se mlitavo opustile.

Dok je stajao izložen pogledima okupljene gomile, Holidej je ugledao šerifa Lena Kenona kako trči niz ulicu sa revolverom u ruci. Holidej se kratko vreme kolebao, a onda vratio svoj „kolt“ u futrolu. Kenon je zadihao stigao do njega i pogledavši palog Revena, skrenuo pogled do Holideja. — Upozorio sam vas, Benere.

— Bio sam prinuđen — rekao je Dok svesno izgovarajući laž.

Kenon se obratio prisutnima. — Ko je video obračun?

— Većina nas je videla — rekao

je jedan čovek. — To jest, videli smo kada je ovaj čovek oborio Revena iz sedla, a kada sam prišao bliže, Bener je izazvao Revena.

Ostali su poduprli njegovu izjavu i šerif je opet pogledao Holideja. — Izgleda da ste vi počeli.

— Ne, Reven je počeo. Ja sam išao ulicom, a on je pokušao da me zgazi. Među nama je postojao stari račun. Ne bih to mogao da izbegnem i da sam hteo. Bio je rešen da ovde okončamo naše razmirice.

Kenon je pogledao do mesta gde je na trotoaru sa kanticom boje i četkom u rukama stajao Vil Rals. — Vile — doviknuo je šerif — jesi li ti video?

Rals je lagano prišao. — Video i čuo — rekao je gledajući bezizrazno Holideja. — Reven je zamalo zgazio ovog čoveka, a on je posle Revena skinuo iz sedla. No, nije pokušavao da izbegne obračun; izazvao je Revena da potegne revolver. Nazvao ga je raznim pogrdnim imenima.

Holidejev pogled sreo se sa Ralsovima, ali je Holidej ostao bezizraznog lica.

— Izgleda da većina vrdi suprotno — rekao je Kenon. — Vi ste izazvali obračun, a ja sam vas upozorio da izbegavate pravljenje gužve.

— Ja je nisam tražio — ponovio je Holidej uporno. — Reven se pojavio iznenada, kao da je pao s neba.

— Nije pao s neba. On radi za majora Kerija kao neka vrsta revolveraša; uživa u ovom kraju priličan glas kao revolveraš. Pretpostavljam da je došao u grad nekim poslom i da vas je primetio.

Holidej je pomislio da je vrlo interesantno to što je čuo. Pitao se nije li možda Keri saznao da je on u gradu i poslao Revena da ga sredi. — Dakle, šta nameravate da

učinite, šerife? — zapitao je bez okolišenja. — Vidim da niste previše zadovoljni sa mnom.

Kenon ga je pogledao u oči. — Imate rok do zalaska sunca.

— A onda?

— Onda ćete otići, to je sve.

Holidej se ljubazno osmehnuo. — Videćemo... kad zađe sunce.

Pogledi su im se uhvatili ukoštac i Holidej je ivicom vidokruga primetio kako se Kenonova ruka spustila na dršku revolvera. Onda je Kenon odsečno klimnuo glavom. — Do zalaska sunca, mister.

Holidej ništa nije odgovorio i šerif se odsečno okrenuo i naredio ljudima u gomili da odnesu Revenovo telo u mrtvačnicu. Pogledao je ka trotoaru ispred trgovine, gde je stajao Vil Rals sa Džini oslonjenom na njegovu ruku. Dugajlija sa kozjom bradicom skrenuo je pogled i rekao nešto devojci. Ona se zagledala u Holideja, a onda se okrenula i vratila u trgovinu za svojim ocem.

Holideju se činilo da je Rals učinio sve što je mogao da ga Kenonu predstavi u lošem svetlu, verovatno u nadi da će ga šerif oterati iz grada ili baciti u zatvor. Lista sumnjivih bila je možda mala, ali vrlo interesantna.

VII

Kada je Holidej odlazio iz grada, video je da ga Kenon posmatra sa vrata šerifske stanice. Šerif je stajao naslonjen na dovratnik, pušio i ostrim pogledom otpratio Holideja, koji je jahao na iznajmljenom mrkovu. Od vlasnika štale saznao je kako da stigne do Kerijevog ranča i računao je da je obračun sa njegovim revolverašom najpogodniji momenat da upozna tog čoveka.

Kenon ga je ispratio pogledom do predgrađa, a onda otpiknuo

opušak cigarete na ulicu i vratio se u svoju kancelariju. Nije mnogo verovao da je Holidej zauvek otišao iz grada, ali pomišljao je da bi bilo zaista dobro ako je tako. To bi mnogim ljudima uštedelo velike glavobolje.

Negde posle podne Holidej je stigao nadomak Kerijevog ranča i odmah mu je bilo jasno kako je taj čovek zadobio ugled u Paisanu i celoj dolini Dušej. Ranč je bio ogroman, zauzimaio je skoro ceo jedan kraj doline. Ograde su bile postavljene, bodljikava žica zategnuta, a goveda zdravog izgleda pasla su na bogatim pašnjacima. Sjahao je pored jednog dela ograde i zagledao žig na najbližem govečetu. Žig je ličio na slovo „X“, ali su linije bile malo izvijene, a na donjem delu bile su završene nekom vrstom omče. Na prvi pogled žig je ličio na ukrštene mačeve ili sablje. To je možda nešto značilo, a možda i nije. Bio je to znak U. S. konjice, a budući nekada njen pripadnik, Keri je možda izabrao da mu to bude zaštitni znak.

Ranč kuća bila je masivno zdanje od drveta i kamena, a odozgo pokrivena crepom radi hladovine.

Dopremanje tog materijala za tako veliku kuću moralo je koštati prilično bogatstvo, ali izgledalo je da je Keri bogat čovek; malo neobičajeno za penzionisanog oficira, jer su penzije bile jedno male. No, Keri je mora biti dobavio novac sa neke druge strane, a kružila je priča da je on čovek koji je dugo i često putovao van doline, verovatno u San Antoan, ali niko nije tačno znao kuda je on išao.

Ako je on bio Sabljaš, mogao je iznajmiti svoj revolver, obaviti posao za koji je plaćen i posle toga vratiti se nazad ovde i živeti svoj drugi život kao moćan i poštovan rančer.

Holidej je morao da prođe pored vratara, i sekretara da bi konačno stigao do majora Kerija. Major je bio visok čovek sede kose, četvrtasto uobličениh ramena, nešto krute kičme i vrlo vojničkog držanja. Sama kuća bila je ukrašena starim konjičkim zastavama, sabljama, karabinima, slikama iz vojnih dana, kopljima i izbledelim ratnim naredbama. Nešto kasnije video je da na popločanom dvorištu stoje dva brižljivo održavana bakrom ukrašena topa. Keri je po godinama i po svojoj vojnoj karijeri tačno odgovarao Sabljašu; činjenica da se on tako otvoreno predstavljao, mogla je značiti da je Sabljaš vrlo lukav ili da jednostavno Keri nije bio čovek koga je Holidej tražio.

No, u tom momentu major je pristojno dočekao Holideja, ponudio ga brendijem i zapitao ga za razlog njegovog dolaska.

— Mislio sam da bi vam možda bio potreban čovek od pištolja, majore — rekao je Holidej srčeuci piće.

— Već imam jednog i stoga mi se čini da ste se nepotrebno izlagali dugom jahanju, mister Benere.

— Možda i nisam. U jednoj stvari grešite, majore. Više nemate svog revolveraša. Bar ne živog.

Keri se trgao i zastao sa čašom upola prinetom usnama. Nabrao je obrve i upitno pogledao Holideja. — Hoćete li da mi kažete kako je Reven mrtav?

— Baš to. Hoću, sem toga, da vam kažem kako sam ga ja ubio. U fer obračunu. Vi ste ga poslali da me potraži, zar ne, majore? — Holidej se značajno osmehnulo. — Nesreća je u tome što se ispostavilo da smo mi stari neprijatelji.

— Ne znam o čemu vi to govorite, mister Benere. Reven je otišao u grad svojim poslom. Danas je njegov slobodan dan i on ga

obično provodi u Paisanu uz piće, žene i kocku. Kao tipičan kauboj.

— Ili stari vojniki.

Keri ga je oštro pogledao i klimnuo glavom. — Da, tipičan vojnički stil takode. Ali, čista je slučajnost da ste se tamo sreli.

— Ne izgledate suviše potreseni njegovom smrću.

Keri je slegnuo ramenima. — Nisam ga dobro poznavao. Bio je zatvoren tip, mada je dobro izvršavao moje naredbe. Medutim, izgleda da u situacijama kada bi bio potreban njegov revolveraški talent, ne bi bio od koristi. Video sam ga pre nego što sam ga angažovao i mislio sam da je brz. Pošto ste ga vi smakli, prepostavljam da ste vi brži.

— Želite li da vidite koliko? — upitao je Holidej nastojeći da izgleda arogantan, ali ne previše.

Keri se zamislio i prošlo je nekoliko sekundi pre nego što je povukao konopac za zvono i zatražio da mu sluga donese cigare. Holidej je odbio ponudenu cigaru i Keri je zapalio pre nego što je odgovorio.

— Dobro, mister Benere, ali ako mi pokažete vašu veštinu, to ne znači da ću vas obavezno zaposliti.

— To je u redu.

Keri ga je odveo u jedno popločano dvorište i Holidej je tada prvi put video topove. Bilo je to prostrano, zidom ograđeno dvorište dužine oko stotinu stopa i Keri je naredio da mu sluga donese kutiju praznih vinskih i rakijskih flaša. Holidej je poredao nekoliko flaša na naslon baštenske klupe i udaljio se do drugog kraja dvorišta. Keri je ćutke pušio i iz hlada drveta kritički posmatrao Holideja.

Holidej mu je levom rukom dobio podrugljiv pozdrav i istovremeno desnom potegao revolver i opalio. Flaše na klupi su se rasprsnule u stotine komada i staklo

je poletelo po celom dvorištu. Pre nego što je odjek pucnjeva zamro. Holidej je već izbacio prazne čaure iz magacina. Zamenio ih je novim mecima i pošao da uzme još flaša. Poredao ih je pet i vratio se na svoj položaj.

— Brzo, mister Benere — priznao je Keri. — Brzo i tačno, ali flaše su prilično krupna meta.

Holidej se blede osmehnuo. Okrenuo se iznenada, „kolt“ mu je blesnuo u ruci i jedan za drugim u neprekidnoj grmljavini odjeknuo je pet hitaca. Bocu su se zatresle, ali staklo se nije raspršalo. Kada se barutni dim razišao, Keri je pogledao pet flaša na naslonu klupe... sve su bile bez grlića.

Rančer je bio impresioniran i to je Holideju priznao, ali je dodao. — Međutim, ja o vama ne znam ništa, mister Benere. Revena sam uzeo, ali u to vreme takav čovek mi je trebao. Sada mi revolveraš nije nužan. No, ipak ne bih želeo da čovek takvog talenta jednostavno ode.

Holidej se kiselo osmehnuo i napunio revolver. — Imate vremena da razmislite do zalaska sunca. Ne, ne učenjujem vas, majore, to je rok do koga po šerifovoj naredbi moram napustiti Paisano. On smatra da sam nepoželjan.

— Ne možete ga osuđivati zbog toga — rekao je Keri. — Učenjenici u drugim državama; ubili ste čoveka dolazeći ovamo, pretukli Bisa, ubili Revena. Ne uklapate se u ulogu mirnog čoveka, mister Benere.

Holidej ga je pogledao u oči. — A vi mi ličite na čoveka koji mnogo zna o meni, majore.

Keri se osmehnuo. — Ja imam običaj da tražim izveštaj o svakom čoveku koji dođe u ovu dolinu.

— Zaista? Da li vas to neko prgoni?

Keri je napravio bezizrazno lice. — To je moja stvar, mister Benere. Daću vam jednu cedulju koju ćete pokazati Kenonu. Ne treba više da mislite o roku.

Holidej je visoko digao obrve. — Zar će na vašu reč šerif dopustiti da ostanem u gradu? — tiho je zviznuo. — Čovek mora da bude vrlo moćan da tako nešto sprovede. Ili da šerif bude podmićen.

Keri je ostao bezizraznog lica. — Da, mister Benere, ja sam moćan čovek, bar ovde u dolini Dušej. Što se tiče poštenja šerifa, predlažem da pitate njega lično.

Holidej se osmehnuo. — Možda i hoću. Ako sam vas dobro razumeo, majore, vi ćete me možda koristiti, ali ne pre nego što se raspitate za moju prošlost. Je li tako?

Keri je kratko klimnuo glavom. — Tako nekako. Još uvek želite da radite za mene?

Holidej je slegnuo ramenima. — Došao sam u ovu dolinu da se negde skrasim, ali čini mi se da čoveku kao što sam ja nigde nema mira. Zato sam pomislio da možda mogu iskoristiti svoj talenat. To me dovodi do pitanja koliko biste vi platili, majore.

Keri je odmahnuo glavom. — O tome ćemo kasnije. Dođite u kuću dok napišem pismce za Kenona.

U radnoj sobi, dok je rančer pisao na izrezbarenom pisaćem stolu, Holidej je zapalio cigaretu. Kada je odbio prvi dim, rekao je na izgled nezainteresovano. — Kako je bilo poslednji put u Sent Antoanu?

Keri je naglo digao glavu i namrgodio se. — Ko vam je rekao da sam nedavno bio u Sent Antoanu? — zapitao je grubo.

— Nisam rekao nedavno. Pitao sam kako je bilo poslednji put.

Kerijeve oči sekle su kao noževi. — Zašto ste uopšte pomenuli Sent Antoan?

— Neko mi je u gradu rekao da vi redovno odlazite tamo.

— Ako i odlazim, to je moja stvar. Neću tražiti da me pratite... ukoliko vas angažujem.

Holidej je slegnuo ramenima nastojeći da izgleda ravnodušno, mada je bio očigledno da je dirnuc u osjetljivo mesto. — To je u redu što se mene tiče.

Keri je naškrabao ostatak pisma i preko stola pružio ga Holideju.

— Dajte to Kenonu.

Holidej se pitao koliko će Len Kenon poskočiti kada dobije to pisamce.

*

Jahao je putem kroz ravnicu okruženu pitomim brežuljcima nekoliko milja daleko od Paisana. Bilo je kasno popodne i računao je da će u grad stići pre zalaska sunca. Biće to pogodno vreme da Kenonu uruči Kerijevo pismo.

Tada je začuo oštar praskav pucanj puške i skoro istovremeno ljutito zujanje kuršuma koji mu je proleteo pored lica. Digao je vodice i skrenuo konja na levo, goneći ga ka zaklonu iza nekih stena. Pre nego što je stigao do njih puška na brdu ponovo je odjeknula i tane mu je zviznulo iznad glave.

Stigao je do zaklona kada se treći metak odbio od stene desetak santimetara daleko od njegove glave. Holidej je skočio iz sedla, dohvatio pušku i prikrrio se iza najbliže stene. Mrkov je otrčao nekoliko metara dalje.

Skoro istovremeno kuršum mu je sasuo komadiće stena u lice i on je ugledao oblačić dima na brdu. Primeo je pušku obrazu i ispalio metak, a zatim promenio položaj trčeći pored stena ka mestu gde može poći uzbrdo. Strelac sa brda ispalio je seriju hitaca, od ko-

jih su se neki odbili, ali nijedan previše blizu.

Holidej je napeto čekao, ali paljba je prestala. Strelac je imao dosta vremena da ponovo napuni pušku i verovatno je čekao da Holidej opali hitac i otkrije svoj položaj. No, na njegovo iznenađenje, strelac je kroz nekoliko minuta ponovo pripucao. Sada se nalazio nešto dalje na brdu i Holidej je primetio njegovu plavu košulju.

Uzevši ga na brzinu na nišan, Dok je pritisnuo okidač. Pucanj je grmnuo i strelac se odjednom trgao, okrenuo i odskočio od kamenog grudobrana, no Dok je znao da zbog udaljenosti cilja pogodak nije mogao biti smrtonosan. No, glavno je bilo da je busijaš pogođen.

Ubacio je nov metak u cev i na-perio pušku prema brdu. Ali, ni posle deset minuta tamo se ništa nije pomaklo. Onda je začuo slab topot kopita, koji se udaljavao. Uz tihi kletvu Holidej se sjurio do svoga konja, skočio u sedlo i poterao ga ravnicom držeći u jednoj ruci zapetu pušku.

Ali, od busijaša nije bilo ni traga. Holidej je onda poterao konja uz padinu do mesta gde se ubica nalazio. Na grudobranu je video tragove krvi, nekoliko kapljica, a nešto krvavih tragova i na mestu gde mu je konj bio vezan. Busijaš je, dakle, bio ranjen, ali ne i otpisan. Holidej je pošao tragom niz brdo, ali ga je ubrzo izgubio kada se trag ulio u put za Paisana.

*

— Neka me nosi vrag — rekao je šerif Len Kenon dižući pogled sa pisma koje mu je Holidej predao. — Major, dakle, računa da vas angažuje umesto Revena?

— Kako je rekao, razmisliće o tome.

— Da, to je dosta logično. Čim

ste ga smakli, mora biti da ste brži. Ali, on je oprezan čovek. Saznaće sve o vama pre nego što vas angažuje.

Holidej je bajagi ravnodušno slegnuo ramenima. — Možda ću i ja o njemu sve saznati pre nego što počnem da radim.

Kenon ga je oštro pogledao. — Niko ne zna sve o majoru.

— Neko mora znati.

— U ovoj okolini niko. A možda nije ni uputno to pokušati.

Holidej je digao obrve, ali šerif to nije primetio i jednostavno mu je vratio pismo. — Pa, šerife, sunce je zašlo i vi ste pročitali šta Keri kaže. Ostajem li u gradu?

— Izvesno vreme — rekao je Kenon donekle nategnuto. Nije mu se sviđalo to što čini, ali sama činjenica da je tako postupio, očigledno zbog pisma, govorila je Holideju koliko je major Keri uticajan u toj dolini. — No, vi ste i dalje čovek sa poternice, Benere.

Holidej nije bio načisto šta je Kenon time hteo da kaže. — Hoćete da kažete kako posao revolveraša ne daje čoveku mogućnost da se skradi u miru i tišini?

— Tako nešto.

— Ali, šta drugo...? — onda je Holidej pomislio da je shvatio na šta šerif cilja i neprimetan osmeh zaigrao mu je na usnama. — Oh, mislim da sam razumeo. Koliko će vredeti da zaboravite kako postoje poternice za mnom, Kenone?

Kenon je preteći zažmirio očima; izgledalo je da mu se tako otvoren razgovor ne sviđa. — Vi mnogo rizikujete?

— Radije idem otvoreno nego zaobilazno... onda kad mi se žuri, to je sve.

— Kao što sam rekao, rizikujete.

— Rizikovao ili ne, koliko, Kenone?

Šerif je prodorno pogledao Holideja. — Možda ću vam reći. Možda ću vas ipak izbaciti. Saznaćete kad odlučim.

— O keji, ali moram vam reći da ne mogu platiti koliko i Ferguson.

Kenon se trgao bled u licu. — Što treba da znači?

Holidej je slegnuo ramenima. — Čuo sam da namerava da otvori kockarnicu i da dovede devojke. Da bi to mogao, morao je da sa vama sklopi neki sporazum.

Kenon je žarko pozeleo da se maši revolvera. — Sto mu gromova, Benere, vi zaista preterano rizikujete — prosiktao je.

Holidej se lukavo osmehnuo i okrenuvši se izašao iz kancelarije na zamračenu ulicu. Izgledalo je da je i kod Kenona dodirnuo osetljivo mesto.

Popeo se do svoje sobe i kada je pružio ruku da dohvati kvaku, u senci na kraju hodnika začuo je neki šum. Okrenuo se, izvukao revolver i zapeo obarač, sve u istom deliću sekunde. Onda je video ko je to.

Iz senke je izašla Džini Rals sa nadlanicom prislonjenom na usta, bledog lica, očiju širom otvorenih od straha. Holidej se lagano pribrao, ali je prethodno proverio da li je sama pre nego što je vratio revolver u futrolu. — Opasno je to što ste učinili, gospodice — rekao joj je.

— Izgleda... da je tako — odgovorila je ona. — Nisam... nisam nameravala da vas uplašim... čekala sam da se vratite. Mogu li da govorim sa vama, mister Benere?

Holidej ju je kratko vreme gledao, a onda klimnuo glavom, otključao vrata i uklonio se u stranu da je propusti. Ušavši za njom, ostavio je vrata otvorena i prišao da zapali lampu na noćnom stočiću. — Želite li da vrata ostanu ot-

vorena dok razgovaramo? — zapitao ju je.

Ona je porumenela, oborila pogled i odmahнула glavom. — Ne, nije... važno — govorila je tiho, kao da šapuće.

— Onda ćemo ih ostaviti otvorena.

— Ne! Mislila sam nije važno da li će biti otvorena. Više bih volela... da ih zatvorite.

Nabravši obrve, Holidej je prišao vratima i zatvorio ih. Pokretom ruke pokazao joj je na stolicu za ljuľanje, ali ona je odmahнула glavom. Držala je čvrsto stisnutu uz sebe malu torbicu od mekane kože. Holidej je seo na ivicu kreveta, skinuo šešir i stavio ga pored sebe. Kada se okrenuo ka njoj, zastao je kao skamenjen.

Džini Rals je iz svoje ručne torbice izvadila dvocevi mali „deringer“.

VIII

Holidej se nije ni pomerio, ali je bio napet kao opruga, spreman da odskoči u stranu ako ona potegne obarač. „Deringer“ je bio malog kalibra, ali dovoljno ubojit na sobnom rastojanju.

Džini je bila pakleno nervozna, ali je obema rukama držala pištoljčić i Holidej je znao da joj ne treba mnogo da stigne do tačke kada se povlači okidač. Ipak, nešto mu je išlo u prilog: okidač „deringera“ trebalo je povući vrlo snažno, jer je isti mehanizam podizao obarač i puštao ga da udari kapišlu metka, a ne kao kod „kolta“, kod koga se obarač zatezao palcem. Budući da je devoľka bila nervozna, postojala je verovatnoća da će snažan pritisak na okidač pomeriti ugao cevi i ako skoči u stranu, bilo je šanse da ga kuršum promaši.

— Samo polako, gospođice — rekao je Dok mirno, ostajući potpu-

no nepomičan, ne želeći da je preplaši. — Ja sedim ovde, ne mičem se, niti bilo šta radim. Pustimo da stvari ostanu ovako, pa da vidimo šta želite.

Ona izvesno vreme ništa nije rekla, a Holidej se nije micao jer je u njenim očima zapazio neki sumanutu sjaj. Devoľka je počela da podrhtava i Dok je pomislio da je to još jedna činjenica njemu u prilog; ako opali, verovatno će promašiti.

— Pretpostavljam da do sada niste nikoga ubili, pa čak ni pokušali — rekao je Dok samo da bi nešto govorio, nastojeći da mu glas bude potpuno ravnodušan. — I sigurno da za to niste izabrali neko efikasno oružje. Taj mali pištoljčić neće napraviti veliku rupu u meni i ako me smrtonosno ne pogodite, imaću još dovoljno snage da vas zgrabim i učinim svašta.

Po prvi put otkako je naperila revolver na njega, njene oči su blesnule iskrom razuma i ona je liznula jezikom usne. — Ja... ne želim da vas ubijem, mister Benere. Ali, znajte da sam na to spremna. Ako učinite bilo šta da naškodite mom ocu.

— A zašto bih ja želeo da naškodim vašem ocu, gospođice? — zapitao je.

— Ne pravite se ludi! Mi znamo zašto ste vi došli u grad.

— Zaista? Onda bi lepo bilo da mi kažete.

— Ne igrajte se sa mnom, mister Benere! — prasnula je ona i čvršće stegla dršku pištoljčića. — Ja ću... učiniću sve da se osiguram da posle toliko vremena ne izgubim ponovo svog oca...

Dok je držala revolver u rukama, devoľka je mišicom pritiskala torbicu ispod pazuha. Torbica je počela da klizi i devoľka je instinktivno pokušala da je uhvati rukom. Holidej je skočio i oteo joj

pištoljčić. Ona je uplašeno krikнула kada ju je Dok grubo gurnuo na krevet i bacio pištolj na stočič.

Uz uzdah olakšanja Holidej je stavio ruke na kukove i zagledao se u nju. Bila je uplašena, ali ga je prkosno gledala, spremna na sve što ju je čekalo. Pustolov je lagano zavrteo glavom.

— Vi ste vrlo hrabri, gospođice, kada ste tako uplašeni došli ovamo da me napadnete iako ste videli moj obračun sa Revenom i čuli da sam nešto slično morao da uradim i u vozu.

— Morali! — prasnula je ona. — Sviđa mi se način kako vi objašnjavate svoje postupke!

— To me uopšte ne uzbuđuje, mis Rals. Brine me zbog čega ste smatrali da morate doći ovamo i pretiti mi smrću.

— Znaće zašto! Došli ste ovamo da ubijete mog oca, je li tako?

Holidej je nabrao obrve. — Da ga ubijem? Zašto?

— I to znate! Čujte, mogu li da ustanem, molim vas?

Holidej joj je dao znak da ustane i ona je ustala sa kreveta, ali ga je sa strepnjom gledala. Dok je prišao zidu, naslonio se ramenima i prekrstivši ruke na prsima, dao joj na znanje da joj ne misli učiniti ništa loše.

Ona je popravila haljinu, sve vreme ne skidajući oka sa njega.

— Moj otac se sve vreme bojavao da će poslati nekoga za njim, ali nadao se da je dobro zametnuo trag.

Holidej je ponovo nabrao čelo. — Zametnuo trag od koga?

Ona je stisnula usne. — Ne želim da istrajem u ovoj igri, mister Benere. Hoću samo da kažem kako sam bila bez oca skoro deset godina i sada ne nameravam da se od njega ponovo razdvojim ili... da ga zauvek izgubim. Nemam mnogo da vam ponudim, ali

u torbici imam hiljadu dolara. Oni su vaši ako uhvatite sledeći voz i ostavite nas na miru.

Holidej je nastojao da na licu ne pokaže iznenađenje. To je sada bio potpuni preokret.

— Šta kažete na to, mister Benere? — zapitala je nervozno.

Dok je izdržao njen pogled nekoliko dugih trenutaka, a onda sasvim smireno odgovorio. — Ne želim vaš novac, gospođice Rals.

Ona se vidno trgla i obrazi su joj se oblili rumenilom, a rukama je nespreno počela gužvati torbicu. Usne su joj podrhtavale kada je promucala. — Šta... šta onda želite? — progutala je pljuvačku i jezikom liznula usne, a pošto Holidej nije odmah odgovorio, dodala je drhtavim, još tišim glasom. — Mene?

Sada se Holidej trgao i raširio oči od iznenađenja, ali je Džini taj njegov gest protumačila kao refleks željenog trijumfa. Oborila je glavu i glasom iz koga je izbijala rešenost ponovila. — Želite mene?

Holidej je u prvom momentu uteo da je prekori za takvu ludu pomisao, a u nekoj drugoj situaciji možda bi njenu ponudu shvatio i kao uvredu. Zaustio je da joj to kaže i da je otpravi iz svoje sobe, ali mu je reč zastala u grlu. Zažmirio je i pogledao je krotku i rumenu, i setio se njenog primamljivog stasa koji je dan ranije uočio. Golica trnci pošli su mu uz telo i začudo, već tog istog sekunda počeo se kolebati. Zašto da ne, zapitao se. To bi, istina, bila prevara, zloupotreba ljubavi prema roditelju, gnusna ucena, ali Džini je izgledala toliko slatka i primamljiva da je otpor njegovog moralnog ja počeo naglo da slabi. Konačno, bilo je pravo da nečim plati drsku pretnju revolverom, da mu nadoknadi pretrpljeni strah. Da, pomislio

je, sudbina je kroz tu igru težila večnoj prirodnoj ravnoteži, htela je da se na ovom svetu ničim ne poremeti srazmera patnje i radošti. Večna pravična priroda! Ta pomisao dala mu je snage da dosta odlučnim glasom kaže. — Da.

Ona je još više pocrvenela. — I onda ćete mog oca ostaviti na miru?

Sada je Holidej bio na muci. Morao je ostati u granicama razuma i nije se smeo lišiti neophodnih saznanja koja bi mu mogla pomoći da otkrije Sabljaša. Njegovo ćutanje Džini je shvatila kao kolebanje.

— Dakle?

— O kej... uz još neke informacije.

— Kakve?

— O tome ćemo kasnije — rekao je Holidej prilazeći joj. Ona ga je pogledala očima u kojima su se mešali očajanje, ravnodušnost i strah, ali se nije ni pomakla niti pokušala da nešto učini kada ju je obgrlio oko struka i privukao je sebi. Jednostavno se predala, kao što se ljudsko biće predaje i pokorava prirodnom elementu, oluji, besu okeana ili plahoj planinskoj bujici. Tako se osećala i onda kada ju je podigao sa poda i položio na postelju i kada su je njegove ruke mekim milujućim pokretima počele svlačiti. No tek kada je na licu i vratu osetila topao dodir njegovih punih usana, u njoj je krenuo plamičak radoznalosti, koji ju je počeo grejati iako se ona svesno trudila da taj neposlušni deo sebe ugasi i vrati u tminu ravnodušnosti. I dok je tako ležala širom otvorenih očiju zagledana u tavanicu, ona je odjednom shvatila da to što se događa nema više nikakve veze sa žrtvovanjem, da je to iskonski sukob mužjaka i ženke. Zagledana u svod iznad sebe, ona je grlila tog

čoveka, ali ne vatreno i strasno, već mlako i bezvoljno, zagrljajima lišenim ljubavnog žara. A kada je osetila njegov poslednji žestoki poljubac, ona je samo duboko uzdahnula.

Holidej je shvatio da ga je sudbina prevarila. Užitek nije bio potpun. No, instinkt mu je govorio da sve ipak nije bila greška i da je taj iznuden ljubavni doživljaj možda pokrenuo lanac nečeg drugog, što može biti još lepše i sadržajnije. Ohrabren tim saznanjem, on je pogledao devojkicu pored sebe, ali ona je izbegla da im se pogledi sretnu. Podsvesno je osećala da je na neki način prevarila tog čoveka, da nije ispunila njegove nade jer mu nije pružila sve ono što bi inače mogla. Ali, savest je nije mučila kada je progovorila.

— I sada... otići ćete iz grada?

— Rekao sam vam da želim još neke informacije. Na primer, mogli biste mi reći kuda je vaš otac išao iz grada i zbog čega vas je tražio deset godina.

— Mogu vam reći zašto me je tražio deset godina: moja majka ga je napustila i povelala me sa sobom. Kasnije je umrla.

— To je dosta vremena, mislila.

— Ali je ipak istina! — rekla je ona resko.

— Dobro, našao vas je. A kuda je išao kada je nekoliko puta napustio grad?

Ona se zamislila. — To... ne znam. Kunem se. Nikada ga nisam pitala, a on mi nije rekao. Je li to sve što ste želeli da znate?

— Želeo bih da saznam još mnogo šta, ali vi mi tu ne možete pomoći. Ipak, nisam siguran da ste mi sve rekli.

Ona je energično zatrepkala očima. — Rekla sam vam sve što sam

znala. Hoćete li sada otići? — ponovila je pitanje.

Holidej se zamislio. Trebalo je sada smognuti snage i otkriti prave namere. — Ne, neću otići. Moram da saznam još nešto.

— Ali, obećali ste...

— Pristao sam da vašeg oca ostavim na miru. To ostaje, ali ja imam svojih obaveza.

Džini Rals je ustala sa postelje i odlučnim pokretima počela zakopčavati bluzu. Usne su joj bile blede, a oči sjajne i gnevne. — Tako znači, izigrali ste me. Znali ste od početka da ne mislite ozbiljno. Ona morate biti spremni da podnesete posledice, mister Benere — rekla je ledeno i uzela svoju torbicu. Prišavši vratima, zastala je s rukom na bravi.

— Zapamtite šta sam vam rekla, mister Benere.

Holidej nije ništa odgovorio. Ispratio ju je pogledom i zatvorio vrata za njom. Mora biti da mnogo voli svog oca, pomislio je. Biće zaista loše ako se ispostavi da je Rals u stvari Sabljaš.

*

Probudio ga je šum koji je dolazio od prozora. Ležeći na podu ispod kreveta okrenut vratima, Holidej je začuo slab šum sa prozora iza sebe, ali dovoljno jak da ga probudi. Nije se ni pomerio sem što je otvorio oči i nastavio da osluškuje.

Prozor je bio zatvoren, ali do njega se lako dolazilo preko ispusta nadstrešnice koja se pružala ispod prozora. Soba je bila suviše mala da bi mogao krevet pomeriti u mrtvi ugao i zato je spavao na podu ostavljajući u postelji lutku kao mamac.

Izgledalo je da mu se ta predostrožnost isplatila, jer je ponovo čuo grebanje kod prozora; ma ko

da je bio tamo na ispustu, bio je sigurno zadovoljan što ga raniji šum nije probudio.

Iza sebe ponovo je čuo jasan šum grebanja, jer je uljez polako dizao prozor koji je klizio kroz ležište.

Holidej se počeo okretati ka prozoru proklinjući u sebi šuškanje čebela po podu. No, malo po malo sinhronizujući okretanje sa šumom prozora, pogledao je prema prozoru i sledio se shvativši da se prozor više ne miče.

Iz svoje pozicije mogao je da vidi donju ivicu prozora i senku nekog čovaka. Senka se nije micala. Izgledalo je kao da osluškuje i Holidej se pitao nije li ga uljez možda čuo kada se okretao.

Odjednom se senka na prozoru pokrenula i Holidej se otkotrljao ispod kreveta, tako da se nalazio između kreveta i prozora kada je skraćena dvocevka grmnula i ispunila sobu grmljavinom, komadićima iverki, prašinom i odbijenim olovnim kuglicama. Krevet se razleteo u stotine komada, a Holidej je odbačen ka vratima.

Trenutno ošamućen, Dok je polegao po podu i kroz dim barutā ugledao ubicu koji je okretao ka njemu cev dvocevke. Holidej je digao svoj šestometak i ispalio tri zario u okvir prozora. Kratež je hica, od kojih se najmanje jedan ponovo grmnuo, ali je cev bila okrenuta naviše i snop tanadi otvorio je rupu na tavanici rušeći odozgo malter i komade letvica. Čovek sa prozora se onda povukao i iščezao, a Holidej je začuo klizanje njegovog tela preko krovnih ploča.

Odmah je ustao i prišavši prozoru, pogledao napolje. Neko je počeo da lupa na vrata pitajući šta se događa.

Holidej je izbacio prazne čaure i stavivši na njihovo mesto nove

metke, prišao je vratima i otvorio ih.

Hteo je da pre svega vidi lice poginulog čoveka i ne obazirući se na pitanja ljudi, Holidej je pohitao niz stepenice i istrčao na ulicu, gde su se ljudi već počeli okupljati oko pogođenog čoveka. Holidej se probio između njih, uzeo svetiljku iz ruke jednog posmatrača i prineo ga licu poginulog. Taj čovek bio mu je potpuno nepoznat.

— Da li ga neko poznaje? — zapitao je Holidej.

— Po imenu niko — rekao je neko. — Ali, vidao sam ga već po gradu. Svršavao je svakakve poslove. Ej, nije li ono zavoj ispod košulje?

Holidej je ugledao komad grube bele krpe i raskopčavši košulju ubijenog, otkrio zavoj. Setio se čoveka koji je pokušao da ga ubije iz zasede pri povratku sa Kerijevog ranča i pomislio da je ovaj čovek možda pokušao da završi započet posao.

Bilo bi ipak interesantno saznati ko ga je za to iznajmio. Uspravo se lagano i pogledavši po gomili, ugledao šerifa koji se probijao kroz gomilu. Džini Rals i njen otac stajali su na spoljnom rubu gomile. Devojka je žurno uklonila pogled, ali stari Rals ga je izgleda vrlo pažljivo posmatrao. Možda se to Holideju pričinjavalo, ali pomislio je da Rals izgleda razočaran.

— Čini mi se da ćete morati da smislite neko objašnjenje za ovo — rekao je Kenon okrenuvši tobož nehajno cev puške prema Holideju.

Pustolov je pokretom ruke pokazao na polomljene ostatke prozora iznad nadstrešnice. Otuda su izvirivala lica ljudi koji su došli u sobu da vide šta se desilo.

— Pokušao je da me ubije kroz prozor. Dvocevkom.

— Da, evo je ovde, šerife — re-

kao je jedan građanin pružajući pušku ubijenog. Bio je to kratež marke „Griner“, koji nije bio mnogo upotrebljavan.

Holidej je ponovo pogledom tražio Džini Rals, ali ona je već otišla. Na trotoaru je stajao samo njen otac, još uvek pažljivo posmatrajući pustolova.

— Vi izgleda nemate mnogo prijatelja, Benere — rekao je Kenon mirno.

— U ovim krajevima zaista nemam.

— Koliko sam mogao da saznam, nemate ih nigde.

Holidej je digao jednu obrvu. — Šta, proveravali ste me?

— Nešto malo.

— Za svoj račun ili za majorov?

Čak i pri mutnoj svetlosti petrolejki, Holidej je mogao da vidi kako je Kenon pocrveneo. Zažmirio je očima. — Dovoljno ste vremena proveli u ovom gradu, Benere — rekao je Holideju. — Biće najbolje da sutra ujutru otputujete.

— Zar ste zaboravili majora?

Kenon je odmahnu glavom. — Ništa ja nisam zaboravio, Benere, ništa — začutao je ne skidajući pogled sa Holidejevog lica. — Ako još uvek želi da vas angažuje, vi možete otići do njega i pitati ga. Ali, nemojte se više vraćati u Paisano, mister.

Holidej ga je nekoliko trenutaka ozbiljno posmatrao. — Kako bi bilo da to bude podne?

Kenon se zamislio. — O ke, ja sam razuman čovek. Ali, u podne da ste otputovali. To je poslednji rok, mister, neće više biti nikakvih produžetaka. Ako ostanete ovde kad prođe podne, računajte da ste mrtav čovek.

Holidej se lukavo osmehnuo. — Po prvi put mi sada otvoreno pretite, šerife. Mogao bih to shvatiti i kao izazivanje.

— Shvatite kako hoćete — rekao je Kenon kroz stisnute zube.

Još uvek osmehnut, Holidej je klimnuo glavom. — O kej, neka bude podne, u svakom slučaju — pošao je da se okrene, a onda je zastao rešen da još malo isprovocira svog čoveka. — Nikada vas nisam video u akciji, Kenone, a vi mene jeste. Šta mislite, potežete li brže od mene?

Kenonovo lice se smračilo, a mišići na vilicama zategli su se kao bičevi. Ubilačkim pogledom presekao je Holideja. — Možda ćemo to saznati. Ako posle rečenog roka još uvek ostanete ovde.

Holidej ga je kratko pozdravio. — Možda hoćemo.

Zatim se probio kroz gomilu i uputio se prema salunu u nameri da za ostatak noći uzme drugu sobu.

Smestivši se u novu sobu, Holidej je zapalio cigaru i setio se reči Džin Rals. — Ako ostanete u gradu, mister Benere, morate biti spremni da snosite posledice.

Kratka dvocevka kojom je ubica nišanio sa prozora bila je sasvim nova po izgledu... sasvim nalik na onu koju je devojka imala u ruci kada ju je juče prvi put video.

Štaviše, mogla je to biti baš ista ta puška.

IX

Nova soba bila je još manja od prethodne, ali Holideju za spavanje nije trebalo mnogo. Seo je na pod pored kreveta i pušeci počeo da razmišlja. Činjenica da je na njegov život bilo već toliko napada dokazivala je da u svemu tome ima nečega. Bilo je moguće da je Sabljaš angažovao nekoga a da je sam bio daleko. Računao je možda da će na taj način držati pustolova u uverenju da je na dobrom putu.

Ali, i ovaj grad bio je pun sum-

njivih koji bi mogli biti Sabljaš. Na primer, major Keri je malo preterano istaknut, ali možda je to bio Sabljašev način igre; pa Vil Rals sa kozjom bradom i brkovima koji su možda služili samo kamuflaži, koji je nosio stare pantalone na kojima se videlo da je nekada imao opasač sa revolverom; zatim Ferguson, koji je imao dosta novca da kupi salun i da planira otvaranje kockarnice i javne kuće, i uopšte da plaća svog ličnog revolveraša; na kraju, tu je bio i šerif Len Kenon, čovek koji je tačno odgovarao po godinama, telesnoj građi i brzini potezanja revolvera, mada ga Holidej nije video u akciji. Svi su oni bili sumnjivi.

Posle izvesnog vremena Holidej je primakao krevet bliže stolu. Smatrao je da je za taj dan bilo dosta napada na njegov život i da ih više neće biti. Iz putne torbe izvadio je olovku i nekoliko komada papira i stavio ih na sto. Seo je na krevet, malo se zamislio i počeo da piše.

Pustolov je napisao četiri pisma sa malim razlikama u sadržini. Stavio je svako u posebnu kovertu, a adresovao na Vila Ralsa, Fergusonu, majora Keriju i Lena Kenona. Čuvši čistača da radi u hodniku, Holidej je otvorio vrata i ugledao da je to jedan Meksikanac kome pomaže mladić od oko šesnaest godina, verovatno njegov sin. Mahnuo im je rukom i oni su prišli, još uvek sa metlama u rukama.

Holidej im je pokazao srebrni dolar u jednoj ruci i kovertu u drugoj. — Mućacos — rekao je dečaku — novac je tvoj ako odneseš ovo pismo majoru Keriju. A tvom ocu platiću još jedan dolar ako ti dopusti da odeš.

Pristup je bio pravilan i Meksikanac je brzo nešto rekao svom si-

nu na španskom, što je Holidej razumeo uprkos brzom izgovoru. Zatim je pružio ruku da uzme dolar.

— Mora odmah da ide — rekao je Holidej povukavši novac nazad. — I bolje bi bilo da pismo preda Keriju, jer ću ti inače, amigo, odrezati uši, a zatim i njegovu muškost, tako da nikada nećeš dobiti unuke. Razumeš?

Čistač je pobledio shvativši da je Holidej razumeo kada je sinu rekao da odjaše i zgrada, baci uz put pismo i provede nekoliko časova u lenčarenju. Bila bi to laka zarada za njih obojicu. No sada se čistač tresao od straha, a dečak je uplašeno buljio.

— Čuo si me, mućaćos? Hoću da ovo pismo dode u majorove ruke. Ako ga on ne dobije, ja ću to znati i potražiću te... pošto prethodno sredim tvog oca.

— Si, senjor, idem brzo — rekao je dečko i Holidej mu je dao pismo, ali ne i novac.

— Traži da ti major potpiše na jednom papiru da je primio pismo. Platiću ti kad se vratiš — zatim je pogledao čistača. — I tebi.

— Si, senjor, to je u redu — rekao je čistač drhtavim glasom i Holidej je klimnuo glavom, a onda se vratio u svoju sobu. Dečak bi trebalo da se vrati oko sredine prepodneva.

Holidej je zatražio da mu se doručak donese u sobu i tek što je završio sa obedovanjem, začulo se kucanje na vratima. Revolver mu se odmah našao u ruci. — Ko je?

— Džini Rals. Želim... da razgovaram sa vama.

Holidej se iznenadio što čuje devojčin glas i odmah se setio njene opomene. Prišao je oprezno vratima sa zapetim revolverom u ruci, digao rezu i sklonio se u stranu.

— Otvoreno je — rekao je.

Naperio je revolver na vrata, koja su se obazrivo otvorila. Devojka je stupila napred i Holidej je pogledao u hodnik iza nje. Videvši njenog oca, naperio je revolver.

— Nenaoružan sam! — doviknuo je Rals i digao ruke uvis.

Holidej mu je dao znak da uđe. — Biće malo tesno, ali uđite. — Šta želite? — zapitao je.

Džini je pogledala svog oca, a ovaj Holideja. — Mislim da je vreme da saznate neke stvari — rekao je Rals.

— Ja se ne slažem sa tatom — naglasila je devojka žurno — ali to je njegova odluka — uzdahnula je i posla mahinalno da sedne na krevet, ali se trгла i ostala da stoji. Hladnim očima pogledala je revolver u Holidejevoj ruci. — Možete to odložiti. Nenaoružani smo.

Holidej se napravio da nije čuo. — Šta imate da kažete Ralse?

Ovaj je duboko uzdahnuo. — Jeste li vi policajac?

Holidej ga je pogledao, ali nije rekao ništa.

— Imam osećaj da niste revolveraš kao što se predstavljate i da niste ono što sam ja u početku mislio. Vidite, ona dvocevka me je navela da se odlučim; tamo na ulici vi ste mislili da sam ja poslao onog čoveka da vas ubije.

— Da, prepoznao sam dvocevku.

Rals je klimnuo glavom. — Dvocevka je juče prodana, ali nije je kupio čovek koga ste ubili.

Holidej se zainteresovao. — A ko ju je kupio?

— Neki nepoznat čovek koji hramlje. Puška je ista, u to nema sumnje.

Holidej je nabrao obrve. — A gde je sada taj čovek koji hramlje?

— Ne znam. Video sam ga dva puta, ali ne znam gde je.

Holidej je pogledao devojku, pa onda Ralsa. — Na vašim starim

pantalonama vidi se trag opasača i futrole.

— To je bilo davno, Benere. Džini vam je rekla da me je njena majka napustila. Čuli ste za Ajdaho Kida? To sam bio ja.

— Mislio sam da je taj odavno mrtav — rekao je Dok.

— Na neki način da. Biću kratak. Kada me je žena napustila, ja sam se pridružio jednoj bandi. Glupost. U svakom slučaju, potera nas je jednom uhvatila i tom prilikom je poginuo jedan član bande koji je ličio na mene. Rekao sam im da je on Ajdaho Kid, a ja sam osuđen na deset godina zatvora, koje sam izdržao. Izašao sam nešto ranije — pogledao je svoju kćer, a onda Holideja. — Evo kako. Prijavio sam upravniku zatvora grupu koja je htela da pobegne, a ja sam dobio pomilovanje. Ne stidim se toga, jer me je zatvor ubijao. Želeo sam da što pre izađem i provedem poslednje godine života sa Džini.

Holidej je zadržao zagonetno lice, ali je spustio obarač revolvera i vratio ga u futrolu. — Za koga ste me smatrali?

— Za jednog od njih — odgovorio je Rals odmah. — Oni su se zakleli da će mi se osvetiti. Nijedan od njih nije znao za Džini, ali ja sam pomislio da su me na neki način otkrili i poslali vas da me ubijete.

— Budite spokojni — rekao je Dok. — Nisam zato ovde.

Holidej je zapazio kada je devojka naglo stisnula pesnice i sreo njen gnevan pogled. — Onda, znači, da uopšte nije bilo potrebno... — začutala je u sred rečenice i pogledala oca, a onda opet Holideja. Po micanju njenih usana Doku se učinilo da je u sebi izgovorila „nitkov“, ali ta se reč nije čula.

— Sve se zbilo onako kako je

trebalo da se dogodi — rekao je Dok i obratio se Ralsu. — A kuda ste odlazili iz grada?

— Išao sam da zametnem trag. U nekoliko gradova naručio sam nadgrobnu ploču i uređio da ona bude postavljena na groblju. Hteo sam da moji neprijatelji veruju kako sam mrtav.

Holidej je klimnuo glavom. Priča mu je izgledala logična, a Rals iskren i uverljiv. Odlučio je da, mu treba poverovati i uzevši pismo sa Ralsovim imenom na kovertu, dao ga Ralsu. Ovaj ga je pročitao i kada je završio, izgledao je zbunjen.

— Ne shvatam. Zašto ste hteli da se nađemo oko jedanaest kod Gitar Roka?

— To više nije važno — rekao je Dok cepajući pismo. — Pretpostavljam da vam i ostalo ništa ne znači.

Rals je odmahnuo glavom i Dok je zaključio da izraz čuđenja na njegovom licu nije odglumljen.

— Da li biste došli? — zapitao je Holidej.

— Mislim... da ne bih. A možda i bih, iz čiste radoznalosti.

— Hoćete li ga sada ostaviti na miru? — zapitala je devojka strogo.

Holidej se jedva primetno osmehnuo. — Ja ga nikada nisam ni uznemiravao, gospođice, on nije čovek koga ja tražim.

— To mi liči na jezik policajca — rekao je Rals provokativno. — Onaj čovek koji hramlje možda je još u gradu.

— Ja ću ga potražiti — rekao je Dok, i propustivši ih napolje, zatvorio vrata za njima. Trenutno je mogao eliminisati Ralsa sa liste osumnjičenih. No, ostala su trojica drugih i jedan od njih je svakako bio Sabljaš.

Dole u salunu Biš je sedeo iza šanka. Lice mu je bilo izlepljeno flasterima po slomljenom nosu, čelu i obrazima. Levo oko bilo mu je skoro zatvoreno od dobijenog udarca, ali mu je desno blesnulo mržnjom kada je ugledao pustolova.

— Još ne služimo — promumlao je. Zbrajao je račune koje mu je Ferguson dao i upisivao u knjigu.

— Nisam došao zbog pića — rekao mu je Holidej i spustio kovertu sa Fergusonovim imenom na šank. — Postaraj se da tvoj gazda ovo dobije.

Biš je zastao sa računanjem i uzeo kovertu s namerom da je baci Holideju u lice. Namrštio se i bol od te grimase podsetio ga je na ishod sudara sa Holidejem. To je uticalo na njegovu odluku i on je, zureći besno u Holideja, uzeo kovertu.

— Možda ću mu predati, ali nemojte više dolaziti sa naredbama, Benere. Najradije bih vam prosvirao kuršum kroz glavu.

Holidej je izustio kratko. — Hm. Možda će ti se i za to pružiti prilika. Budi strpljiv — rekavši to, okrenuo se i pošao vratima noseći u ruci poslednju kovertu. Bio je spreman da potegne „kolt“ i okrene se na najmanji znak da će se Biš mašiti revolvera. Ali, Biš je samo poluglasno izgovorio nešto pogrdno i vratio se svom poslu. Bio je skoro gotov kada je ušao Ferguson gladeći se rukom po glatko izbrijanom licu.

— Kako ide računica, Biše? — zapitao je i pogled mu je pao na kovertu. — Šta je ovo?

— Bener je ostavio to za vas.

— Bener! Šta on ima da mi piše? Pre nego što ode iz grada, ja ću njemu nešto napisati. Treba da plati štetu u onoj sobi koja je prosto razneta — dok je govorio, Fer-

guson je pocepao omot i uzeo papir. Počeo je lagano da čita i Biš je video da mu se u čelo urezala duboka bora.

— Je li sve u redu, gazda? — zapitao je Biš.

— Mmmm? — Ferguson se okrenuo i pogledao svog revolveraša. — Ovo ti je Bener dao? — kada je Biš klimnuo glavom, on je rekao. — Ostavi to, imam jedan posao za tebe.

— A šta ćemo sa računima? Treba stići...

— Ostavi to kad ti kažem! Ostavi i pođi sa mnom.

Ferguson se kao oluja uputio u pozadinu saluna, a Biš je gnevan i zbunjen ostavio knjigu računa na šank i pošao za Fergusonom sa rukom na dršci revolvera.

X

Prostorije šerifske stanice nisu bile otvorene, ali to je Holideju baš i odgovaralo. Gurnuo je kovertu ispod vrata i otesao prašinu sa ruku. Zatim se oslonio na potpor-nik nadstrešnice i pogledao okolo po ulici.

U tom trenutku iz jedne krčme niže u ulici izašao je šerif Kenon stavljajući šešir na glavu. Na ulici je bilo dosta prolaznika i Kenon je svakoga od njih pozdravio ili klimanjem glave ili dodirivanjem oboda šešira. Išao je prema šerifskoj stanici i Holideju se učinilo da je psihički napet i da hoda nekako ukrućeno. Desnu ruku držao je blizu drške revolvera kada je koračio na trotoar ispred zatvora i pogledao Holideja.

— Šta želite, Benere? — zapitao je sa prizvukom oštine u glasu.

— Ništa posebno — odgovorio je Holidej i odvojivši se od stuba, pošao da se udalji.

— Stanite, Benere! — doviknuo je šerif za njima.

Holidej se okrenuo i upitno ga pogledao. — Da, serife? Zelite nešto?

Kenon je nabrao obrve. — Kakvu to igru igrate, mister?

Holidej je napravio nedužno lice. — Ne razumem vas...

— Zbog čega ste se muvali oko moje kancelarije? Video sam vas iz krčme, ali vas nisam odmah prepoznao.

Holidej je slegnuo ramenima. — Bez posebnog razloga, šerife. To jest, bar za sada.

— Vi nešto smerate i ja hoću da znam šta je to. Ali, bilo šta da je, mister, bolje bi za vas bilo da s tim završite do podne. Rok i dalje važi.

Holidej se osmehnuo i bockavo dodao. — Da, podne, inače ću morati da računam na vas.

Kenon je pocrveneo. — Možda vam to neće biti baš lako, Benere!

Holidej je slegnuo ramenima. — To je vaše mišljenje. U svakom slučaju, imam dosta posla da obavim. Videću vas u podne.

— I tada ćete otići odavde! — doviknuo je Kenon za njim. — Na konju ili u mrtvačkom sanduku!

Holidej se podrugljivo osmehnuo i nastavio niz ulicu ka gradskoj štali. Kenon je izustio nešto pogrдно, otključao vrata i ušavši ugleđao pismo na podu. Uzeo ga je, poderao kovertu i brzo ga pročitao, a kada je završio, on se okrenuo i prišavši vratima, video visokog pustolova kako ulazi u gradsku štalu. Sručio je sa usana sočnu pogrđu i ponovo pogledao pismo u svojoj ruci. Oči su mu poprimile tvrd sjaj kремена, a lice izraz životinjske mržnje.

— Bener se igra poštara, je li?

Kenon se okrenuo i munjevitno se mašio drške revolvera. No, ug-

ledao je vlasnika saluna naslonjenog na zid zgrade i spustio ruku.

— Bolje bi bilo za vas da glasno koračate nego da se šunjate, Fergusone! Tako vam se može desiti da dobijete metak.

Ferguson je pokazao na papir u Kenonovoj ruci. — Da li vam to pismo nešto znači?

Kenon ga je pogledao i prisilio sebe da se umiri. — Verovatno ne više nego vama. Da li ste to hteli da pitate, Fergusone? Je li Bener i vama uputio pismo.

— Tačno.

— Jeste li shvatili šta hoće?

— Nisam i ne nameravam. Ne svida mi se naš prijatelj Bener! U stvari, on meni malo miriše na nekog policajca.

— Nešto jeste — rekao je Kenon. — Šta ćete učiniti?

Ferguson se osmehnuo širokim osmehom. — Ja sam već uradio ono što sam hteo. Nego, ostavimo sad Benera, kako bi bilo da porazgovaramo o tom poslu sa kockom, Lene? Vreme je da se dogovorimo.

Štalar je rekao Holideju da se ne oseća dobro i da sam pođe da osedla svog mrkova. Holidej ga je pogledao i učinilo mu se da štalar zaista izgleda bleđ.

— O kej — pristao je i pošao prema svom pregradku.

Uzeo je sa ograde izbledelo ćebe i prebacio ga preko konjskih leđa. Onda je pružio ruke ka sedlu i namestio ga, a potom se sagnuo da dohvati kolan. I baš u momentu kad se sagnuo, sa tavana je grunula puška i kuršum je okrznuo kožni samar sedla. Holidej je kleknuo na koleno i zapet „kolt“ odmah mu se našao u ruci.

Usledio je i drugi pucanj i kuršum je u drvenom zidu pregrade probio rupu veliku kao pesnica. Holidej je uzmakao, ali mu je jedna iverka probila jaknu i zarila se u podlakticu. Treći kuršum okr-

znuo je konja po sapima i životinja je njisnula i počela se bacati nogama. Holidej se otkotrljao dalje od konjskih nogu i otkinuvši veze, ždrebac je konačno istrčao iz pregrade.

Tada je ugledao ubojicu ili bar njegovu pušku. Cev puške izvirivala je iza bala sena na tavanu. Jedan za drugim, iz cevi je planulo nekoliko hitaca jer je ubica očigledno znao da je Holidej još uvek u boksu. Holidej je opalio jedan metak i cev puške se trgla unazad.

Dok Holidej je odlučio da pokuša uzmak iz pregrade. Sa drugog kraja štale imao bi bolji pogled na tavan. Zgrčio je mišice i jurnuo bacivši se nadomak cilja glavačke u zaklon. Još dok je lebdeo u vazduhu, sa kraja prolaza grunuo je revolver i Dok je ugledao štalara koji je skriven u svojoj sobici nanišanio revolverom na njega.

Holidej se dočekao na rame i šmugnuo u pregradu. Tek što se našao u zaklonu, nanišanio je niz prolaz i opalio. Video je kada je štalar posrnuo i stropoštao se glavačke u prašinu.

Nije bilo čudo što je bio „bolesan” da osedla konja; bio je kupljen.

Puneći revolver, Holidej je ugledao nečiju senku koja se kretala tavanom. Pleva i komadići slame padali su kroz pukotine između dasaka i na osnovu toga zaključio je da se napadač kreće iza bala sena. Naperio je revolver ka poslednjoj bali u nizu i sačekao. U štali je sada vladala tišina i u toj tišini čulo se šuškanje kao pri klizanju tela.

Onda je ugledao busijaševu nejasnu senku i iza bala sena počela se pomalijati puščana cev. Holidej je pritisnuo okidač i sa ivice bale poleteli su komadi slame kao da ih je poneo nalet vetra. Začulo se muklo stenjanje i zveket, i Holidej je

video kako se nejasna ubičina silueta zateturala unazad boreći se da održi ravnotežu. Holidej je ponovo opalio i napadač se okrenuo u krug kao čigra, spotakao se o balu sena i pao na ivicu tavana pre nego što je raširenih ruku poleteo naniže. Uz potmuo udar pao je na tlo i ostao nepomičan da leži.

Holidej je oprezno izašao iz zaklona pridržavajući palcem zapet obarač i lagano prišao mada je na napadačevoj košulji video crvenu mrlju od krvi. Kundak puške bio je sasvim blizu napadačeve ruke i Holidej ga je odgurnuo udarcem noge, kleknuo na koleno i prislonio cev revolvera napadaču na potiljak. Ovaj je isprekidano disao i kašljao, i Dok je na njegovim usnama uočio mehuriće krvi. Onda ga je pažljivo okrenuo na leđa da bi mu mogao videti crte lica. Klečeći na jednom kolenu, ispravio je leđa i odahnuvši sa olakšanjem, zabacio šešir na potiljak i spustio obarač svog „kolta”.

Ubica iz zasede bio je teško ranjen i mada još živ, neće mu više zadavati glavobolju. Otvorio je već staklaste oči i zagledao se u Holideja.

— Džejk Rigen — rekao je Holidej tiho. — Mogao sam to da pretpostavim kada sam čuo da i ti stojiš iza svega ovoga. Ti si platio Karmodiju i Konroju... i Sabljašu.

Rigen je pokušao da mu pljune u lice, ali nije imao dovoljno snage. Holidej je čuo bojažljivo približavanje ljudi na ulici, ali izgleda da niko nije bio voljan da uđe u zamračenu štalu i vidi šta je razlog tolike pucnjave. Pomislio je da Len Kenon i Ferguson moraju takode biti u blizini. Prodrmusao je rukom Rigena. — Do sto đavola, Rigeno, jesi li ti platio sve one ljude koji su pokušavali da me ubiju?

Rigen je s mržnjom pogledao Holideja, nikako ne zaboravljajući da je Holidej izmenio njegovu sudbinu i da je u krajnjoj liniji zbog njega ostao bogalj radeći na tucaju kamena u zatvoru. Klimnuo je glavom. — Nijedan... nije uspeo. Morao... sam da dodem... i lično pokušam — izustio je i zagretnuo se.

Holidej je izustio kletvu. Sve vreme računao je da je sigurno na tragu pljačkašima i da se bliži Sabljašu, a razlog za to mišljenje bili su brojni napadi na njegov život. A možda je sve vreme bio daleko. Ljudi koji su pokušali da ga ubiju bili su Rigenovi plaćenici. Ali, možda ipak ne svi...

— Džejk, koliko si puta pokušao da me ubiješ?

Rigenove krvave usne su se izvile, lice mu se iskrivilo od bola i on je zavukao ruku ispod krvlju natopljene košulje, zakašljao se i mlaz krvi pocureo mu je preko brade. Otvorio je širom oči mučen strašnim bolom. Teško dišući, prokrkljao je.

— Nikad nećeš znati... Holideje — rekao je. — Nikada... nećeš znati...

Pogledao je pored Holideja i počeo izvlačiti ruku iz košulje. Dok Holidej je začuo neki šum iza sebe, okrenuo se i bacio se u stranu jer je Len Kenon, već na polovini štalskog prolaza, munjevitom brzinom potegao svoj „kolt”. Revolver je grmnuo nešto pre nego što je Dok uspeo da izvuče svoj „kolt” i palcem zategne obarač. No, istovremeno se začulo stenjanje i Rigenovo telo kao da je poskočilo sa zemlje i mlitavo palo na tlo pred zaprepašćenim Holidejem, koji je i dalje držao zapet „kolt” u ruci.

Kenon je prišao držeći u ruci revolver koji se još pušio. — Izgleda da je hteo da potegne skriven revolver.

Holidej je hladno pogledao Kenona, a onda kleknuo pored Rigena i izvukao mu ruku iz košulje. Njegovi krvavi zgrčeni prsti stiskali su mali dvocevni pištolj. Holidej je visoko digao obrve i ustao gledajući Kenona. — Vaš sam dužnik, šerife. Ali, mislim da je bio suviše slab da potegne okidač. Ili bi ga možda ispustio jer su mu prsti krvavi. No, priznajem da imate oštro oko.

Kenon je još uvek držao revolver u ruci i prodorno je pogledao Holideja. — Uvek sam imao oštro oko — rekao je mirno. — Izgleda mi da je ovo još jedan čova koji je hteo da vas ubije, je li?

Holidej je klimnuo glavom i pokretom ruke pokazao na štalarevo telo. — I onaj je bio umešan.

— Neko vas mrzi iz dna duše. Mora biti da imate mnogo neprijatelja, mister. Suviše mnogo za ovaj grad. Zato skraćujem rok. Idite odmah i nemojte se vraćati.

Holidej se osmehnuo krajičkom usana. — Slažem se... da odem. Što se tiče povratka, videćemo.

Kenon je okrenuo revolver prema njemu i zategao obarač do kraja. — Ne, nemamo šta da vidimo. Kažem vam, Benere, idite i ostanite što dalje od Paisana. U stvari, što dalje od ove doline.

— Pretpostavljam da to znači kako nismo postigli sporazum o mom boravku ovde.

— Nema sporazuma. Ne želim da ostanete u blizini, Benere.

Holidej ga je izvesno vreme netremice gledao, a onda, videvši Fergusona kako žuri prema gradskoj štali, odsečno klimnuo glavom. — Vi ste zaista brzi na revolveru, šerife. Ali, uvek se nade neko ko je brži.

Kenonov izraz lica nije se promenio, ali su mu oči kratko blesnule. — Niko nije brži od mene sada kada držim naperen revolver...

pa ni vi. A sadašnji trenutak je važan. Kao što rekoh, odlazite iz grada.

— Meni to odgovara — prihvatio je Holidej lako i vratio revolver u futrolu. Odmakao je ruke od kukova i lukavo se osmehnuo šerifu. — Svejedno, Kenone, naš susret ostavićemo za neku drugu priliku.

Kenon je zažmirio očima i pogledom kao bodljem presekao Holideja, koji se zapitao dokle će šerif trpeti njegovo stalno bockanje. Ali, ovaj je samo stisnuo usne i učtivo klimnuo glavom. — Uzmite vašeg konja, Benere, i odjašite.

Idući ka gradskoj štali, gde je hteo da potraži svog odbeglog mrkova, Holidej je ugledao bledu Džini Rals i njenog oca. On im je kratko mahnuo rukom, ali mu oni nisu uzvratili pozdrav. Deset minuta kasnije izjahao je iz grada pitajući se da li će se bilo ko od ljudi kojima je zakazao randevu pojaviti kod Gitar Roka.

Sve do sada, kako je izgledalo, oni što su hteli da ga smaknu činili su to zbog starih računa. Brinulo ga je nije li možda uzalud gubio vreme u ovoj dolini. Nasrtaji na njegov život učvrstili su ga u uverenju da je na pravom tragu. Sada, kada je konačno ustrelio Rigena, čoveka koji je iza svega toga stajao, nije više bio uveren da je sledio pravi trag. Možda bi o svemu saznao nešto više da Kenon nije ubio Rigena, ali Rigen ionako ne bi mnogo duže živio.

Rigen ga je već dugo žestoko mrzeo. Tada mu je na um pala iznenadna pomisao: da li je Kenon bio dovoljno blizu da čuje kada je Rigen izgovorio njegovo pravo ime?

Bila je to još jedna neizvesnost o kojoj je razmišljao dok je jahao putem za Gitar Rok. Kenon je izbegao da pomene pismo; pitao se

da li to ima nekog značaja ili šerif jednostavno nije na to mislio imajući pred sobom dvostruku pogibiju u štali.

Gitar Rok nalazio se na pola puta između Paisana i Kerijevog ranča. Holidej ga je izabrao računajući da će Keri imati dovoljno vremena da tamo stigne u određeni čas, naravno, ako je Keri uopšte bio zainteresovan za sadržaj pisma. Ako nije bio zainteresovan, ili ako za to nisu bili zainteresovani ni Ferguson ni Kenon, onda se nijedan od njih neće pojaviti i Holidejeva zamisao će propasti.

Sve dok nije naleteo na Rigena, Holidej je bio siguran da će se bar jedan od te trojice pojaviti na mestu sastanka. Izvesno vreme smatrao je i Ralsa sumnjivim i mada nije imao nikakvog dokaza koji je potvrđivao njegovu priču, imao je jak predosećaj da je Rals govorio istinu.

Keri je bio nešto drugo. U prošlosti je izvesno vreme bio u Armiji, čak za žig koristi ukrštene sablje, bogat je, a niko ne zna tačno odakle mu novac, plus svemu tome zagonetna putovanja. Sve je to od Kerija činilo prvog osumnjičenog.

Holidej je zbog toga nameravao da ga dobro pritisne.

Isti je slučaj bio sa Fergusonom. Taj čovek došao je u Paisano sa dosta novca ne samo da kupi salun i angažuje Biša kao telohranitelja, već je imao dovoljno kapitala za proširenje poslovne delatnosti. Odakle je taj novac dolazio, niko nije znao. U stvari, niko ništa nije znao ni o Fergusonu pre nego što se on pojavio u Paisanu.

Što se tiče Kerija, o njegovoj vojničkoj karijeri znalo se samo onoliko koliko je on rekao. Njegovo hvalisanje vojničkom karijerom moglo je biti samo maska, a taj

čovjek možda nikada nije kročio u barake armije U. S.

Konačno, tu je bio i Kenon, za Holideja najveća od svih zagonetki. U gradu se nalazio oko šest meseci, ali je povremeno bivao odsutan, pa čak i u vreme kada je pljačka banke izvršena. Nije ga bilo lako izazvati, a ipak je bio očigledno brz na revolveru, što je i Holidej u štali video. Sada više nije bio siguran da bi u obračunu pobedio Kenona.

Sabljaš je morao biti jedan od te trojice. Podvala sa pismom bilo je jedino što je mogao smisliti da otkrije koji od trojice je njegov čovek. Nadao se da je u pismu zvučao dosta zagonetno i da će ono što je tamo napisao izazvati Sabljaša da izađe iz svog skrovišta.

Približavao se mestu sastanka oprezno, jašući sa rukom blizu drške revolvera, češljajući pogledom stene i duboke senke u pukotinama. Put kojim je išao bio je pogodan za zasedu i to je bio još jedan razlog što ga je izabrao. Bio je spreman sve da rizikuje kako bi primamio Sabljaša.

Obišao je oko stene i video da tamo nema nikoga, što još nije značilo da niko ne vrebe iz prikrajka. Da nije bio zadržan događajem u gradskoj štali, Holidej bi na mesto sastanka stigao mnogo ranije, mnogo pre nego što bi bilo ko od trojice pozvanih mogao da se odazove pozivu.

Bio je na pola puta drugog obilaska oko stene i već je mislio da će morati da svog konja skolni negde van domašaja pogleda, kada je pucanj puške prolomio vrelu tišinu dana i kuršum se zario u stenu ni pun metar daleko od njegovog konja.

Holidej je instinktivno pritegao uzde u nameri da konja skrene u stranu, ali je stao kao skamenjen kada je iz jedne pukotine u steni

odjednom izašao čovek držeći preko ruke prebačenu pušku koja se još uvek pušila.

— Nemojte bežati, Benere! — doviknuo mu je taj čovek. — Ostanite tu gde ste. Sad smo nas dvoje sami. To ste želeli, je li tako?

Holidej je ostao nekoliko trenutaka krajnje iznenađen jer, iako je taj čovek još uvek stajao u senci pukotine, na njegovoj glavi jasno se razlikovalo belasanje flastera koji su mu pokrivali lice.

XI

Holidej je znao da Biš nije čovek koga traži; Biš nije bio dovoljno star i nišim nije odgovarao nejasnim obeležjima Sabljaševog opisa. Sem toga, on je bio mešanac. Činjenica da se nalazio blizu mesta sastanka ipak ga je uvlačila u kombinaciju. Možda je Ferguson bio Sabljaš i možda je poslao Biša da se pobrine o Holideju. Biš bi to sigurno spremno dočekao jer je verovao da sa pustolovom ima mnogo neraščišćenih računa.

Biš je sišao niz padinu i u jednom momentu se sapleo, tako da ga je Holidej mogao lako ustreliti. Melez je nešto opsovao i brzo se uspravio okrećući cev puške ka Holideju. Dišući ubrzano, mahnuo je kratko puškom.

— Sjaši, Benere! — rekao je glasom ostrim kao brijlač.

Holidej je bez reči sjahao iz sedla. Pliesnuo je svog konja šakom po sapima i kada je konj otkasao, on se okrenuo Bišu.

— Je li ovo zbog naše svađe, Biše, ili zato što te je Ferguson poslao?

— Pomalo oboje, Benere, ako se tako zoveš. Ali, nisam imao ništa protiv da dođem. Ti i ja treba da raščistimo neke račune.

Holidej je lagano digao ruku u znak da nema ništa protiv, ali se

Biš ipak trgao. Pustolov se prezirivo osmehnuo.

— Malo si nervozan, Biše. Bojiš se?

Biš je naglo pocrveneo. — Nisi me uplašio, mister!

— Zaista? Onda mora biti da sam uplašio Fergusona onim pismom, je li tako?

— Možda, nije mi rekao. Rekao mi je samo da, ako želim da raščistim račune sa tobom, dodem ovamo na Gitar Rok i da čekam, a da ćeš se ti pojaviti. I evo, pojavio si se.

— Je li ti Ferguson rekao da me središ?

— Nije bilo potrebe da mi to kaže.

— Ali, to je u stvari želio. Koliko dugo ga poznaješ?

Biš je zažmirio na svoje zdravo oko. — Prestani sa brbljanjem, Benere! Ti i ja nemamo o čemu da razgovaramo — odjednom je odbacio pušku u stranu, nekoliko puta razgibao prste desne ruke, malo se pogrbiio kao da je u grču i spustio ruku do iznad drške revolvera. — Jedini razgovor koji nas dvojica možemo voditi, to je razgovor „koltovima“!

— Čekaj malo, Biše! Ima nešto što bi prethodno hteo da saznam i...

— Nosi se, potegni! — ciknuo je Biš i njegova ruka je šumno pala na dršku revolvera.

Holidej nije imao drugog izbora nego da se i on maši oružja. „Kolt“ je blesnuo u njegovoj ruci i grmnuo pre nego što je cev Bišovog izašla iz futrole. Udar kuršuma i vazduha bacili su meleza unazad i revolver je ispao iz njegovih beživotnih prstiju, a ono jedno zdravo oko raširilo se od neverice. Biš nije uspeo da održi ravnotežu i noge su ga izdale, a crvena krvava mrlja razlila mu se po sredini grudi. Pao je na kolena u prašinu, mrtavo zgrčnom rukom pritisnuo ranu i nekoliko puta bezglasno pomerio usne; onda se pružio potrbuške po zemlji.

Holidej je tiho izustio kletvu i držeći naperen revolver, prišao Bišu i vrhom čizme ga okrenuo na leđa. Biš je umirao, u njemu je ostalo još nekoliko sekundi života. Oko mu je bilo otvoreno ali staklasto i Holidej je znao da ga taj čovek ne vidi. Zatim su se očni kapci lagano sklopili i uz poslednji

DRAGI ČITAOCI!

Od juna meseca 1987. godine DOK HOLIDEJ izlazi dva puta mesečno i to svakog 7-og i 21-og u mesecu.

NE ZABORAVITE!

Od 4. aprila 1987. godine nova western edicija „KOLT“ izlazi svakog 4-og u mesecu.

CITAJTE „KOLT“.

krkljav izdisaj Biš je završio svoj život.

Holidej je palcem zabacio šešir na potiljak, ponovo napunio svoj „kolt“ i vratio ga u futrolu. Želeo je da sazna više o Fergusonu, ali Biš je tako žarko žudeo da ga usmrti da za to nije bilo vremena. Ovakvo, još uvek nije bio siguran zbog čega je Biš poslat da ga dočeka u zasedi. Ferguson je zbog toga još uvek bio na listi sumnjivih, u stvari na vrhu liste ali Holidej bi mnogo dao da sigurno sazna ko ili šta se nalazilo iza poslednjeg napada na njega. Da Biš nije smatrao da ima lične obračune sa Holidejem, on bi ga jednostavno mogao skinuti jednim hicem dok je dolazio i time bi sve bilo završeno.

Tu je Ferguson napravio još jednu grešku; pustio je Biša da veruje kako mu se pruža šansa da se osveti Holideju; trebalo je da mu kaže da želi Holidejevu smrt. U tom slučaju, možda bi mu želja bila ispunjena.

— Nikada nisam video tako brz potez ruke — začuo se neki glas i Holidej se okrenuo, munjevito izvukao revolver iz futrole i palcemategao obarač. Stao je kao ukopan kada je video jednog konjanika na konju pored jajolike stene na južnoj strani Gitar Roka. Holidej je zažmirio očima i kada je video da su konjanikove ruke prazne, on je spustio obarač svog „kolta“.

— Poranili, ste majore — rekao je.

Keri je lagano poterao konja napred, pazeći da ruke drži dalje od revolvera. — Drago mi je što sam stigao ranije. U protivnom, propustio bih ovaj duel. Stvarno mislim ono što sam rekao, mister Benere; nikada nisam video da neko tako brzo poteže revolver.

— Vi ste onda neki ekspert za ocenjivanje brzine? — rekao je

Holidej videvši da Keri nosi revolver, pištolj „remington“ sa drškom od sedefa u finoj, rukom rađenoj futrolu čiji je donji kraj bio pričvršćen za butinu tankim kožnim kaišom.

Keri se bezlično osmehnuo. — Ne baš sasvim, ali u toku svih ovih godina video sam mnogo toga. Priznajem da sam zadivljen. I sada sam doneo odluku; angažovaću vas kao mog revolveraša. Reven je bio daleko ispod vaše klase; nije čudo što ste ga se tako lako rešili.

Holidej je gledao rančera u lice pitajući se da li je on samo izvanredan glumac ili govori istinu. — Ne mogu da ostanem u dolini, majore — rekao mu je Holidej reč po reč. — Kenon mi je naredio da je napustim.

Keri je razvukao lice u osmeh. — Ne vidim da bi takva sitnica mogla smetati čoveku kao što ste vi. No ipak, uveren sam da mogu srediti da se šerif predomisli.

— Šta ste pomislili kada ste dobili moje pismo, majore? — zapitao je Dok odjednom.

— Pomislio sam da ste vrlo drski što me pozivate da se sastanemo. Pomislio sam da, ako ste već rešili da radite za mene, najmanje što ste mogli učiniti to je da dojašete na ranč i proverite šta sam odlučio.

— Ali ste ipak došli! Ranije nego što sam vam napisao, a s druge strane, Biš je došao ranije nego što sam zakazao Fergusonu.

Keri se trgao, sjahao iz sedla i lagano pošao prema Holideju. Nije uklonio kraj sakoa sa futrole revolvera i zastao je na nekoliko stopa daleko od Holideja, namršten i ozbiljan.

— Kakvu vi to igru igrate, Benere? Ne verujem da će mi se ta igra dopasti, makar kakva da je.

— Možda će vam se dopasti još mnogo manje kada vam kažem ko sam ja — začutao je za trenutak da bi kod Kerija postigao što jači efekat i ovaj se još više namrštio, na izgled vrlo zabrinut. — Moje je ime Džon Holidej i ljudi me znaju pod imenom Dok Holidej. Ja sam slobodan strelac, radim ono što mi se sviđa, ali sam u ovoj stvari tako reći po službenoj dužnosti. Tražim za pljačkašima banke u Ostinu.

Keri je upola otvorio usta i isprizio se do pune visine ne skidajući pogled sa Holidejevog lica. — Dok Holidej, čuveni pustolov i najbrži „kolt“ na Zapadu. A za koga radite?

— Ni za koga posebno, ali imam ovlašćenja od direkcije banke i vlasti u Ostinu. Moji lični motivi su želja da nađem izvršioca zločina i... ali, to se vas dalje ne tiče.

— Vi ste onda prijatelj Rensona Bredija? — rekao je Keri lagano. — Koliko znam, Brediju je bolje. Dobio sam novine iz Ostina, stare samo dva dana. Tako je bar izjavio onaj doktor, Bilt, zar ne?

— Bols — popravio ga je Holidej mahinalno i shvatio da ga Keri proverava. — Šta je još pisalo u novinama, majore?

— Ništa posebno sem da se o tome vodi istraga i da rendžeri traže počinioce. Pretpostavljam da je to razlog što ste vi u ovoj dolini, mister Holideje?

Holidej je klimnuo glavom. — Pretpostavljao sam da to znate.

Keri je lagano odmahnuo glavom. — Ne, do ovog trenutka nisam znao. Prihvatio sam vas onako kako ste se predstavili i poverovao sam u priču o vašoj revolucionalnoj prošlosti. Došao sam do zaključka da bi bilo zgodno imati pored sebe čoveka kao što ste vi... — začutao je odjednom i malo poledeo. — Gospode bože, jesam li

i ja osumnjičen? Je li u tome suština svega ovoga? Vi mislite da ja imam neke veze sa tom pljačkom?

Holidej ga je bez reči gledao zapošavajući da je major jako potresen.

— Ali gospode bože, zašto, čoveče? Zašto ja? Ja za tako nešto uopšte nemam potrebe. Neću da kažem kako novac čoveku nije potreban, ali ja sigurno ne bih išao tako daleko da opljačkam neku banku. Ja bih u slučaju nužde možda otišao da se kockam, da tražim zlato ili bilo šta drugo... ali ovo je smešno. Sad shvatam na šta se odnosilo vaše pismo. U početku nisam mogao da ga shvatim. Sad mi je jasno da bi pljačkaš banke znao na šta ste mislili kada ste predložili da podelimo plen. Verovatno ste mislili da će čovek koji to shvati doći ovamo da se sa vama sretne.

Holidej je klimnuo glavom. — I vi ste došli, majore.

Keri je pocrveneo. — Kao što sam rekao, bio sam radoznao, a sem toga, doneo sam odluku da vas angažujem. Nameravao sam da dođem u grad da u Ralšovom magazinu poručim neke specijalne stone lampe, pa sam pomislio da bih mogao da vas ovde sačekam, angažujem, i da me onda otpratite u grad i nazad na ranč. Kunem se da je ovo tačno, mister Holideje! Nisam ja vaš čovek!

Holidej je duboko uzdahnuo. — Još uvek se nisam odlučio da li je tako.

— Ali, zašto ste uopšte sumnjali na mene?

— Vi ste približnih godina kao čovek koga gonim. On je ubica već više od dvadeset godina, iznajmljuje svoje usluge onome ko mu dobro plati. U prošlosti je bio vojnik u konjici i po nekim pretpostavkama poslednji put se uputio u Paisano ili dolinu Dušej. Vi odgovara-

te ne samo po godinama već i vojnom karijerom, a sem toga, povremeno ste odlazili na ona svoja misteriozna putovanja. Poslednji put mogli ste otići u Ostin, izvršiti pljačku i vratiti se ovamo da ponovo živite pod identitetom majora Kerija.

Dok je Holidej govorio, Keri je lagano klimao glavom. — Da, sada vidim kako je došlo do vaše zablude. Ali, moja vojna karijera je stvarnost, nju lako možete proveriti.

— I proveriću. No, za penzionisanog vojnika vi sigurno imate malo previše novca.

Keri se bledo osmehnuo. — Porodično bogatstvo. Jedan brat mi je umro u Kaliforniji. U vreme zlatne groznice on je stvorio bogatstvo. Stvar je vrlo prosta, Holideje. Sem toga, i to se lako može proveriti. U stvari, banka koja je vodila njegove poslove može vam dati sve podatke.

Holidej je klimnuo glavom. — Dobro, dajte mi ime i adresu. No, još uvek treba da objasnite mnogo šta, majore. Šta je sa vašim zagonetnim putovanjima? Ona mogu biti u vezi sa vašim revolveraškim zadacima.

Kerijevo lice se zgrčilo. — Nisam ja čovek koga tražite. I odbijam da dam bilo kakve informacije o mojim povremenim putovanjima.

Odjednom se Holidejev zapet revolver našao u njegovoj ruci, uperen u prsa iznenađenog Kerija. Holidejevo lice bilo je zagonetno i ravnodušno kao kamena maska. — Majore, još uvek se niste oslobodili sumnje. Ako moram, ja ću silom iščupati iz vas sve o vašim izletima. Ili još bolje, ovim revolverom ću vas naterati. Cilj mi je da nađem ljude koji su teško ranili mog prijatelja i izvršili pljačku banke,

po bilo koju cenu — zapazio je da je Keri potresen i da izgleda bolestan. — Pitam vas poslednji put kuda ste odlazili kada ste napustili ovu dolinu.

Keri je duboko uzdahnio i čvrsto stisnuo ruke da mu ne bi podrhtavale. Izgledao je više uznemiren nego uplašen, bar tako se Holideju činilo. Preznojavao se i kada je klimnuo glavom, na licu mu se čitalo kao da se stidi.

— U redu — rekao je promuklo. — Reći ću vam.

— To je pametno. Kuda ste išli, majore?

Keri je nabrao čelo. — U San Antonio. Isao sam kod... jednog lekara, vrlo dobrog lekara, po imenu Luis Romero.

Holidej je ćutke čekao da Keri nastavi.

— Vidite, mister Holideje, ja... ovaj... bio sam neoprezan. Sa prijateljicom ranijeg vlasnika krčme u Paisanu. Na nesreću, kada je otišla sa svojim čovekom, ona mi je ostavila... jedno zaveštanje...

Holidej je začuđeno nabrao čelo.

Keri se kiselo osmehnuo, očigledno se osećao nelagodno. — Verujem da je malo finiji izraz za to socijalna bolest, mister Holideje, ali da bih bio sasvim precizan, reći ću vam da bolujem od sifilisa. U San Antonio sam išao na redovne kure lečenja. Iz dva razloga; prvo, što je to daleko odavde, gde ja moram da sačuvam respektovanu spoljašnost; i drugo, što verujem da je Luis Romero najbolji lekar u ovoj državi kada je u pitanju lečenje te bolesti. Studirao je u Beču. Nije jeftin, ali je diskretan i efikasan.

Holidej je uporno gledao svog čoveka i uočio da sada, kada mu je sve ispričao, Keri može mirno da izdrži njegov pogled. Pogrmeo je svoju ispovest i Holidej je sa izve-

snim razočarenjem zaključio da major Keri nije Sabljaš.

Preostajala su mu onda još dvojica sumnjivih: Ferguson i Kenon.

•

Pošto je major Keri odjahao za Paisano, Holidej se popeo na Gitar Rok i sa puškom u ruci zauzeo položaj na jednom hladovitom ispuštu stene. Nije ni pokušavao da se sakrije, koliko da se zaštititi od vrelog podnevnog sunca; i da motri na prilaze steni.

Zavio je cigaretu i stao da čeka duboko zamišljen. Ako je pogrešio sa Kerijem ili sa Ralsom, onda se moglo desiti da ceo njegov plan padne u vodu. Moglo se desiti da kada se vrati u Paisano, čuje da su obojica napustili grad vozom ili na neki drugi način. Onda bi bio opet na početku: na početku potrage za Sabljašem. No ako bi se desilo da samo jedan od njih ode iz grada, onda bi znao za kime treba tragati. No, to je bila sasvim mala nadoknada.

No nije verovao da je sa bilo kojim od njih napravio grešku; instinkt ga obično nije varao, a konačno, čovek je morao ponekad pokloniti veru i svojim predosećanjima.

Kenon je bio nepoznanica, ali još uvek nije mogao biti sasvim eliminisan.

Ferguson je mogao imati i druge razloge zbog kojih je poslao Biša.

U svakom pismu Holidej je napisao da želi sastanak kod Gitar Roka, s tim što je svakome za sastanak označio drugo vreme. Ostatak pisma bio je identičan: „Mislim da treba da porazgovaramo o jednom važnom poslu. Mada ste vešto zametnuli trag, ja sam vas otkrio i mira radi predlažem ras-

podelu plena. Delove ćemo odrediti dogovorno.”

Bio je to pucanj nasumce, ali sa dosta šanse da pogodi cilj. Za onoga ko nije imao ništa na srcu, „zametnut trag” i „preraspodela plena” nisu imali nikakvo značenje, ali za učesnika pljačke u Ostinu te reči su i te kako imale svoj smisao. Samo Sabljaš je mogao naslutiti na šta se pismo odnosi i zato je bilo verovatno da će se pojaviti da bi ili sklopio sporazum sa učenjivačem ili ga zauvek učutkao.

Još uvek su postojale dve mogućnosti da je bio u pravu kada je tako razmišljao.

Ubrzo se to suzilo samo na jednu. Vreme sastanka sa Fergusonom došlo je i prošlo.

Izgledalo je, konačno, da se Ferguson neće pojaviti i Holidej se još jednom zapitao neće li vlasnik krème otperjati iz grada dok on kod Gitar Roka čeka da se pojavi poslednji sumnjivac.

No, taj poslednji osumnjičeni konačno se pojavio. U određeno vreme, rano posle podne, Holidej je na putu koji vodi iz grada ugledao oblak prašine. Oblak je poticao od jednog jedinog konjanika koji se, izgleda, nije naročito žurio, niti je pokušavao da prikrije svoj dolazak.

Holidej je zažmirio kroz treptavu izmaglicu jare i ubrzo je bio sasvim siguran: bio je to nesumnjivo šerif Len Kenon, koji je na sastanak jahao odlučno i samouvereno. Pustolov je sacekao u senci stene da se Kenon približi, a onda ugasio opušak cigarete i sa puškom u ruci pošao mu u susret. Šerif je video Holideja i mlako ga pozdravio. Sjahao je i pošao pešice uz padinu. Zastao je na desetak metara i zabacivši šešir na teme, pogledao ga žmirkajući od sunca. — Udesio si da ti sunce sija u leđa, — rekao je prezrivo.

— Ja vodim igru i ne vidim zašto ne bih iskoristio poneku prednost — odgovorio je Dok. — Nagadao sam da si to ti, Kenone. Nije bilo baš jasno, ali mogao sam da naslutim.

— Da, čovek kao ti mogao je da nasluti. Ali, niko drugi ne bi. Vidiš, ponekad je nesreća biti suviše pametan — rekao je Kenon i izvio usne u zloban osmeh.

Holideju je bilo jasno da je došao do kraja puta. Ali pre nego što se igra završi, morao je saznati još mnogo šta, a naročito ono najvažnije: šta je sa novcem. No, sumnjao je da će Kenon, odnosno Sabljaš, to tek tako reći. Trebalo je ići zaobilaznim putem.

— Ko te je platio, Kenone? Lorengan?

Kenon je uvređeno sevnuo okom. — Pocenjuješ me a to je razlog više da te ubijem. Niko mene nije platio, ja sam bio organizator i izvođač poduhvata. Drugi su mislili i finansirali plan, ali ja sam sa njima igrao na ravnoj nozi.

— Znači pogodio sam? Lorengan je finansijer?

— Čuo sam da je novac dolazio od njega, ali meni ga je neposredno davao Rigen — rekao je Kenon motreći pažljivo Holideja.

— Zašto si ga onda ubio u štali?

— To je moja stvar. Uostalom, mogu ti i reći jer više nema razloga da krijem istinu. Mi smo bili ortaci... Rigen, Lorengan i ja, ali učinilo mi se da njih dvojica žele da me se otarase i prigrabe i moj deo.

— Ili obrnuto... ti si hteo da prigrabiš njihov...

Kenonovo lice pokrila je maska zlobe i on je slegnuo ramenima. — To sada više nije važno. Rigen je mrtav i to je kraj. A ti, jesi li ti neki policajac kao što sumnjam? Hoćeš li pokušati da me uhapsiš

posle svih onih priča kako si brz na revolveru?

Holidej ga je bezizrazno pogledao. Naglim pokretom odbacio je pušku. — Bockao sam te takvim primedbama misleći da si ti Sabljaš i da ćeš se pre ili posle otkriti.

— Možda bih ostao inkognito, ali ti nisi dovoljno brzo otišao iz grada. To je počelo da me nervira. Čuj, kako se stvarno zoveš?

— Džon Holidej. Možda će ti ime Dok Holidej biti poznatije?

Kenon je digao obrve. — Dok Holidej? Čuo sam za tebe. Mister, priznajem da si brz na revolveru, ali kroz neki minut to ti ništa neće značiti jer ćeš biti mrtav.

Sad je trenutak, pomislio je Dok Holidej kada je Kenon počeo da se penje uz kosinu hvatajući drugi ugao svetlosti. — A gde si ostavio novac? — zapitao je.

Kenon je zastao i lukavo se osmehnuo. — Za svaki slučaj to ostaje moja tajna — rekao je i nastavio lagano da se penje. Holideju je bilo svejedno gde će mu protivnik stajati, hteo je častan obračun.

— Jedno mi ipak smeta — postavio je Kenon žmireći očima i držeći ruku malo zgrčenu iznad revolvera. — Voleo bih da su ovde građani Paisana da vide ovo. Ne da čuju pojedinosti našeg razgovora, već samo da vide kako ću potegnuti brže od slavnog Doka Holideja i kako ću ga posle toga ostaviti lešinarima.

Govorio je ozbiljno i izgledao je potpuno koncentrisan na ono što govori, tako da zamalo nije iznenadio Holideja. Dok je govorio, odjednom je zastao i ruka mu se trgla unazad i opet napred, i iz naperenog revolvera planuo je žučkasto crveni plamičak obavijen oblakom dima.

Pustolov je potegao revolver de-
lić sekunde kasnije, pošto je osetio
vreo ubod Kenonovog kuršuma u
rebra. Od udara kuršuma pao je
na jedno koleno i opalio. Kenon je
opalio još jednom, ali je njegovo
tane odletelo preko Holidejeve gla-
ve. To mu je bio poslednji metak,
jer ga je Dok Holidej pogodio još
dva puta.

Čovek poznat pod imenom Sa-
bljaš izdigao se na prste, a onda su
mu se noge odlepile od tla. Glava
mu se trгла unazad kao zategnuta
oprugom i lice mu se zgrčilo od
bola samo za treptaj oka pre nego
što mu se potiljak razleteo u sto-
tine komada. Drugi metak zario se
u Sabljaševo telo pre nego što je
kao mltava bezživotna masa palo
na tlo.

Čuvši neki šum među stenama
iza sebe, Holidej se okrenuo i zapi-
njući palcem obarač, istovremeno
naperio revolver.

— Za ime božije, ne pucajte, Ho-
lideje! — kriknuo je Ferguson i
odbacivši pušku, digao ruke uvis.
Tresući se kao prut, izašao je iz
zaklona i Holidej je tek sada shva-
tio da je Sabljaš nameravao da ga
uhvati u unakrsnu vatru.

— Izlazi ovamo! — ciknuo je
Holidej i Ferguson je kolebljivo po-
slušao. — Tako, dakle, ti i Kenon
ste igrali na sigurno, je li? Hteo
si da me ubiješ s leđa?

Ferguson je zbunjeno liznuo us-
ne. Nije bilo nužno da prizna: kri-
vica mu se jasno videla na licu.

— Zašto me nisi ubio? — zapi-
tao je Dok ne oktrivajući svoje ču-
đenje.

Preznojavajući se, Ferguson je
promucuo. — Nisam mogao da pri-
tisnem okidač. Bio sam slab...

— Bolje reći bio si kukavica! —
naglasio je Holidej hladno. — Je-
si li znao ko je stvarno Kenon?

— Ne, časna reč nel — rekao je

Ferguson odmahujući žestoko gla-
vom. — On se nikome nije otkri-
vao. Ali, imao sam razloga da mi-
slim kako me neko goni. Sada to
nije važno.

Holidej je nastavio da ga fiksira
pogledom i Ferguson je oborio oči.
— U redu, u redu. U Dodžu sam
bio član jedne organizacije i jed-
nom prilikom dobio sam zadatak
da prikupljam procenat od koc-
karnica, i...

— Kidnuo si sa parama — za-
vršio je Holidej umesto njega. —
Mislio si, znači, da tvoji pajtaši ho-
će da te likvidiraju. To objašnjava
otkuda ti novac za salun i buduću
kockarnicu i javnu kuću...

— A ne — prekinuo ga je Fer-
guson — kockarnicu i javnu kuću
trebalo je da finansira Kenon. Ja
sam bio samo fasada...

Holidej ga dalje nije slušao. Nje-
gove misli klizile su tokom doga-
daja sve do tog trenutka kada mu
je sinulo da njegov trud i rizik ni-
su bili uzaludni. Novac je bio tu
negde, jer kako bi inače Kenon
mogao finansirati veliki poslovni
zahvat sa Fergusonom. Sem ako
vlasnik saluna nije lagao. Ali, to
nije bilo mnogo verovatno. Vratio
se pogledom na Fergusona i nast-
vio da ga prodorno gleda sve dok
ovaj nije zakukao. — To je živa is-
tina, mister Holideje, kunem vam
se. Lako možete proveriti koliko
sam proneverio u Dodžu i videti da
se tim parama ne počinje ovakav
posao. Kenon je bio čovek sa lo-
vom.

Sedeći za stolom u Kenonovoj
šerifskoj kancelariji, Holidej se pi-
tao gde bi čovek kao Sabljaš mo-
gao sakriti ukradeni novac. Posto-
jale su dva moguća mesta: šerif-

ska kancelarija i njegov stan, ali je naravno bilo i drugih mogućih mesta, možda čak i izvan grada. Prevrćući u glavi mnoštvo kombinacija, Holidej je pomišljao da je opljačkani novac možda ipak zauvek izgubljen i da će možda konačno istrnuti zakopan u brdima ili u nekoj pećini. Zavalio se u stolicu i digavši noge na sto, izvadio cigaru. Grizući vrh, potražio je palidrvce u džepu i setio se da nema više ni jedno, a onda otvorio fiju-ku pisaćeg stola. Tog trenutka nešto ga je zainteresovalo. Kenonov pisaći sto bio je težak, masivan komad nameštaja sa zatvorenim delom za fiju-ke, koji je pokrivao pod.

Šta bi bilo logičnije nego novac ostaviti tu ispod poda, na uvek dostupnom i sigurnom mestu. Ustao je i osmotrio sto sa svih strana, a onda pokušao da ga pomeri. Sto je ležao čvrsto na mestu kao da je zakovan i trebalo je da upotrebi svu snagu da ga pomeri. No istog trenutka kada je osnova stola kliznula po podu, on je video da je

njegov trud nagrađen. Ispod stola nalazio se mali izrezani komad daske, ispod kojeg je bilo skrovište. Holidej se sagnuo, izvadio umetak iz ležišta i iz rupe izvukao četiri vrećice od nepromoćivog platna pune svežnjeva novca.

Zaključavši vrata sa sobom, izašao je iz šerifske kancelarije i pošao prema telegrafskom birou. Trebalo je da banci u Ostinu javi da je novac nađen. Kada im ga preda, biće slobodan da ode kuda hoće.

Na drugoj strani ulice ugledao je Džini Rals, koja je ispraćala neku ženu. Ona je pogledala u njegovom pravcu i on ju je pozdravio dizanjem šešira. Ona mu je otpozdravila dosta smušeno, ali se Doku učinilo da je na njenom licu zapažio nešto što je mogla biti radoznalost pomešana sa snebivanjem, pa čak možda i senka pritajenog osmeha. U svakom slučaju, nije ga pogledala mrsko kao neprijatelja.

Ko zna, možda će odlučiti da ostane u Paisanu još neki dan. Konačno, zaslužio je da se odmori.

KRAJ

HOGAR STRASNI

by
DICK BROWNE

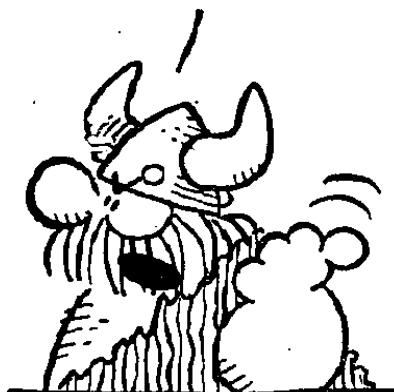

E, BAŠ NEĆU DA PEREM
STRELE! TO JE BAŠ
GLUPA NAREDBA!

MA NEMOJ!?
NAUČIĆU TE JA
REDA!

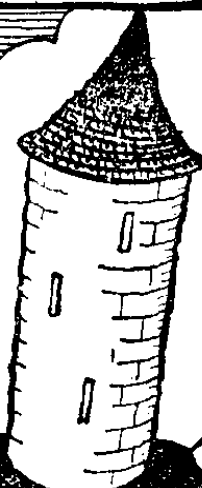

MARŠ TAMO
U ČOŠAK !!!

OVO JE
JOŠ GLUPLJA
NAREDBA!

7-13
DICK
BROWNE

DRAGI ČITAOCI

U junu 1987. godine

NOVA EDICIJA VESTERN ROMANA

WESTERN BESTSELER

Edicija od četiri uzbudljiva romana
pružiće vam pravu avanturu
i zadovoljstvo prilikom čitanja.

U julu 1987. godine

NOVA EDICIJA LJUBAVNOG ROMANA

*Harold
Robins*

vam predstavlja:

Četiri izuzetno zanimljiva
ljubavna romana
zabaviće vas na pravi način.

**PROČITAJTE
I UVERITE SE !**

WESTERN BESTSELER

NOVA EDICIJA WESTERN ROMANA

Potražite kod vašeg prodavca novina
4 uzbudljiva romana edicije

WESTERN BESTSELER

ZA SAMO 600 dinara

WESTERN BESTSELER

pružice vam uzbudljivu avanturu
i zadovoljstvo prilikom čitanja!

FORUM - MARKETPRINT